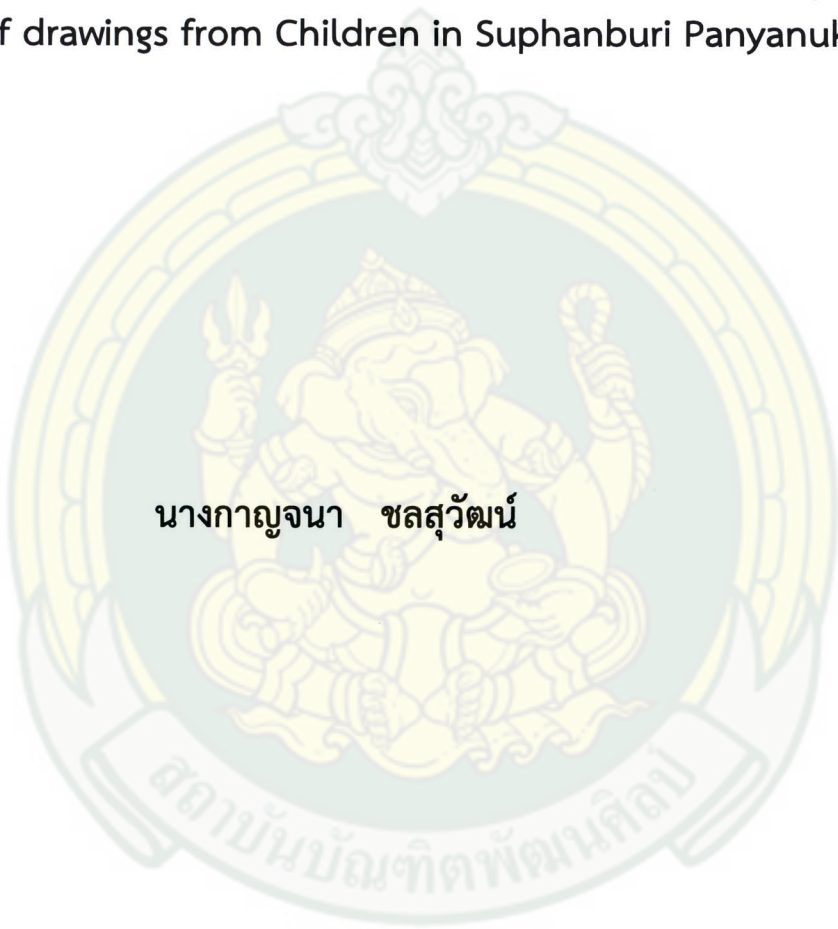

จินตภาพจากลายเส้นของเด็กชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณกุล
The image of drawings from Children in Suphanburi Panyanukul.

นางกาญจนา ชลสุวัฒน์

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2560

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

หอสมุดกลาง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Barcode.....

เลขเรียกหนังสือ.....

.....

.....

หนังสืออ้างอิง ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชุด “จินตภาพจากลายเส้นของเด็กชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายเส้นของเด็กพิเศษในกลุ่มเด็กออทิสติกและกลุ่มบกพร่องทางปัญญา จากความงามที่ไม่สมบูรณ์นำมาจัดองค์ประกอบใหม่เพิ่มและลดทอนรูปทรงบางส่วนให้มีความสมบูรณ์ขึ้น เพื่อเพิ่มความหมายและคุณค่าทางความงามด้านศิลปะในรูปแบบการสร้างสรรค์งานประติมากรรมนูน ความนูนนวลของผิวสัมผัสทำให้รู้สึกผ่อนคลาย มีความเป็นมิตรภาพ ซึ่งแนวคิดนี้ได้นำมาเชื่อมโยงกับลายเส้นที่มีความงามในความไม่สมบูรณ์นั้นให้เกิดเป็นงานที่สัมผัสได้จริง ในแบบสามมิติ โดยมีรูปทรงสี่เหลี่ยมในแบบศิลปะเด็ก สีสดใส สามารถเข้าสัมผัสและเรียนรู้สนิยมในเชิงศิลปะ ซึ่งในการสร้างสรรค์มุ่งเน้นการสร้างรูปทรงและเก็บรายละเอียดที่มีความพิถีพิถัน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีความงามทางศิลปะและเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์กับเด็ก การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมนูนทำให้เกิดกระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทำให้เกิดการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปกรรมในอีกแนวทางหนึ่ง

โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1.เพื่อนำกระบวนการเรียนการสอนทางศิลปะให้เกิดการพัฒนาในกลุ่มเด็กพิเศษโดยมุ่งเน้นถึงประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับการดำเนินชีวิต 2.เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่มีแรงบันดาลใจจากลายเส้นของเด็กพิเศษช่วงชั้นปฐมวัยของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ให้มีมิติในรูปแบบประติมากรรมนูนที่มีความงามทางศิลปะ ซึ่งสามารถนำไปจัดวางให้เกิดคุณค่าทางด้านจิตใจและประโยชน์ใช้สอยควบคู่กันไป โดยคัดเลือกลายเส้นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กบกพร่องทางปัญญา และกลุ่มเด็กออทิสติกจำนวน 40 คน ผลงานที่สร้างสรรค์เกิดจากแรงบันดาลใจจากภาพลายเส้นของเด็กพิเศษระดับปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สร้างสรรค์ในแบบประติมากรรมนูนโดยใช้วัสดุจากผ้า, ใยสังเคราะห์ และหนังเทียม เชือก ไหมพรม โครงสร้างหลักเป็นอลูมิเนียมเหล็กและไม้ ประกอบขึ้นรูปทรง เก็บรายละเอียดด้วยการเย็บมือ เพื่อสามารถถ่ายทอดเรื่องราวและสื่อสารเชื่อมโยงความหมายให้ปรากฏขึ้นในผลงานได้อย่างสมบูรณ์ การวิจัยสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ทำให้ศิลปะได้เข้าสู่ชุมชนได้โดยง่าย เผยแพร่ให้สังคมมองเห็นความสามารถพิเศษของการสร้างสรรค์สิ่งพิเศษที่เด็กพิเศษสามารถสร้างได้ ซึ่งเป็นพลังและความภาคภูมิใจให้กับพวกเขาได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความมั่นใจ

Abstract

A series of artwork inspired by special needs children at SuphanBuri Panyanukul Elementary School. The children in this project are afflicted with autism and retardation. Their drawings tend to be incomplete, although they are expressive and imaginative. Some drawings have a clear meaning but some seem devoid of meaning and only convey a certain expression. The researcher alters the students' incomplete work, enhancing the visual appearance and streamlining the form. One goal is to highlight the meaning and value of arts for the children by using a soft sculptural technique.

The soft textures that are added to the children's drawings convey a feeling of peace, warmth and friendship. The drawings are touched up to create works with a three-dimensional aspect that can be appreciated by touch. Children's art is ordinarily quite colorful. Children can immerse themselves in art. With the soft sculpture technique shapes are created with meticulous details. This enhances children's appreciation of art. The soft sculpturing is done step by step to obtain quality art work.

The goals of the project are:

1. To apply the process of creative art to foster special needs children's development, focusing on the relationship between art and life.
2. To create works of art inspired by the drawings of the special children in SuphanBuri Panyanukul Primary School. Inspired by the drawings of special needs children, the idea is to enhance the value of the art partly by converting to a textured 3-D form that the children appreciate more. The samples used in the research are drawings by forty creative children in the primary school. Soft sculpture media include fabric, leatherette, fiber, wood, aluminum and yarn. Backing is generally provided by wood and aluminum. Details are hand-sewn to convey the story and communicate the full meaning. This creative artwork can make art more accessible to the community. It should be published so that all can see the special creative talents of special children. Moreover, it will empower the children, as it makes them proud of their work and more self-confident.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
วิธีการดำเนินการวิจัย	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสร้างสรรค์	5
ที่มาของความคิดสร้างสรรค์	5
แรงบันดาลใจและอิทธิพล	6
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิเศษและศิลปะ	7
ประวัติความเป็นมา	7
ศึกษาการทำกิจกรรมทางศิลปะในกลุ่มเด็กออทิสติก	9
ศึกษาศิลปะกับกลุ่มเด็กบกพร่องทางสติปัญญา	12
การศึกษาของมูลจากผลงานศิลปิน	13
บทที่ 3 แนวความคิดสร้างสรรค์และการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์	18
แนวความคิดในการสร้างสรรค์	18
การดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์	18
ขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูล	18
ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างสรรค์	22
บทที่ 4 บทวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์	41
ผลงานชุดที่ 1	41
ทัศนธาตุทางศิลปะ	43
วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางผลงาน	47
ผลงานชุดที่ 2	54
ทัศนธาตุทางศิลปะ	56
วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางผลงาน	61
ผลงานชุดที่ 3	73
ทัศนธาตุทางศิลปะ	74
วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางผลงาน	76
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้สร้างสรรค์ผลงาน	93

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 Claes Oldenburg ชื่อผลงาน Floor Cake	14
ภาพที่ 2 Ernesto Neto, ชื่อผลงาน phitohumanoids	15
ภาพที่ 3 Ernesto Neto, ชื่อผลงาน Humanoids-Family	16
ภาพที่ 4 Joana Vasconcelos, ชื่อผลงาน Valkyrie Trousseau	17
ภาพที่ 5 การเขียนเส้นตรง	19
ภาพที่ 6 เส้นโค้งวงกลม	20
ภาพที่ 7 วงกลมแบบมีเรื่องราวภายใน	20
ภาพที่ 8 รูปทรงแบบนามธรรม	21
ภาพที่ 9 ม้านั่ง	21
ภาพที่ 10 ม้านั่ง	21
ภาพที่ 11 เก้าอี้	21
ภาพที่ 12 โซฟา	21
ภาพที่ 13 การ์ตูน	22
ภาพที่ 14 ที่นอน	22
ภาพที่ 15 ม้านั่ง	22
ภาพที่ 16 คนใส่หมวก	22
ภาพที่ 17 ม้านั่ง	22
ภาพที่ 18 บ้านของฉัน	22
ภาพที่ 19 ลายเส้นวงกลม	24
ภาพที่ 20 วงกลมแบบมีเรื่องราวภายใน	24
ภาพที่ 21 ภาพร่างด้านหน้า	25
ภาพที่ 22 ภาพร่างด้านบน	25
ภาพที่ 23 ภาพร่างลายเส้นขาวดำ	25
ภาพที่ 24 ม้านั่ง	25
ภาพที่ 25 ม้านั่ง	25
ภาพที่ 26 ภาพร่างลายเส้นการสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 2	26
ภาพที่ 27 ภาพร่างสีการสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 2	26
ภาพที่ 28 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก	26
ภาพที่ 29 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก	26
ภาพที่ 30 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก	27
ภาพที่ 31 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก	27
ภาพที่ 32 ภาพร่างต้นแบบ	27
ภาพที่ 33 ภาพร่างต้นแบบ	27
ภาพที่ 34 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 2 “Tale of special child”	27
ภาพที่ 35 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 3	28

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 36 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 3	28
ภาพที่ 37 ยางในรถยนต์	29
ภาพที่ 38 นำไม้ต่อเป็นโครงสร้างม้านั่ง	29
ภาพที่ 39 แก้วสำเร็จรูป	29
ภาพที่ 40 โครงสร้างไม้ระแนงและไม้	29
ภาพที่ 41 โยสังเคราะห์	29
ภาพที่ 42 ผ้าชนิดต่างๆ	29
ภาพที่ 43 หนังสือเย็บ	30
ภาพที่ 44 อุปกรณ์การเย็บผ้า	30
ภาพที่ 45 จักรเย็บผ้า	30
ภาพที่ 46 สร้างโครงสร้างให้แข็งแรงด้วยเศษผ้า	31
ภาพที่ 47 หุ้มชั้นแรกด้วยผ้า	31
ภาพที่ 48 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยโยสังเคราะห์	32
ภาพที่ 49 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยโยสังเคราะห์	32
ภาพที่ 50 หุ้มชั้นที่ 3 ด้วยหนังสือเย็บ	32
ภาพที่ 51 หุ้มชั้นที่ 4 ด้วยผ้าสีทึบ เพื่อเป็นการรองพื้นก่อนประดับตกแต่ง	32
ภาพที่ 52 สร้างลายผ้าเพื่อนำไปตกแต่ง	32
ภาพที่ 53 เพิ่มพื้นที่ให้เกิดรูปทรงที่อิสระขึ้น	32
ภาพที่ 54 ต่อเติมรูปทรงให้มีความอิสระสีสันสดใส	33
ภาพที่ 55 สร้างงานนูนต่ำประดับตกแต่งเพื่อเพิ่มมิติ	33
ภาพที่ 56 สร้างโครงสร้างสีสดใส	33
ภาพที่ 57 รูปทรงให้มีความต่อเนื่องกัน	33
ภาพที่ 58 เพิ่มรูปทรงให้เพิ่มเนื้อหาเรื่องราว	33
ภาพที่ 59 ผลงานที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้วสามารถจัดเก็บได้โดยไม่เสียพื้นที่	34
ภาพที่ 60 ผลงานที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้ว	34
ภาพที่ 61 โครงไม้ม้านั่ง	35
ภาพที่ 62 หุ้มโยสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปทรงเพิ่มเติม	35
ภาพที่ 63 ชั้นที่ 2 หุ้มด้วยหนังสือเย็บ	35
ภาพที่ 64 ชั้นที่ 3 หุ้มด้วยผ้า รองการตกแต่ง	35
ภาพที่ 65 การตกแต่งเสร็จสมบูรณ์ “Pick you up”	36
ภาพที่ 66 การตกแต่งเสร็จสมบูรณ์ “Pick you up”	36
ภาพที่ 67 แก้วโครง	36
ภาพที่ 68 หุ้มโยสังเคราะห์	36
ภาพที่ 69 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยผ้า	36
ภาพที่ 70 The little Prince	37

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 71 ยอดมนุษย์สุดขอบฟ้า	37
ภาพที่ 72 Angels	37
ภาพที่ 73 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child”	38
ภาพที่ 74 การขึ้นโครงสร้างและหุ้มวัสดุชั้นที่ 1	39
ภาพที่ 75 การขึ้นโครงสร้างและหุ้มวัสดุชั้นที่ 1	39
ภาพที่ 76 หุ้มวัสดุชั้นที่ 2	39
ภาพที่ 77 การตกแต่งรายละเอียดด้วยการเย็บมือ	39
ภาพที่ 78 การตกแต่งรายละเอียดด้วยการเย็บมือ	39
ภาพที่ 79 การตกแต่งรายละเอียดด้วยการเย็บมือ	39
ภาพที่ 80 ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “Come together”	40
ภาพที่ 81 การเชื่อมโยงรูปทรงกลมและการถ่วงดุลในผลงานชิ้นที่ 1	49
ภาพที่ 82 การจัดวางองค์ประกอบของผลงานชุดที่ 1	49
ภาพที่ 83 ทิศทางการเคลื่อนไหวของรูปทรง	50
ภาพที่ 84 รูปทรงย่อynamามาปิดและเปิดช่องว่าง	50
ภาพที่ 85 รูปทรงย่อynamามาปิดและเปิดช่องว่าง	50
ภาพที่ 86 ช่องว่างของรูปทรงเปิดให้เข้าไปนั่งเล่นภายใน	51
ภาพที่ 87 ช่องว่างของรูปทรงเปิดให้เข้าไปนั่งเล่นภายใน	51
ภาพที่ 88 สร้างรายละเอียดเพิ่มพื้นผิวด้วยเชือกไหมพรมและเส้นด้าย	51
ภาพที่ 89 สร้างรายละเอียดเพิ่มพื้นผิวด้วยเชือกไหมพรมและเส้นด้าย	51
ภาพที่ 90 พื้นผิวที่ยื่นนูนออกมาจากรูปทรงหลัก	51
ภาพที่ 91 พื้นผิวที่ยื่นนูนออกมาจากรูปทรงหลัก	51
ภาพที่ 92 ผลงานชิ้นที่ 2 วรรณะสีส่วนรวมคือวรรณะร้อน	52
ภาพที่ 93 ผลงานชิ้นที่ 2 วรรณะสีส่วนรวมคือวรรณะร้อน	52
ภาพที่ 94 ผลงานชิ้นที่ 3 ปล่อยที่ว่างภายใน สีสดสลับกัน	52
ภาพที่ 95 ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงโครงสร้างวรรณะเย็นที่มีการแทรกสีวรรณะร้อนในปริมาณน้อยกว่า	53
ภาพที่ 96 ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงโครงสร้างวรรณะเย็นที่มีการแทรกสีวรรณะร้อนในปริมาณน้อยกว่า	53
ภาพที่ 97 ผลงานชุดที่ 1 ชื่อผลงาน “Play with me”	53
ภาพที่ 98 ภาพลายเส้นของเด็กออทิสติก	57
ภาพที่ 99 ภาพร่างเพื่อกำหนดรูปทรงและโครงสร้างโดยรวม	58
ภาพที่ 100 ภาพลายเส้นที่มีรูปทรงคล้ายม้านั่ง	58
ภาพที่ 101 ผลงานชิ้นที่ 3	59
ภาพที่ 102 ผลงานชิ้นที่ 4	59
ภาพที่ 103 ผลงานชุดที่ 2 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน “Pick you up”	63
ภาพที่ 104 มุมมองด้านหลังและด้านบน	63
ภาพที่ 105 มุมมองด้านหลังและด้านบน	63

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 106 มุมมองด้านหน้า	64
ภาพที่ 107 มุมมองด้านหน้า	64
ภาพที่ 108 มุมมองด้านข้าง	64
ภาพที่ 109 มุมมองด้านข้าง	65
ภาพที่ 110 การเก็บรายละเอียดในผลงาน	65
ภาพที่ 111 การเก็บรายละเอียดในผลงาน	66
ภาพที่ 112 การเก็บรายละเอียดในผลงาน	66
ภาพที่ 113 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “Angels”	66
ภาพที่ 114 มุมมองด้านหน้า	67
ภาพที่ 115 มุมมองด้านข้าง	67
ภาพที่ 116 มุมมองด้านข้าง	67
ภาพที่ 117 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ยอดมนุษย์สุดขอบฟ้า”	68
ภาพที่ 118 มุมมองด้านข้าง	69
ภาพที่ 119 มุมมองด้านข้าง	69
ภาพที่ 120 มุมมอง 45 องศา	69
ภาพที่ 121 มุมมอง 45 องศา	69
ภาพที่ 122 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “The little Prince”	70
ภาพที่ 123 มุมมองด้านหลัง	71
ภาพที่ 124 มุมมองด้านข้าง	71
ภาพที่ 125 มุมมองด้านข้าง	71
ภาพที่ 126 มุมมองด้านหน้า	71
ภาพที่ 127 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child”	72
ภาพที่ 128 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child”	72
ภาพที่ 129 ภาพลายเส้นที่คัดเลือกนำมาสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 3	77
ภาพที่ 130 ภาพลายเส้นที่คัดเลือกนำมาสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 3	77
ภาพที่ 131 ภาพลายเส้นต้นแบบ	77
ภาพที่ 132 การวางโครงสี	77
ภาพที่ 133 ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “Come together”	78
ภาพที่ 134 ภาพมุมมองด้านหน้า	78
ภาพที่ 135 ภาพมุมมองด้านข้าง	78
ภาพที่ 136 ภาพมุมมองด้านบน	79
ภาพที่ 137 รูปทรงและสีเส้นที่นำมาเก็บรายละเอียดเพื่อประดับตกแต่งผลงาน	79
ภาพที่ 138 รูปทรงและสีเส้นที่นำมาเก็บรายละเอียดเพื่อประดับตกแต่งผลงาน	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขีดเขียนเส้นเป็นการปลดปล่อยจินตนาการอย่างง่ายและไม่มีความกดดันมากมายนัก ใช้เพียงแค่ว่าดินสอ หรือปากกาในมือก็สามารถสร้างสรรค์รูปทรงต่างๆได้ตามที่ใจต้องการ ผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องของการวาดเส้น หรือ การวาดเล่นของเด็กๆ เพราะเส้นที่ประติดประต่อกันจนกลายเป็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ตามจินตนาการนั้น มีความงามที่สื่อแสดงออกตรงไปตรงมา ซึ่งเนื้อหาสาระ อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ ความงดงามและความแปลกตาของรูปทรงที่มีความงามในความไม่สมบูรณ์นั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์ต่อยอดให้เกิดขึ้นงานที่มีทัศนธาตุทางศิลปะที่สมบูรณ์และเกิดความงามในแนวทางทัศนศิลป์ได้ หากว่าด้วยเรื่องของเด็กกับการวาดเส้น หรือเด็กกับศิลปะนั้น มีเด็กกลุ่มหนึ่งที่อยู่ร่วมกันในสังคมโลกแต่พวกเขาขาดโอกาสหรือความใส่ใจจากสังคม เด็กกลุ่มนี้อาจจัดในกลุ่มเด็กพิเศษ ซึ่งการเรียนการศึกษาถูกแยกออกไปให้เป็นลักษณะเฉพาะ บางกรณีมีอาการไม่รุนแรงสามารถเข้าเรียนกับเด็กปกติได้ บางปีในวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรีมีเด็กพิเศษ เข้ามาเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ พวกเขาสามารถเรียนรู้ได้ เนื่องจากเด็กพิเศษในรายนั้นมีความสามารถในทางศิลปะ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนรู้ถึงภาวะความต้องการหรือขีดจำกัดในการใช้ชีวิตในการแสดงออกต่างๆ ของพวกเขาจนสามารถเกิดการปรับตัวซึ่งกันและกัน และสามารถนำพากระบวนการเรียนการสอนที่มีเด็กพิเศษร่วมเรียนด้วยนั้น ไปจนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนได้

จากนั้นได้ขยายผลเพื่อหาประสบการณ์ และเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้รับการเรียนรู้ทางด้านศิลปะมากยิ่งขึ้น และยังส่งเสริมให้นักเรียนในวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรีได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ครูและนักเรียนเข้าร่วมสอนศิลปะให้กับนักเรียนในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ในชั้นแรกเด็กจะเข้าเรียนรวมกันหมดทุกประเภท ซึ่งความหลากหลายทำให้ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง และไม่เกิดผลการเรียนรู้ได้แค่บ่าบัดในระยะสั้นๆ ในครั้งต่อมา ทางโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลแบ่งเด็ก ออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มออทิสติกและบกพร่องทางปัญญา การเรียนการสอนศิลปะจึงมีความเป็นไปได้และเกิดผลสำเร็จในการใช้ศิลปะเข้าช่วยพัฒนาจิตใจให้มีความมั่นใจในการวาดรูปและส่งผลต่อไปถึงการทำกิจกรรมอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น และมองเห็นการพัฒนาทางด้านศิลปะให้มีการต่อยอดขยายผลให้กว้างขวางมากขึ้น

ประสบการณ์ในการสอนศิลปะกับเด็กพิเศษ ทำให้เห็นถึงความพิเศษของเด็กที่สามารถสร้างสรรค์ลายเส้นที่มีรูปทรงที่มากด้วยจินตนาการ ล้ำลึกเข้าไปในจิตใจในเรื่องราวของปัญหาต่างๆ ที่ต้องการระบายออกทางการวาดเส้น ศิลปะเป็นสิ่งที่นำมาช่วยแก้ไขและพัฒนาเด็กพิเศษกลุ่มอาการต่างๆ ได้ในระดับที่น่าพอใจ งานศิลปะช่วยให้เด็กพิเศษมองเห็น และรู้จักใช้พื้นที่ให้เกิดความสวยงามด้วยเส้น สี วัสดุต่างๆ เด็กมีความสุขกับการใช้ปากกา เล่นกับกระดาษ และอุปกรณ์การวาด เด็กแต่ละคนจะมีโอกาสสร้างงานที่เป็น

รูปแบบของตัวเอง วันเวลาที่ผ่านไปกับการฝึกฝนด้านศิลปะ เด็กมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นและกล้าแสดงออก โดยไม่มีความกังวลใดๆ งานศิลปะช่วยให้พวกเขามีสมาธิที่จดจ่อและพัฒนาให้เกิดการทำงานที่มุ่งมั่นได้นานขึ้น ผู้วิจัยมองเห็นความสามารถที่พิเศษที่มีอยู่ในจิตใจได้สำนึกที่ระบายออกมาด้วยการขีดเขียน ในบางรายขีดเขียนไม่เป็นรูปร่างรูปทรงแต่มีการบอกเล่าเนื้อหาเรื่องราวที่เต็มไปด้วยพลังและจินตนาการ เนื้อหาและรูปทรงที่เกิดจากการวาดเส้นหรือการวาดเล่นๆ ของพวกเขาทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อต่อยอดเรื่องราวเนื้อหาให้เกิดขึ้นอีกในมิติหนึ่งที่เชื่อมโยงกัน ระหว่างรูปทรงในระนาบ และรูปทรงลอยตัวสามมิติ ในผลงานที่สร้างสรรค์นั้นเน้นเรื่องความงามทางศิลปะและการใช้สอยร่วมกัน ถ้ามองในเรื่องทางจิตใจ คือ ความผ่อนคลายและไม่มีแบบแผนมากนัก เด็กสามารถเข้าสัมผัสได้ โดยการบีบ จับ หรือนั่ง นอน เล่นได้ จากแนวคิดนี้ ทำให้เด็กเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจในการแสดงออกทางศิลปะได้มากยิ่งขึ้น สุรนาท สร้อยจุ (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา:2539) กล่าวว่า ศิลปะบำบัดคือการใช้กิจกรรมทางศิลปะ เพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่องความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจ และเพื่อใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้นเพื่อลดทอนปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรมและเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่างๆ การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และรูปแบบที่หลากหลายเช่น ขีด, เขียน, วาดระบาย, ตัดปะ, ปั้น, ถักทอ เพื่อเป็นทางเลือกที่จะระบายความรู้สึกนึกคิดจนสามารถเข้าใจและจัดการความรู้สึกได้สามารถสื่อสารกับผู้คนรอบข้างได้ เด็กส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเด็กพิเศษหรือเด็กทั่วไป มักจะชอบลากเส้น ขีดเขียน ยกเว้นในบางคนที่มีความกลัวกลัวผิด กลัวถูก กลัวกับอุปกรณ์ หรือไม่มีความสนใจกับการวาดภาพ แต่ปัญหานี้ได้คลี่คลายลง ด้วยการกระตุ้น เอาใจใส่ เมื่อมีความสนใจและยอมรับ พวกเขาก็จะมองหาอุปกรณ์ และไม่มีความหวาดกลัวที่จะหยิบดินสอขีดเขียน พวกเขาแสดงความรู้สึก ผ่านเส้นฉวัดเฉวียน และมีความมั่นใจที่จะแสดงออกทางศิลปะ สำหรับเด็กพิเศษนั้น การลากเส้นง่ายๆ ช่วยสร้างความมั่นใจ เพราะความมั่นใจของเด็กเป็นทักษะสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตของทุกคน การเริ่มต้นวาดเล่น ขีดเขียน ยุ่งเหยิง ดูเหมือนไม่มีจุดหมาย ไร้สาระ แต่ถ้าเด็กเริ่มแล้วพบว่าบางคนพัฒนา เป็นรูปร่างค่อนข้างเร็วและพัฒนารูปทรงที่มีความละเอียดละเมียดละมัยเกิดผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะและทางจิตใจ

ลายเส้นของเด็กพิเศษ ถึงแม้เป็นเพียงแค่ลายเส้นธรรมดา นั้นหมายถึงสิ่งที่แสดงออกมาจากพลังและความคิดที่บริสุทธิ์ แสดงออกแบบตรงไปตรงมา วัยเด็กศิลปะมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการแสดงออกอย่างอิสระ การนำศิลปะเข้าไปสู่กลุ่มเด็กพิเศษ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงพลัง ได้เปิดความคิดสร้างสรรค์และมีพัฒนาการทางกายและใจ สร้างการยอมรับให้ประจักษ์แก่สังคมในวงกว้างมากขึ้น ประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับการดำเนินชีวิตของเด็กที่อยู่ในสภาพที่จัดว่าเป็นเด็กพิเศษทั้งทางด้านสติปัญญาและโอกาสทางสังคม เมื่อเขาได้รับโอกาสทางด้านศิลปะพลังการแสดงออกนั้นมีมากมายและมีรูปทรงที่มีความงดงามแปลกตา ตามเส้นสายที่ขีดเขียนจากจิตใจได้สำนึกและจินตนาการทำให้พวกเขาได้ปลดปล่อยความรู้สึกภายในที่ต้องการแสดงออก สร้างความอ่อนโยนต่อจิตใจและความสุขกับการได้แสดงออกรวมถึงมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของผลงานที่สร้างสรรค์ เป็นการปลูกฝังให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเกิดความจรรโลงใจ

การนำศิลปะการวาดเล่นหรือวาดเส้นให้กับเด็กพิเศษโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ทางโรงเรียนได้จัดเด็กพิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มเด็กพิเศษนี้ มีเด็กที่บกพร่องทางปัญญา และกลุ่มออทิสติก เด็กๆเหล่านี้วาดเส้นวาดเล่นในอารมณ์การแสดงออกที่แตกต่างกัน บางคนแสดงออกอย่างรวดเร็ว จนกระดาซขาด บางคน มีความพิถีพิถันเป็นระเบียบ และบางรายขีดเส้นไว้รูปร่างรูปทรงแต่เต็มไปด้วยความหมายที่อยากแสดงออกจากภายใน ในกลุ่มที่แสดงออกอย่างรวดเร็วนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูล ในเรื่องของการสร้างจังหวะและเรื่องอารมณ์รูปทรงที่ได้มีความสดใหม่แปลกตา และเกิดความน่าสนใจในการต่อยอดขยายผลให้ผลงานมีความเป็นมิติและความเป็นไปได้ในรูปธรรม ในกลุ่มที่เป็นการร้อยเรียงอย่างเป็นระเบียบจนเกิดรูปทรงใหม่ ในรูปทรงที่เด็กได้แสดงออกนั้น มักเป็นจังหวะการซ้ำ เรียงซ้อนกันไป จนได้รูปทรงที่มีพลัง เกิดการเชื่อมโยงเป็นรูปทรงใหม่ ลายเส้นและรูปทรงที่เกิดจาก การสร้างประสบการณ์ทางศิลปะให้กับเด็กพิเศษ เป็นการเปิดโอกาส ทางความคิดให้ผู้วิจัยได้เกิดแนวคิด และการสร้างสรรค์ ที่มีที่มาจากลายเส้นของเด็กพิเศษ ในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จากรูปทรงมีการทับซ้อน มีการซ้ำ จนเกิดรูปทรงใหม่ที่แปลกตาและมีความพิเศษ ซึ่งทำให้เกิดมิติและจินตนาการที่ซ่อนอยู่ภายใน ในความพิเศษและความแปลกใหม่ของรูปทรงที่ไม่สมบูรณ์ เหล่านี้ ผู้วิจัยนำมาปรับและวิเคราะห์รูปทรงที่อาจไม่สมบูรณ์ปรับให้เกิดความงามในความไม่สมบูรณ์โดยสร้างเสริมเพิ่มให้เกิดความงาม ในมิติใหม่ โดยเน้นการเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่องราวที่เด็กแสดงออกจากลายเส้น และนำกระบวนการทางศิลปะเข้าไปจัดการสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมนุ่ม ขนาดผันแปรไปตามพื้นที่ สามารถเข้าไปสัมผัสได้ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีความอ่อนนุ่ม ภายในโครงสร้างที่แข็งแรง รูปแบบโครงสร้างเน้นสดใส โครงสร้างติดกันโดยสีสนั่นมีที่มาจากเรื่องราวของธรรมชาติรอบๆตัว ซึ่งมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กที่กำลังเจริญเติบโตและต้องการเรียนรู้เรื่องราว สภาพแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อนำกระบวนการเรียนการสอนทางศิลปะให้เกิดการพัฒนาในกลุ่มเด็กพิเศษ โดยมุ่งเน้นถึงประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับการดำเนินชีวิต

2.เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่มีแรงบันดาลใจจากลายเส้นของเด็กพิเศษช่วงชั้นปฐมวัย ให้มีมิติในแนวทางประติมากรรมนุ่มที่มีความงามทางศิลปะ และสามารถนำไปจัดวางและเกิดคุณค่าทางด้านจิตใจ และประโยชน์ใช้สอยควบคู่กันไป

ขอบเขตของการวิจัย

1.กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมสร้างสรรค์ภาพลายเส้น เป็นเด็กพิเศษระดับปฐมวัย โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จำนวน 40 คน

2.ผลงานที่สร้างสรรค์เกิดจากแรงบันดาลใจจากภาพลายเส้นของเด็กพิเศษระดับปฐมวัย โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สร้างสรรค์ในแบบประติมากรรมนุ่มโดยใช้วัสดุจากผ้า, ใยสังเคราะห์, โคมพรม,

เชือก, ด้ายและหนังเทียม โครงสร้างหลักเป็นอลูมิเนียมและไม้ ประกอบขึ้นรูปทรงและการเก็บรายละเอียด ด้วยการเย็บมือ

3.สร้างสรรค์ผลงานสามมิติจำนวน 3 ชุดขนาด 200x300x40 เซนติเมตร หรือขนาดแปรผันตามพื้นที่ โดยสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคประติมากรรมนุ่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ได้พัฒนาเทคนิควิธีการกระบวนการสร้างผลงานทางในรูปแบบประติมากรรมนุ่ม
- 2.ได้มีส่วนร่วมพัฒนาเด็กพิเศษให้เกิดการเรียนรู้เชิงศิลปะให้มีมุมมองที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3.ผลงานสร้างสรรค์บางส่วนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล และโรงเรียนชั้นประถมศึกษาในชุมชนใกล้เคียงได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

- 1.นำศิลปะเข้าสู่ชุมชน โดยใช้กระบวนการทางศิลปะอย่างง่าย กับเด็กพิเศษ ชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30-40 คน
- 2.สร้างสรรค์ลายเส้นกับเด็กๆในกลุ่มตัวอย่าง โดยให้สร้างสรรค์ในรูปแบบอิสระ เน้นเรื่องของความสุข ความสนุกสนาน และจินตนาการที่ไร้ขอบเขต หรือวาดอะไรก็ได้
- 3.คัดเลือกลายเส้นและรูปทรง เพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพื่อจัดทำเป็นชิ้นงานจำนวน 3 ชุดในเทคนิคประติมากรรมนุ่ม
- 4.จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชน หลังจากนั้นนำผลงานส่งมอบให้กับ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล และโรงเรียนในชุมชนใกล้เคียง เพื่อนำไปปรับใช้งานให้เกิดประโยชน์ เพิ่มบรรยากาศการเรียนรู้ การสัมผัสและการสร้างประสบการณ์กับผลงานทางศิลปะ

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องการวิจัยสร้างสรรค์

ที่มาของความคิดสร้างสรรค์

ข้าพเจ้า สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่มีแรงบันดาลใจมาจากเด็กๆ มีทั้งงานหนังสือภาพสำหรับเด็ก ศิลปะสร้างสรรค์จากศิลปะเด็กโดยผลที่ได้รับนั้นคือกลุ่มเด็กในชุมชน ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ได้เจาะจงชี้เฉพาะไปในกลุ่มเด็กพิเศษ สืบเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมพัฒนาการเรียนรู้ด้านศิลปะของนักเรียนโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ทำให้มองเห็นถึงความสำคัญของศิลปะกับเด็กพิเศษ การนำศิลปะให้เด็กได้เรียนรู้ บางครั้งเป็นเพียงแค่การวาดภาพระบายสี การปั้นอย่างง่าย เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแรก สิ่งที่ได้คือเด็กได้ฝึกคิด และมีความสุขกับการเขียนการวาดการปั้น และบางคนอาจได้พัฒนากล้ามเนื้อ พัฒนาอารมณ์ในเชิงบวก ส่วนในช่วงโครงการที่สองมีการพัฒนาเรื่องของผลสำเร็จของผลงานของพวกเขา จากลายเส้นที่ขีดเขียนโดยไม่มีข้อกำหนดเรื่องราว นำลายเส้นบางส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสร้างรูปทรงที่มีความหมายสามารถคลี่คลายและสื่อความหมายได้ นำไปต่อยอดสร้างสรรค์ใหม่ พิมพ์บนเสื้อและนำกลับไปให้เด็กได้สวมใส่ เด็กเกิดความภาคภูมิใจมากกว่าการนำรูปภาพมาวิจารณ์และชื่นชม พวกเขามีความกระตือรือร้นที่จะวาดรูปมากขึ้น เพราะผลงานที่มีการนำไปต่อยอดนั้นสร้างความภาคภูมิใจและเห็นงานที่แสดงออกในแบบใช้สอยได้และเกิดมิติในการเรียนรู้แบบใหม่

สิ่งนี้เป็นแรงผลักดัน และเป็นจุดประกายแนวความคิดที่ผู้วิจัยต้องการต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงานของพวกเขา ให้เกิดเป็นงานศิลปะในมิติใหม่ ด้วยเส้นและรูปทรงของเด็กในกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างกัน บางคนแตกต่างจากกลุ่มโดยสิ้นเชิง และมีความโดดเด่นในเรื่องการสื่อสารจากจิตใต้สำนึกที่แสดงออกมาทางการวาดเส้นและรูปทรง ซึ่งทำให้เกิดจินตนาการร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มเด็กพิเศษ ซึ่งการเล่นการวาดเส้น หากถูกบังคับให้ทำซ้ำๆ ก็อาจจะได้รูปทรงที่สวยงาม จึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยทางความพร้อมทางด้านอารมณ์ เด็กส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเด็กพิเศษหรือเด็กทั่วไป มักจะชอบลากเส้น ขีดเขียน ยกเว้นในบางคนที่มีความกลัว กลัวผิด กลัวถูก กลัวกับอุปกรณ์ หรือไม่มีความสนใจกับการวาดภาพ ซึ่งมีเด็กจำนวนน้อยในกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหานี้ แต่ปัญหานี้ได้คลี่คลายลง ด้วยการกระตุ้นเอาใจใส่ การให้ความรู้ทางศิลปะในครั้งนี้ ได้นำนักเรียนกลุ่มจิตอาสาของวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี เข้าร่วมการให้ความรู้ความเพลิดเพลินทางศิลปะกับเด็กในกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้เด็กในกลุ่มตัวอย่างมีผู้ดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง จากที่มีความกังวล เมื่อมีความคุ้นเคยคุ้นชินแล้วทำให้ดำเนินการไปถึงจุดมุ่งหมายในแต่ละรายบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรม

การนำศิลปะให้เด็กได้ฝึกการเรียนรู้ด้านศิลปะจึงไม่ใช่การบังคับ เรื่องความอ่อนโยน ความผ่อนคลายเป็นเรื่องสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานของพวกเขา ลายเส้นหลากหลายที่แสดงออกมามีเรื่องราว

เนื้อหามากมายภายใน บางส่วนไม่มีเนื้อหาหรือไม่มีสื่อสารเลยก็ว่าได้ แต่สามารถนำมาประมวลให้เกิดความเข้ากันเชื่อมโยงต่อยอดแนวความคิดได้อย่างอิสระ และนำมาสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะในรูปแบบประติมากรรมนุ่ม เพื่อต่อยอดและสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากลายเส้นของเด็กที่ขีดเขียนแสดงออกไว้ให้กลายเป็นชิ้นงานที่มีมิติสามารถเข้าสัมผัสได้

แรงบันดาลใจและอิทธิพล

แรงบันดาลใจสิ่งแรก คือความงามในความไม่สมบูรณ์ของลายเส้นที่ปะติดปะต่อกันจนเกิดรูปร่างรูปทรงของเด็กพิเศษชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล (ภาพที่4-17) ผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องลายเส้น จากการขีดการเขียน ด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ ของเด็ก ช่วงชั้นปฐมวัย ซึ่งช่วงชั้นนี้ สามารถเรียนรู้ได้มากกว่าช่วงชั้นอนุบาล และ ได้รับรู้ถึงศิลปะที่สามารถสร้างความสุขให้กับเด็กๆ พวกเขาได้ระบายความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ความรู้สึกบางอย่างเพื่อแสดงออกผ่านลายเส้นที่ต่อเป็นรูปทรง ซึ่งรูปทรงมีความพิเศษและเกิดมุมมองในแนวทางการสร้างสรรค์ต่อยอดในทางศิลปะ เพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานทางศิลปกรรมได้ ลายเส้นที่ขีดเขียนด้วยความกล้าไม่กลัวผิดถูก หรือจากบางคนเรียงร้อยบรรจงขีดซ้ำๆ ด้วยความประณีตมั่นคง

ศิลปะทำให้เด็กพิเศษมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น พวกเขากล้าที่จะขีดเขียน เส้น วาดรูปเล่น วาดจริงจัง ด้วยความมั่นใจ จนเกิดการพัฒนาทางด้านการเรียนรู้ศิลปะแบบค่อยเป็นค่อยไป ในบางรายพัฒนาได้แบบก้าวกระโดดจนสามารถสร้างรูปทรงที่มีความแปลกใหม่และมีความพิเศษในมุมมองที่ตรงกับแนวคิดของผู้วิจัย ที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานร่วมจินตนาการไปกับเด็กๆ โดยสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่สามารถส่งเสริมต่อยอดจินตนาการให้เกิดชิ้นงานที่มีมิติใหม่ โดยมุ่งเน้นเรื่องความงามและประโยชน์ใช้สอยไปพร้อมกัน กลุ่มเด็กพิเศษเหล่านี้มีความบกพร่องด้านอารมณ์ร่วมกับสมาธิสั้นและการสื่อสาร ความเข้าใจการวาดเส้น การวาดเล่นของพวกเขา มีระดับความสามารถเฉพาะแต่ละบุคคล ผลงานจึงมีความหลากหลายและแตกต่าง และมีความน่าสนใจที่พิเศษต่างกันไป จึงเกิดแรงบันดาลใจเพื่อต่อยอดภาพลายเส้นที่มีความหลากหลายเหล่านี้ให้มีมิติรูปทรงที่สัมผัสได้ เช่น จับบีบได้ นั่งเล่นได้ นอนได้ กอดได้ ซึ่งสามารถนำชิ้นงานที่ได้ไปจัดวางในห้องสมุด สร้างเป็นมุมนั่งเล่นมุมอ่านหนังสือ หรือนำไปใช้ในห้องเรียนเด็กเล็ก ก็สามารถทำได้ ในความต้องการให้มีพื้นที่ส่วนดังกล่าวนี้เหตุผลคือสร้างพื้นที่ใหม่ๆ ให้กับพวกเขาได้พักผ่อนหย่อนใจ เด็กพิเศษส่วนใหญ่พักอาศัยภายในหอพักของโรงเรียน จึงมีความต้องการที่จัดทำพื้นที่นั่งเล่นหรือมุมอ่านหนังสือ มุมพักผ่อนให้กับเด็กพิเศษ ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจและแนวคิดเกี่ยวกับสร้างสรรค์ผลงานให้มีความนุ่มมีมิติ ให้เด็กสามารถสัมผัส จับต้องได้ ใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อสร้างเสริมจินตนาการและเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะได้อีกแนวทางหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ต้องการสร้างสรรค์ให้เกิดความงามทางด้าน ทักษะทางศิลปะ สามารถเป็นพื้นที่ของการแสดงออกและเรียนรู้ในเชิงศิลปะได้อีกทางหนึ่ง เน้นโครสสัสโต โดยมีรูปทรงอิสระเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดของผู้วิจัยและรูปทรงจากลายเส้นของเด็กประมวลเข้าด้วยกัน และช่วยสร้าง

ความภาคภูมิใจให้กับเด็กๆ เกิดพลังใจ พลังความกล้าหาญที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะในแบบที่เขาเป็นได้อย่างมั่นใจ

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิเศษและศิลปะ

ในการวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้มีเด็กเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม คือเด็กออทิสติกและเด็กบกพร่องทางปัญญา เด็กทั้งสองกลุ่มสามารถวาดเส้นออกมาได้อย่างอิสระ มีภาพลายเส้นที่ตรงตามแนวคิดที่จะต่อยอดได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือต้องกันกรอบมากมายนักเพราะลายเส้นของเด็กที่มีการขีด เขียน เจาะ กระดาษ หรือขี้ปากกาลงกระดาษทุกคน มีส่วนร่วมในงานสร้างสรรค์ทั้งหมด สิ่งที่ต้องการเน้นคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้เข้าร่วมโครงการนั้น มีความสุข ความสนุกสนานวาดเส้นเพื่อเก็บข้อมูลจากผลงานลายเส้นและนำข้อมูล มาต่อยอดเพื่อเกิดชิ้นงานที่สามารถนำไปให้พวกเขาและเพื่อนคนอื่นๆ ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเน้นเรื่องการสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับเด็กๆ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาทางด้านอารมณ์ หรืออาจก่อให้เกิดความรักในงานศิลปะก็อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งหากต้องการลงลึกเพื่อวิเคราะห์ผลนั้นต้องดำเนินในขั้นตอนต่อไป การศึกษาข้อมูลจึงไม่ได้ศึกษาเชิงลึกโดยมีการเรียบเรียงการศึกษาข้อมูลไว้ดังนี้

เด็กออทิสติก

ออทิสติก (Autism Spectrum Disorder) เป็นโรคที่รู้จักมาเป็นเวลาเกือบ 70 ปีแล้ว มีชื่อเรียกหลากหลาย และมีการเปลี่ยนแปลงการเรียกชื่อเป็นระยะ มีทั้ง ออทิสติก (Autistic Disorder), ออทิสซึม (Autism), ออทิสติก สเปกตรัม (Autism Spectrum Disorder), พีดีดี (Pervasive Developmental Disorders), พีดีดี เอ็นโอเอส (PDD Not Otherwise Specified) และแอสเพอร์เกอร์ (Asperger's Disorder) จนในปัจจุบันนักวิชาการตกลงใช้คำว่า “Autism Spectrum Disorder” ตามเกณฑ์คู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวชฉบับล่าสุด DSM-5 ที่จะใช้อย่างเป็นทางการในระดับสากลเหมือนกันทั้งหมดในปี พ.ศ.2556 สำหรับในภาษาไทย ควรจะเรียก “ออทิสติก” เหมือนกันในทุกกลุ่มย่อย เนื่องจากเป็นคำที่ใช้มานานแล้ว ส่วนชื่อเรียกอื่นๆ ก็คงค่อยๆ จางหายไป

ประวัติความเป็นมา

คำว่า “Autism” มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก ว่า “Auto” ซึ่งแปลว่า Self หมายถึง แยกตัวอยู่ตามลำพังในโลกของตัวเอง เปรียบเสมือนมีกำแพงใส หรือกระจกเงา กันบุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้าง ปี พ.ศ.2486 มีการรายงานผู้ป่วยเป็นครั้งแรก โดยนายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner) จิตแพทย์สถาบันจอห์น ฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา รายงานผู้ป่วยเด็กจำนวน 11 คน ที่มีอาการแปลกๆ เช่น พูดเสียง พูดซ้ำ สื่อสารไม่เข้าใจ ทำซ้ำๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจคนอื่น เล่นไม่เป็น และได้ติดตามเด็กอยู่นาน 5 ปี พบว่าเด็กเหล่านี้แตกต่างจากเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา จึงเรียกชื่อเด็กที่มีอาการเช่นนี้ว่า “Early Infantile Autism” ปี พ.ศ.2487 นายแพทย์ฮานส์ แอสเพอร์เกอร์ (Hans Asperger) กุมารแพทย์ชาวออสเตรีย บรรยายถึงเด็กที่มีลักษณะเข้าสังคมลำบาก หมกมุ่นอยู่กับการทำอะไรซ้ำๆ ประหลาดๆ แต่

กลับพูดเก่งมาก และดูเหมือนจะฉลาดมากด้วย เรียกชื่อเด็กที่มีอาการเช่นนี้ว่า “Autistic Psychopathy” แต่วิกฤตสงครามโลกครั้งที่สองทำให้ไม่มีใครสานต่องานวิจัย จนในปี พ.ศ.2524 Lorna Wing นำมาอ้างอิงถึง ออทิสติกในความหมายของแอสเพอร์เกอร์ คล้ายคลึงกับของแคนเนอร์มาก นักวิจัยรุ่นหลังจึงสรุปว่า หมอ 2 คนนี้พูดถึงเรื่องเดียวกัน แต่ในรายละเอียดที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือ “Pervasive Developmental Disorders” หรือ “Autism Spectrum Disorder” ปี พ.ศ.2537 ออทิสติก จัดอยู่ในกลุ่มการวินิจฉัยโรค ที่เรียกว่า “Pervasive Developmental Disorders” ตามเกณฑ์ คู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ฉบับที่ 4 (DSM-IV, 1994) และปรับปรุง ปี พ.ศ.2543 (DSM-IV-TR, 2000) ส่วนเกณฑ์การวินิจฉัยโรคขององค์การอนามัยโลก ฉบับที่ 10 ปรับปรุง ปี พ.ศ.2554 (ICD-10, 2011) ก็ใช้ชื่อเดียวกัน และใช้ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับ ออทิสติกมีมากขึ้นจากผลการรวบรวมงานวิจัยทั่วโลก ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การวินิจฉัยโรคใหม่ ซึ่งต่างไปจากเดิมพอสมควร และเรียกชื่อเดียวกันในทุกกลุ่มย่อย คือเรียกว่า “Autism Spectrum Disorder” เป็นเกณฑ์ตามคู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ฉบับที่ 5 (DSM-5) ซึ่งจะใช้อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ.2556

ออทิสติก เป็นความผิดปกติของพัฒนาการเด็กรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว โดยเด็กไม่สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมและการสื่อความหมายได้เหมาะสมตามวัย มีลักษณะพฤติกรรม กิจกรรม และความสนใจ เป็นแบบแผนซ้ำๆ จำกัดเฉพาะบางเรื่อง และไม่ยืดหยุ่น ปัญหาดังกล่าวเป็นตั้งแต่เล็ก ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำรงชีวิต(ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา.2560:ออนไลน์) ศิลปะมีส่วนเข้าไปส่งเสริมพัฒนาจิตใจและร่างกายของเด็กพิเศษให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องของ ศิลปะกับเด็กพิเศษ ดังนี้

วิธีการส่งเสริมการสร้างสรรคทางศิลปะของเด็กพิเศษ

- 1.ให้เสรีภาพในการทำงานศิลปะโดยการให้อิสระในการเลือกวิธีการและวัสดุในการทำงาน
- 2.ให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมีเสรีภาพในการช่วยกันคิดช่วยกันวางแผนและช่วยกันสร้างสรรค์
- 3.ช่วยเสนอแนะและกระตุ้นให้สร้างสรรค์อย่างอิสระเต็มศักยภาพ
- 4.ให้มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- 5.กำหนดงานให้เหมาะสมกับเวลาวัยและระดับชั้น
- 6.จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างสรรคงานศิลปะ
- 7.ฝึกการคิดการถามและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 8.ให้ความรักความเมตตา รับรู้ความแตกต่างและยอมรับความคิดเห็นของแต่ละคน
- 9.ฝึกให้มีความคิดและมีจินตนาการ

10.ให้การเสนอแนะแผนการดำเนินในการประเมินผลงานศิลปะไม่ควรใช้มาตรฐาน (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2542: ออนไลน์)

ศึกษาการทำกิจกรรมทางศิลปะในกลุ่มเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกและการสร้างสรรค์ศิลปะของเด็กออทิสติกช่วงอายุ 4-7 ปีเด็กออทิสติกนั้นมีโลกส่วนตัวสูงทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้โดยง่าย และต้องใช้ความพยายามในการสื่อสารมากกว่าเด็กปกติหลายเท่าดังเช่น การถามคำถามเด็กปกติ 1-2 ครั้งเราจะสามารถได้รับคำตอบที่ตรงกับคำถาม แต่ในขณะที่การสื่อสารกับเด็กออทิสติกนั้นต้องใช้ความอดทน ที่อาจจะต้องถามคำถามเดิมๆเป็นจำนวน10-100 ครั้ง และอาจไม่ได้รับคำตอบและเป็นคำตอบที่ไม่ตรงกับคำถามดังนั้นวิธีที่จะทำความเข้าใจต่อกัน เพื่อเป็นสื่อในการออกคำสั่งและสื่อสารในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การทานอาหาร การเข้าห้องน้ำเพื่อขับถ่าย จึงต้องอาศัยภาษาภาพ เพราะเด็กออทิสติกนั้นมีความเข้าใจในภาษาภาพได้ดีกว่าการฟัง การดูภาพจึงเป็นการอ่าน ผลจากประสาทตา ที่สามารถแปลผลของภาพและจดจำความหมายได้ “ในเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่า การที่เด็กออทิสติกจำนวนมากมีการทำงานของสมองข้างขวาที่เกินปกติทำให้มีความสามารถพิเศษในการมองเห็น มีความจำที่ดีมีความสามารถทางดนตรีและศิลปะ” (กระทรวงศึกษาธิการ.2542:30) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เด็กออทิสติกสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะ สามารถเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกได้ ดังเช่นสติเฟ้น วิลต์เชียร์ นักวาดภาพทิวทัศน์ชื่อดังชาวอังกฤษ ซึ่งป่วยเป็น “ออทิสติก” มาตั้งแต่เด็กเปิดตัวผลงานภาพวาด “มหานครนิวยอร์ก” ซึ่งเต็มไปด้วยตึกสูงระฟ้าอันเป็นเอกลักษณ์ วิลต์เชียร์ ได้ร่างภาพมหานครนิวยอร์กขึ้นจากความทรงจำและประสบการณ์ของเขาในการขึ้นเฮลิคอปเตอร์ชมทิวทัศน์เหนือมหานครแห่งนี้เป็นเวลา 45 นาที โดยวิลต์เชียร์ยอมรับว่า ช่วงเวลาทั้งหมด 5 วันที่เขาใช้ในการวาดภาพมหานครนิวยอร์กในครั้งนี้ ถือเป็นหนึ่งในประสบการณ์การทำงานศิลปะครั้งที่ยากและท้าทายที่สุดในชีวิตของเขา(Amarin34hd2017:Online)

กลุ่มเด็กบกพร่องทางสติปัญญา

“ความบกพร่องทางสติปัญญา” เป็นคำที่นำมาใช้แทนคำว่า “ปัญญาอ่อน” เนื่องจากคำเดิมถูกนำไปใช้ในทางลบค่อนข้างมาก ทำให้ความรู้สึกในเชิงลบ และไม่ได้รับการยอมรับในภาคสังคม จึงเปลี่ยนการเรียกชื่อใหม่ คำนี้ตรงกับการวินิจฉัยโรคทางจิตเวชเด็กชื่อ “Intellectual Disability” หรือ “Intellectual Developmental Disorder” (ตามเกณฑ์ DSM-5 ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน) หรือ “Mental Retardation” (ตามเกณฑ์ ICD-10 ขององค์การอนามัยโลก รหัส F70-79) ซึ่งทั้งสองคำนี้ มีคำจำกัดความใกล้เคียงกัน สามารถนำมาใช้แทนกันได้เลย ในอนาคตเกณฑ์ ICD-11 จะเลิกใช้คำว่า “Mental Retardation” มาใช้เหมือนกันคือ “Intellectual Developmental Disorder”

ในประเทศไทย ได้กำหนดให้ความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นผู้พิการประเภท 5 “ความพิการทางสติปัญญา” ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2555 ซึ่งออกในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 หมายถึง “การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อน และความบกพร่องทางพัฒนาการ ในระดับรุนแรงและเป็นเรื้อรัง” แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจว่าจะจดทะเบียนคนพิการ เพื่อขอใช้สิทธิต่างๆ หรือไม่ ไม่ใช่ภาคบังคับ

นอกจากนี้ ยังจัดเป็นผู้พิการประเภท “ความบกพร่องทางสติปัญญา” ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552 ซึ่งออกในพระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักมีปัญหาเกือบทุกด้านในชีวิตประจำวัน และปัญหาการเรียน เนื่องจากเด็กมีข้อจำกัดหรือเพดานในการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เท่ากับเพื่อนในวัยเดียวกัน เป็นภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาอย่างไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดความบกพร่องของทักษะด้านต่างๆ ในระยะพัฒนาการ และส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์ปัญญาทุกๆ ด้าน

ลักษณะอาการ

ความบกพร่องทางสติปัญญา ตามเกณฑ์การวินิจฉัย DSM-5 ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน คือ มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอย่างชัดเจน ร่วมกับมีความความบกพร่องในทักษะการปรับตัว โดยมีอาการให้เห็นตั้งแต่ช่วงวัยเด็กหรือวัยรุ่น ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในชีวิตประจำวันหลายด้าน ทั้งที่บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน และชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะทางเชาวน์ปัญญา (intellectual functioning)

เช่น การใช้เหตุผล การแก้ไขปัญหา การวางแผน การคิดเชิงนามธรรม การตัดสินใจ การเรียนรู้ทางวิชาการ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งยืนยันโดยการประเมินอาการทางคลินิก และการทดสอบเชาวน์ปัญญา

การทดสอบเชาวน์ปัญญา หรือที่เรียกว่าการวัดไอคิว ควรทำโดยแบบทดสอบมาตรฐานจึงจะเชื่อถือได้ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ที่ 90-109 ถ้าได้ตั้งแต่ 70-89 เรียกว่ากลุ่มเรียนรู้ช้า แต่ถ้าได้ต่ำกว่า 70 จะเข้าเกณฑ์ของความบกพร่องทางสติปัญญา

ทักษะการปรับตัว (adaptive functioning)

เป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน มี 3 ด้าน ดังนี้

ด้านความคิดรวบยอด (conceptual domain) หมายถึง ทักษะการใช้ภาษา การอ่าน การเขียน การคำนวณ การใช้เหตุผล และความจำ

ด้านสังคม (social domain) หมายถึง การเข้าใจผู้อื่น การตัดสินใจในสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ การสื่อสารระหว่างบุคคล และสัมพันธภาพ

ด้านทักษะในการดำรงชีวิตและการทำงาน (practical domain) หมายถึง การดูแลตนเองเรื่องต่างๆ เช่น สุขอนามัยส่วนตัว ความรับผิดชอบในการเรียนและทำงาน และการจัดการด้านการเงินของตนเอง

ระดับความรุนแรง

ความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับความรุนแรงแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตามระดับเชาวน์ปัญญา และระดับความสามารถที่วัดได้ระดับน้อย (Mild Mental Retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 50-69 อาจไม่แสดงอาการล่าช้าจนกระทั่งวัยเข้าเรียน (แต่ถ้าสังเกตอย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าเด็กเหล่านี้มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์อย่างเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่วัยอนุบาล) มักไม่มีอาการแสดงทางร่างกาย ทางบุคลิกภาพ หรือทางพฤติกรรมใดโดยเฉพาะ ที่บ่งบอกถึงความบกพร่องทางสติปัญญา ยกเว้นกลุ่มอาการที่มีลักษณะพิเศษทางรูปร่างหน้าตา ปรากฏให้เห็น ก็จะทำให้สามารถวินิจฉัยได้ตั้งแต่แรกเกิด หรือในวัยทารก เด็กในกลุ่มนี้สามารถพัฒนาทักษะด้านสังคม และการสื่อความหมายได้เหมือนเด็กทั่วไป แต่มักมีความบกพร่องด้านประสาทสัมผัส และการเคลื่อนไหว สามารถเรียนรู้ได้ (educable) ทักษะทางวิชาการมักเป็นปัญหาสำคัญที่พบในวัยเรียน แต่ก็สามารถเรียนจนจบชั้นประถมศึกษาได้ สามารถฝึกทักษะด้านสังคมและอาชีพ พอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ เป็นแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือ หรือกึ่งใช้ฝีมือ แต่อาจต้องการคำแนะนำ และการช่วยเหลือบ้างเมื่อประสบความเครียด

ระดับปานกลาง (Moderate Mental Retardation)

มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 35-49 ในช่วงขวบปีแรก มักจะมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวปกติ แต่พัฒนาการด้านภาษาและด้านการพูดจะล่าช้า ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในช่วงวัยเตาะแตะ การศึกษาหลังจากระดับชั้นประถมต้น มักไม่ค่อยพัฒนาสามารถฝึกอบรมได้ (trainable) ในทักษะการช่วยเหลือ ดูแลตนเอง เรียนรู้ที่จะเดินทางได้ด้วยตนเองในสถานที่ที่คุ้นเคย และฝึกอาชีพได้บ้าง สามารถทำงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือ แต่ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

ระดับรุนแรง (Severe Mental Retardation)

มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 20-34 มักจะพบทักษะทางการเคลื่อนไหวล่าช้าอย่างชัดเจน ด้านภาษาพัฒนาเล็กน้อย ทักษะการสื่อความหมายมีเพียงเล็กน้อยหรือไม่มี พอจะฝึกฝนทักษะการดูแล ตนเองเบื้องต้นได้บ้างแต่น้อย ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมภายใต้การควบคุมดูแลอย่างเต็มที่ การทำงานต้องการโปรแกรมในชุมชน หรือการให้ความช่วยเหลือที่พิเศษเป็นการเฉพาะ

ระดับรุนแรงมาก (Profound Mental Retardation)

มีระดับไอคิวต่ำกว่า 20 มีพัฒนาการล่าช้าอย่างชัดเจนในทุกๆ ด้าน มักมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และฝึกการช่วยเหลือตนเองได้บ้าง มีขีดจำกัดในการเข้าใจและการใช้ภาษาอย่างมาก ต้องการความช่วยเหลือ ดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา.2560:ออนไลน์)

ศึกษาศิลปะกับกลุ่มเด็กบกพร่องทางปัญญา

บางครั้งการวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก็เป็นไปทำนองเดียวกันกับการวาดภาพของเด็กปกติที่มีอายุสมองเท่ากันโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ภาพวาดของเด็กพวกนี้มักไม่ได้สัดส่วนไม่มีรายละเอียด มักวาดภาพเหมือน ๆ กัน ซ้ำ ๆ กัน และชอบวาดภาพเล็ก ๆ บนกระดาษแผ่นใหญ่ ภาพที่ปรากฏจึงมักขาดสมดุล ตัวอย่างเช่น การวาดรูปคน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีวาดแขนยาวมากหรือสั้นมากเกินไป การใช้สีก็ไม่เหมาะสมกับภาพที่วาด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโตขึ้นจะสามารถออกแบบได้ดีพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก็เป็นไปอย่างเชื่องช้ากว่าเด็กปกติ ในการวาดภาพเด็กพวกนี้มักไม่คำนึงถึงการเคลื่อนไหว เด็กผู้หญิงมักจะวาดรูปที่มีขนาดเล็กกว่าเด็กผู้ชาย และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหญิงและชายมักวาดรูปผู้ชายเล็กกว่าผู้หญิง และชอบวาดรูปเพศเดียวกับตัวเองให้ใหญ่กว่าด้วย (ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม. 2559:ออนไลน์)

เด็กบางคนในกลุ่มบกพร่องทางปัญญา มีปัญหาการเคลื่อนไหวของมือ เนื่องจากเป็นภาวะร่วมกันทางสติปัญญา แต่เมื่อได้ทำงานศิลปะมือของเขาสามารถ วาดภาพต่างๆ ได้อย่างอิสระ ทำให้เขามีความสุข ซึ่งส่วนนี้จะช่วยฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ กระตุ้นสมอง เสริมพัฒนาการ ให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถึงแม้เขาจะมีข้อจำกัดในด้านสติปัญญามีในกลุ่มตัวอย่างนี้ มีอยู่จำนวน หนึ่งที่มีความสามารถในด้านของศิลปะ ซึ่งดูภายนอกไม่ได้แสดงออก ใดๆ เมื่อให้วาดเส้นง่ายๆ เขาเริ่มข้ามขั้นไปแบบทับซ้อนและเขียนไปเรื่อยๆ อย่างมีความสุข เด็กประเภทนี้สามารถสร้างงานศิลปะได้ อย่างพิเศษ

จริงๆ แล้วศักยภาพเหล่านี้หาได้ไม่ยากจากพวกเขา เราจะดูแลเรื่องพฤติกรรม เรื่องอารมณ์ มารวมกัน เมื่อเขามีความพร้อมครูศิลปะก็เข้ามาเติมเต็มศักยภาพให้กับเขา เพราะด้านนี้ हमจะให้การรักษาไม่ได้ เมื่อผลงานออกมาเขาก็จะมีความภาคภูมิใจ และผลงานนี้เองจะเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารกับสังคมว่า พวก

เขาสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ งานศิลปะจะเป็นส่วนช่วยให้เขามีความโดดเด่น ช่วยสร้างความมั่นใจ ทำให้เกิดการยอมรับทางสังคม ซึ่งหากเราไม่มีการตระหนักตรงนี้ก็จะเป็นการสร้างโอกาสให้กับพวกเขาประโยชน์ที่เด็กได้รับนั้นโดยภาพรวมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ 1.ด้านการเคลื่อนไหว เด็กจะมีการเคลื่อนไหวมากขึ้น ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน 2.ด้านสมาธิ เมื่อเกิดสมาธิขึ้น การเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ก็จะทำให้ได้โดยง่าย และ 3.ด้านอารมณ์ เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีภาวะหนึ่งที่ทำให้มีอารมณ์ที่แปรปรวน อารมณ์รุนแรง โดยที่ไม่มีใครเอาอยู่ ทำให้คนที่อยู่ร่วมด้วยในสังคมมีความรู้สึกกลัว เมื่อใช้งานศิลปะเข้ามาพวกเขาจะมีพื้นที่ในการระบายอารมณ์ นำอารมณ์มาสร้างสรรค์เป็นผลงานได้ อีกทั้งกิจกรรมเช่นนี้สามารถทำได้ที่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยลดอารมณ์เครียดของเด็กลง” (พญ.พรรณพิมล หล่อตระกูล, 2551: ออนไลน์)

การศึกษาข้อมูลจากผลงานศิลปิน

ประติมากรรมหมายถึงงานศิลปะที่สร้างสรรค์อยู่ในรูปทรงสามมิติ มีมวล และปริมาตร สามารถมองเห็นได้รอบด้าน ซึ่งถูกประกอบขึ้นด้วยวัสดุชนิดต่างๆและนำมาผ่านกระบวนการทางเทคนิค โดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงได้แก่ หินอ่อน เหล็กไม้ ส่วนประติมากรรมนุ่มนั้นมีลักษณะเหมือนประติมากรรมทั่วไป แต่ลักษณะที่พิเศษแตกต่าง คือ การเลือกใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม ได้แก่ ผ้า โคมพรม เชือก เป็นต้น ซึ่งทำให้รู้สึกต่องานประติมากรรมที่แตกต่างจากรูปเดิม

ความหมายของประติมากรรมนุ่ม

ประติมากรรมนุ่มบ่งชี้ถึงคุณลักษณะที่เด่นชัดบางประการคือมีความอ่อนนุ่มในส่วนขอบจานุกรม ศัพท์ศิลปะฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงความหมายของประติมากรรมนุ่มไว้ว่า “ประติมากรรมนุ่ม หมายถึง ประติมากรรมที่สร้างรูปทรงด้วยวัสดุเนื้ออ่อนนุ่ม ศิลปิน และกลุ่มศิลปะประชานิยมสร้างขึ้น ในคริสต์ทศวรรษ1960 ที่สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปินชื่อแคลส์ โอลเดนเบิร์ก

แคลส์ โอลเดนเบิร์ก (อังกฤษ: Claes Oldenburg) ศิลปินในกลุ่มป๊อปอาร์ต (Pop Art) ผู้ซึ่งมีแนวทางในการสร้างสรรค์งานแตกต่างไปจากศิลปินคนอื่นๆ โดยจะมีการสอดแทรกความสนุกสนาน น่าขบขันลงไปในงาน ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความสวยงามและความลงตัวซ่อนอยู่ในชิ้นงานด้วย ซึ่งผลงานที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีคือ ประติมากรรมขนาดใหญ่ยักษ์ หรือ Large – Scale Sculptures เป็นงานที่สร้างขึ้นโดยใช้สิ่งของที่มีในชีวิตประจำวัน เช่น ไม้หนีบผ้า กรรไกร ลูกขนไก่ มาทำให้มีขนาดใหญ่ แล้วนำไปติดตั้งในที่ชุมชนทำให้ผู้คนที่เดินผ่านไปผ่านมามีโอกาสได้เสพงานศิลปะมากขึ้น ทำให้งานศิลปะไม่ถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่เพียงใน Gallery อีกต่อไป อีกทั้งยังเป็นการเล่นกับปฏิกิริยาของคนดูที่มีต่องานศิลปะอีกด้วย นับว่าเป็นศิลปินที่สร้างกระแสศิลปะในรูปแบบใหม่ได้เป็นอย่างดี

แคลส์ โอลเดนเบิร์ก มีแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานของเขาว่างานศิลปะจะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยเขาได้นำวัตถุต่างๆ ที่เห็นได้จริงในชีวิตประจำวันมาใช้

โดยทำให้บริบทของสิ่งเหล่านั้นหายไป เช่น ทำให้วัตถุชิ้นนั้นดูนุ่มนวล ทั้งที่ในความเป็นจริงวัตถุนั้นแข็ง หรือทำให้วัตถุนั้นมีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าที่มันเป็น ซึ่งถือเป็นการผสมผสานระหว่างอัตลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี งานประติมากรรมขนาดใหญ่ยักษ์ของโอลเดนเบิร์ก แลดูคล้ายกับงานของศิลปินในกลุ่มดาดา (Dadaism) และเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) คือหาเอามาจากสถานที่ทั่วไป แล้วนำมาตกแต่งและสร้างมันขึ้นมาให้เป็นงานศิลปะ แต่เขาก็ได้แสดงให้เห็นว่าทัศนคติในการสร้างสรรค์ของเขาแตกต่างกับศิลปินดาดาอย่างชัดเจน เขาไม่ได้ลดคุณค่าการเป็นวัตถุโดยตัดทอนลักษณะที่มีการใช้สอยและตัดชื่อของมันออกไป เหมือนกับที่ดูชอมป์ (Marcel Duchamp) ทำ ตรงกันข้ามเขาแสดงตัวตนของมันออกมาอย่างสมบูรณ์ที่สุด เขาได้ทำให้อนุสาวรีย์กลายเป็นสิ่งที่ดูประหลาด น่าหลงใหล เต็มไปด้วยอารมณ์ และมีบุคลิกเฉพาะตัว (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. 2552:267)

ภาพที่ 1 Claes Oldenburg ชื่อผลงาน Floor Cake, 1962 Canvas filled with foam rubber and cardboard boxes, painted with synthetic polymer paint. ขนาด 1.48 x 2.9 x 1.48 cm

ที่มาภาพ: MuseoGuggenheimBilbao, [Online], Accessed. 22th August 2017. Available from <https://www.guggenheim-bilbao.eus/en/works/floor-cake/>

เออร์เนโต เนโต ศิลปิน ชาวบราซิล เกิดเมื่อปีค.ศ. 2964 ที่เมือง รีโอเดจาเนโร (Rio de Janeiro) ประเทศบราซิล ผลงานของเขาใช้รูปทรงที่เรียบง่าย (Minimal) ซึ่งได้รับอิทธิพลจาก (Neo-Concretism) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวของศิลปะใน บราซิล ช่วงยุคคริสต์ทศวรรษ 1950 ที่นิยมใช้สีให้เกิดความรู้สึกตามจินตนาการที่งดงาม และ Brazilian Vanguard เป็นความเคลื่อนไหวของศิลปะบราซิลสมัยใหม่ ช่วงยุคคริสต์ทศวรรษ 1960 และ 1970 ผ่านกระบวนการเย็บประกอภกันให้เป็นรูปทรงในลักษณะนามธรรมโดยได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ เออร์เนโต เนโต เป็นศิลปินในแนวความคิด (Conceptual artist) ของประเทศบราซิล เขาเสนอโอกาสให้ผู้ชมได้สัมผัส รูป กลิ่นและกายสัมผัส ผลงานศิลปะของเขาเป็น

ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสอย่างแท้จริง "สำหรับฉันความคิดและร่างกายเป็นสิ่งที่ร่วมกันเสมอ" ศิลปินได้กล่าว"ฉันเชื่อในร่างกายอันเร้าใจและนั่นก็คือการเคลื่อนไหวของร่างกายเช่นว่าเราเชื่อมต่อสิ่งต่างๆ ในโลกนี้ในชีวิตวิธีที่เราสัมผัสวิธีที่เรารู้สึกแบบที่เราคิดและวิธีที่เราจัดการ"การปฏิบัติของเขาสำรวจขอบเขตของพื้นที่ทางกายภาพและทางสังคมผ่านทางโครงสร้างแบบโต้ตอบและสัมผัส (Artnet.2016:Online) เขานิยมสร้างผลงานประติมากรรมนุ่มในแนวปฏิสัมพันธ์ในแบบผู้คนเข้าสัมผัสได้ แนวความคิดของเขาคือเพื่อนำพื้นที่ทางธรรมชาติกลับเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ นำเสนอผ่านรูปทรงที่เรียบง่ายซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติซึ่งเชิญชวนให้ผู้คนเข้าไปสัมผัส ศิลปินเลือกวัสดุชนิดผ้าโปรง ผิวยืดหยุ่น ค่าน้ำหนักอ่อนแสดงความนุ่ม ละมุนละไม ประกอบกับการบรรจุวัสดุจากธรรมชาติ ปุยขน และเครื่องเทศต่างๆ เชื้อเชิญให้ผู้ชมเข้ามามีประสบการณ์ร่วมสัมผัสรับรู้ ทั้งกลิ่นสัมผัส กายสัมผัส ซึ่งช่วยลดระยะห่างของการชมผลงาน ทำให้ผู้ชมเข้าถึงงานศิลปะและแนวคิดของศิลปินได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2 Ernesto Neto, ชื่อผลงาน 'phitohumanoids' 2007 ผ้าใยสังเคราะห์ กำมะหยี่ บรรจุเม็ดโฟม, แพร่ผืนตามพื้นที่ ที่มาภาพ : Humanoids, Mini Berlin [Online], Available from <https://mimiberlinblog.wordpress.com/2011/08/13/humanoids/> 22th April 2017

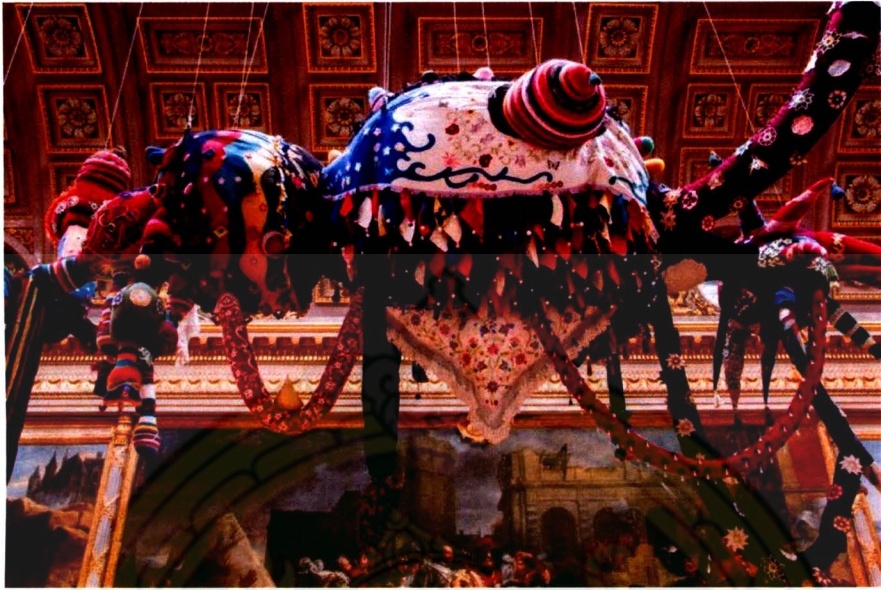
ภาพที่ 3 Ernesto Neto, ชื่อผลงาน Humanoids-Family | ผ้าใยสังเคราะห์ กำมะหยี่ บรรจุเม็ดโฟม,

แปรรูปตามพื้นที่ ที่มาภาพ : daisybarrellshearer, [Online], Available from <https://daisybarrellshearerfineart.wordpress.com> 1th April 2017

กลุ่มของประติมากรรมที่มีขนาดแตกต่างกันถูกจัดวางบนพื้นและดูเหมือนจะอยู่ด้วยกัน มีบางอย่างที่เกี่ยวกับมนุษย์แม้ว่าจะมีความเป็นนามธรรมค่อนข้างมาก บางทีพื้นผิวอ่อนนุ่มการแสดงออกที่ค่อนข้างเศร้าปลุกกระตุ้นให้เราได้สัมผัสกับพวกเขาเป็นเหมือนตัวเรา ประติมากรรมชุดนี้เป็นของเล่นที่นุ่มขนาดใหญ่ พวกเขาเย็นและรอให้ใครบางคนเล่นกับพวกเขา เออร์เนสโต เชิญชวนให้ผู้ชมเข้าสัมผัสกับงานสร้างสรรค์ รูปทรงมนุษย์เหล่านี้ เขาขอให้เข้าไปแต่งตัวกับงานของเขาว่าผลงานนั้นเป็นเสื้อยืด มีหลุมสำหรับหัว และสองแขนที่สอดยื่น การสวมประติมากรรมสามารถเดินไปรอบๆ ร่างกายรวมเป็นหนึ่งในรูปประติมากรรมอ่อนนุ่ม

โจแอนนา วาสคอนเซลอส (Joana Vasconcelos) เป็นศิลปินชาวโปรตุเกส นิยมสร้างประติมากรรมนุ่มขนาดใหญ่ โดยมีรูปแบบการจัดวางที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่และสภาพแวดล้อมนั้นๆ แนวความคิดของเขาสัมพันธ์กับสตรีนิยม การเมืองและสังคมบริโภคนิยม เขาใช้รูปทรงในการสร้างสรรค์แบบนามธรรมและกึ่งนามธรรม ซึ่งแรงบันดาลใจเกิดจากรูปทรงของวัตถุในชีวิตประจำวันและรูปทรงธรรมชาตินำมาเชื่อมโยงกับจินตนาการของศิลปินถ่ายทอดผลงานได้อย่างอลังการ โดยเต็มไปด้วยสีสันที่สดใสที่ประสานกันอย่างน่าดูชม เทคนิคในการเย็บและถักร้อยเรียงกันไปในันเกิดการประติดประต่อกันและสื่อความหมายในความเป็นเพศหญิง เขาใช้วัสดุที่มีความหลากหลาย อาทิเช่น ผ้าชนิดต่างๆ หลากสี

ไหมพรมที่มีสีและขนาดต่างกัน ผสมการปักเลื่อม รวมทั้งกระดิ่ง ลูกปัด กระดุม เป็นต้น การสร้างสรรค์ประดับประดาด้วยมืออย่างพิถีพิถัน แสดงคุณค่าที่ทรงพลัง หูหรรษาสร้างแรงดึงดูดและความน่าหลงใหลให้แก่ผู้ชม

ภาพที่ 4 Joana Vasconcelos, ชื่อผลงาน [Valkyrie Trousseau] 2009 เย็บปักถักร้อยด้วยมือ ผ้าไหมพรม ลูกปัด กระดิ่ง ขนาด 400 x 530 x 1400 cm ที่มาภาพ : Seomi International Contemporary Design/art, [Online], Available from <http://seomiinternational.com/joana-vasconcelos-installations/valquria-enxoval-valkyrie-trousseau-2009>. 11th April 2017 (Soft Sculpture)

การศึกษาผลงานของศิลปินทั้งสามท่านที่สร้างสรรค์ผลงานในแนวทางประติมากรรมนุ่มในแบบของแคลส โอลเดนเบิร์กนั้นนำวัตถุของใช้ในชีวิตประจำวันมาเปลี่ยนบริบทให้มีความแตกต่างออกไปโดยให้มีความใหญ่เกินจริงและจากที่แข็งให้มีความนุ่ม ได้นำแนวคิดนี้มาปรับประยุกต์ในเรื่องการสร้างวัสดุที่เน้นความนุ่มส่วนในแนวทางของเอร์เนโต เนโต ได้รับอิทธิพลทางความคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานแบบให้ผู้ชมได้เข้ามาสัมผัส โดยผู้ชมผลงานมีส่วนร่วมในงานเป็นสำคัญวัสดุที่ใช้เน้นความเรียบง่ายและสัมผัสที่นุ่มนวลซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของผู้วิจัยสร้างสรรค์ หากแต่ของเอร์เนโต เนโต เน้นการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกายสัมผัสระหว่างงานและผู้เข้าชม ส่วนในผลงานของผู้วิจัยต้องการสัมผัสในแบบง่ายคือเข้าพิกผ่อนหย่อนใจ นุ่มนวล ลูกกลิ้ง ปิ๊บ กอдрัด ปีนป่าย สัมผัสเรียนรู้ความแตกต่างของพื้นผิว แต่ความมุ่งหมายเป็นในแนวทางเดียวกันคือต้องการให้ผู้คนได้เข้ามาสัมผัส เรื่องการวางโครงสร้างที่สอดไส้ของ การจัดโครงสร้างของ โจแอนนา วาสคอนเซลอส ซึ่งเขาได้นำสีและรูปทรงที่มีที่มาจากธรรมชาติ รวมทั้งการใช้เทคนิค ที่มีการเย็บด้วยมือ ประดับประดาด้วยวัสดุหลากหลาย พิถีพิถัน เน้นเรื่องการสัมผัสของพื้นผิวที่มีความงามทั้งรูปทรงและสีสันที่สดใส การเย็บด้วยมือสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ทรงพลัง และมีคุณค่าสามารถเชื่อมโยงแนวความคิดและจินตนาการให้ไหลลื่นไปตามเส้นสายสีสันและรูปทรงของผลงาน

บทที่ 3

แนวความคิดสร้างสรรค์และการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ แตกต่างจากประสบการณ์ที่เคยสร้างสรรค์มาในรูปแบบเดิมที่ส่วนใหญ่เป็นในรูปแบบ 2 มิติ ในการวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ ได้พัฒนาการสร้างสรรค์ในรูปแบบสามมิติเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้าและสอดคล้องกับแนวความคิดที่ต้องการสร้างสร้งงานด้วยรูปแบบประติมากรรมนุ่ม เพื่อสร้างเป็นทั้งผลงานทางด้านศิลปะ และสามารถประยุกต์ให้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นของเล่น นุ่มๆ ที่สามารถสัมผัสได้ ให้กับเด็กในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลและโรงเรียนในชุมชนใกล้เคียง

การดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ สามารถแบ่งขั้นตอนได้ 2 หลักใหญ่ ดังนี้

- 1.ขั้นตอนการศึกษาหาข้อมูล
- 2.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.ขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ ได้นำเรื่องราวเนื้อหาและแรงบันดาลใจจากภาพลายเส้นของเด็กชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ซึ่งเป็นเด็กสองกลุ่มอาการคือ บกพร่องทางปัญญาและออทิสติก สองกลุ่มที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ นำผลจากการเขียนลายเส้นแบบสบายๆ เพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายกับการสร้างสรรค์ผลงาน ในการเก็บข้อมูลได้สังเกตเห็นเด็กในบางรายไม่กล้าเขียนด้วยอาการที่เกิดจากขาดความมั่นใจและคิดว่าเป็นเรื่องที่ยากที่จะจับดินสอ หรือปากกาขึ้นมา แต่ในท้ายที่สุดเขาสามารถหันมาสนใจและวาดเส้นกับเพื่อนในกลุ่มได้ ซึ่งศิลปะแบบง่ายๆ ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและมั่นคงในอารมณ์มากยิ่งขึ้น เมื่อทุกคนมีความพร้อมเด็กๆ ก็สามารถ วาดเส้น วาดเล่นกันได้อย่างมีความสุขสนุกสนานแม้ในบางรายที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่สามารถทรงตัวได้นาน ต้องใส่หมวกกันลัม ก็สามารถนอนเหยียดยาว วาดเส้นกับกลุ่มเพื่อนได้อย่างมีความสุข เมื่อเกิดสมาธิพวกเขาจึงสามารถ ขีดเขียนเส้นออกมาได้ ทางโรงเรียนได้แยกประเภทของเด็กให้ได้รับการเรียนรู้ทางศิลปะเป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มเด็กออทิสติก จำนวน 20 คน และกลุ่มที่ 2 คือกลุ่มบกพร่องทางปัญญา จำนวน 20 คนเท่ากัน ถึงแม้บางคนในกลุ่มมีอายุมากกว่าหรือน้อยกว่า ภาพโดยรวมเรื่องของทักษะไม่แตกต่างกันแต่ความแตกต่างกันที่เห็นได้ชัดเจนคือการแสดงออก หากนำทักษะไปวัดให้เป็นกฎเกณฑ์แล้ววิเคราะห์ผลนั้นอาจเป็นหนทางที่ผิด ผู้วิจัยจึงนำผลของการแสดงออก ทางอารมณ์และความรู้สึกจากการวาดเล่นด้วยลายเส้น

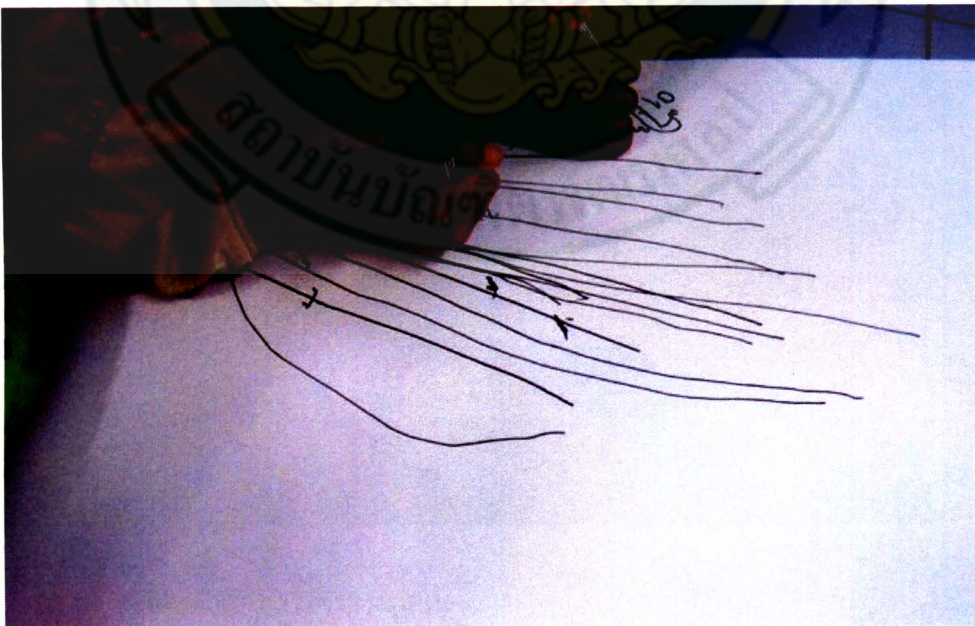
ง่ายๆ เป็นหลักใหญ่ เน้นเรื่องการผ่อนคลายและความภาคภูมิใจในการสร้างสรรค์หรือในการวาดเส้นวาดเล่นๆ ในแต่ละครั้ง เส้นที่ขีดเขียนออกมาจากทุกคนในกลุ่มล้วนมีมิติของมัน บางคนขีดได้แค่เส้นตรง (ภาพที่ 4) ตรงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้โค้งได้หรือแค่เอาปากกาปักลงกระดาษจนเกิดช่องว่าง แต่ขณะที่ทำนั้น เขามีรอยยิ้ม มีความสุข เส้นตรงขีดซ้ำๆ เหล่านั้น นำมาจัดจังหวะใหม่ก็สามารถเกิดความงามทางทัศนศิลป์ได้ ส่วนในรายที่สามารถวาดได้เฉพาะวงกลมซ้ำๆ ไปมา มีวงเล็กลงใหญ่ เขาได้แสดงออกถึงแผนผังวงจรที่เขาอยากสร้างขึ้น มา เพื่อทำเป็นเกม (ภาพที่ 5-6) บางผลงานดูคล้ายภาพกึ่งนามธรรม เป็นรูปทรงที่เรา มองเห็นกับการจินตนาการของเขานั้นมีความตื้นลึกไม่เท่ากัน เด็กบรรยายภาพของเขาว่าเป็นที่นั่ง เป็นที่นอน (ภาพที่ 7-13) และอีกกลุ่ม 1 เขียนรูปทรงคล้ายๆ ตุ๊กตาหรือรูปสัตว์ (ภาพที่ 15-17) สิ่งเหล่านี้คือผลจากจินตนาการภายในได้ประมวลออกมาเป็นรูปร่างรูปทรงโดยที่ผู้วิจัยก็มิอาจเดาได้ว่าเขาคิดอะไร แต่เราสามารถเชื่อมโยงจินตนาการร่วมกันได้เพื่อส่งผลให้เกิดงานสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสามมิติ

ลายเส้นที่ได้จากการเก็บข้อมูลมีความพิเศษ แตกต่างจากเด็กทั่วไปตรงที่พวกเขาเขียนออกมาจากความรู้สึกนึกคิด จากจิตใต้สำนึกที่ต้องการแสดงออกอย่างฉับพลัน และในบางรายมีความประณีตละเอียด สามารถวาดเส้นแบบทับซ้อน จนเกิดมิติและรูปทรงที่มีความพิเศษแปลกใหม่ ข้าพเจ้ารวบรวมและคัดเลือก ลายเส้นที่มีความพิเศษในเรื่องของจังหวะ การซ้ำ และนำมาปรับรูปทรงองค์ประกอบใหม่โดยใช้รูปทรงที่แสดงถึงความใสซื่อ ความไร้เดียงสา ความบริสุทธิ์ โดยได้แบ่งรูปทรงออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ในแบบรูปทรงที่ลากครั้งเดียวจบคล้ายรูปวงกลมซ้อนกันหลายชั้น

กลุ่มที่ 2 รูปทรงคล้ายตุ๊กตาสัตว์หรือของเล่น

กลุ่มที่ 3 รูปทรงที่คล้ายกับที่นั่งเล่น หรือม้านั่ง

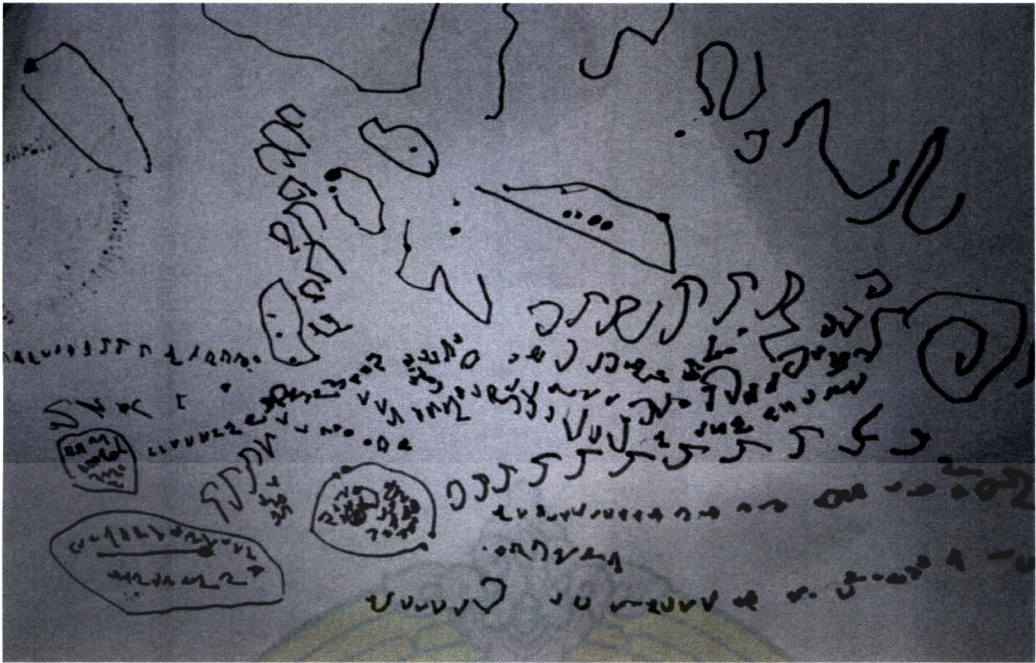
ภาพที่ 5 เขียนเส้นตรง

ภาพที่ 6 เส้นโค้งวงกลม

ภาพที่ 7 วงกลมแบบมีเรื่องราวภายใน

ภาพที่ 8 รูปทรงแบบนามธรรม

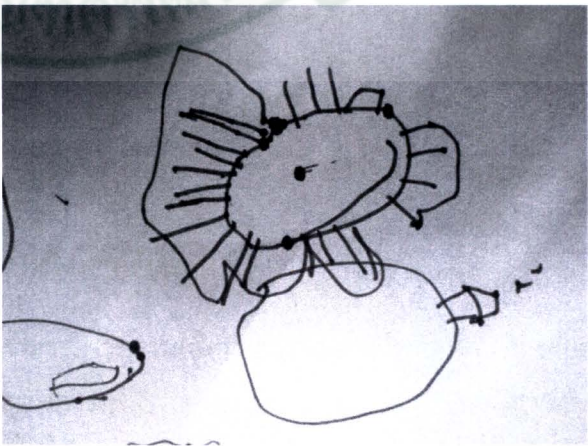
ภาพที่ 9 ม้านั่ง

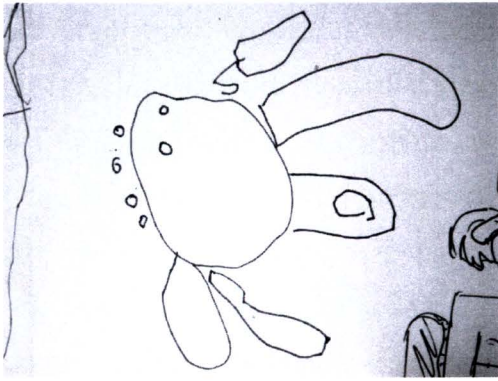
ภาพที่ 10 ม้านั่ง

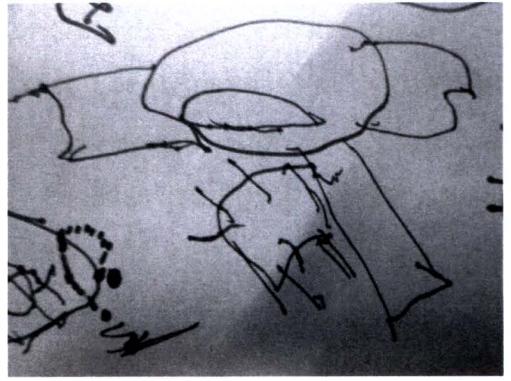
ภาพ 11 เก้าอี้

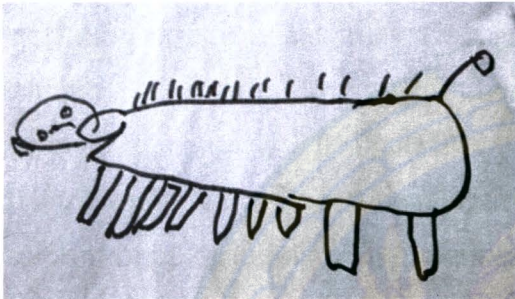
ภาพที่ 12 โซฟา

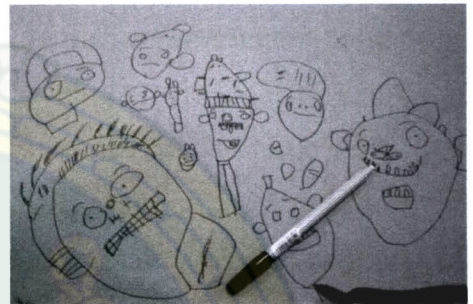
ภาพ 13 การ์ตูน

ภาพที่ 14 ที่นอน

ภาพที่ 15 ม้านั่ง

ภาพที่ 16 คนใส่หมวก

ภาพที่ 17 ม้านั่ง

ภาพที่ 18 บ้านของฉัน

2. ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างสรรค์

2.1 การคัดเลือกสายเส้นเพื่อสร้างภาพร่างหรือภาพต้นแบบ

เมื่อขบวนการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น และสามารถรวบรวมเพื่อนำมาร่างภาพมีความพอเพียงต่อความต้องการตามแนวความคิดตามแนวทางที่ต้องการสร้างสรรค์ การร่างภาพต้นแบบเป็นกระบวนการสำคัญที่ดำเนินการต่อเนื่องจากการเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสามมิติในการร่างภาพจึงต้องคำนึงถึงความมีมิติ การลอยตัวของรูปทรงความเป็นไปได้ในมโนภาพและความเป็นจริงให้

ประกอบสอดคล้องกัน ดังนั้นการทำภาพร่างต้นแบบจึงมีความจำเป็นที่ต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างเรื่องราวเนื้อหาให้เชื่อมโยงระหว่างผู้สร้างสรรค์และการเขียนลายเส้นของเด็กๆกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งต้องคำนึงถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องนำมารองรับแนวความคิด และการกำหนดทิศทางในด้านความงามและเอื้อประโยชน์ในการใช้สอย การร่างภาพจึงดำเนินอย่างพิถีพิถัน เพื่อคัดสรรภาพร่างที่พึงพอใจและตรงตามเป้าประสงค์ของการวิจัยสร้างสรรค์ การร่างภาพต้นแบบเริ่มจากนำรูปทรงจากข้อมูล ร่วมกับจินตนาการของผู้วิจัยถ่ายทอดด้วยลายเส้น เพื่อสร้างรูปทรง ที่สามารถมองเห็นได้รอบด้าน ลายเส้นคร่าวๆเกิดขึ้นมากมาย แล้วนำมาคัดเลือกเพื่อสร้างโครงสร้างให้เกิดขึ้นภายในรูปทรงที่ร่างไว้ เพื่อความสมบูรณ์ของภาพร่าง และเป็นต้นแบบที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานจริงต่อไปได้ โดยได้ลำดับวิธีการไว้ดังนี้

จากข้อมูลการวาดเส้นของเด็กโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ได้ทำการคัดเลือกผลงานที่มีโครงสร้างเส้นที่สวยงาม และมีเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการแสดงออกในเรื่องของความสุขความสนุกสนานความใสซื่อแบบตรงไปตรงมา ถึงแม้ในภาพลายเส้นนั้นอาจมีความสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ แต่มีสิ่งที่มีความพิเศษอยู่ภายในทุกชิ้นงาน และได้นำมาเชื่อมโยงกับแนวคิดของผู้วิจัยที่ต้องการสร้างผลงานที่เป็นสามมิติ โดยใช้ลายเส้นที่ของเด็กๆนำมาสร้างแรงบันดาลใจและสร้างผลงานให้เกิดมิติและมีพื้นที่ให้เข้าร่วมสัมผัสได้ เป็นประติมากรรมนุ่ม ความนุ่มทำให้เกิดสัมผัสที่อ่อนโยนผ่อนคลาย ประกอบกับรูปทรงที่นำมาสร้างสรรค์เน้นให้เหมาะสมกับวัยเด็ก เป็นสำคัญ ซึ่งได้แบ่งผลงานวาดเส้นแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่1 เส้นโค้งมน และในแบบรูปทรงที่ลากครั้งเดียวจบคล้ายรูปวงกลมซ้อนกันหลายชั้นหรือเรียงกันเป็นค่อนข้างเป็นระเบียบ (ภาพที่5-6)

กลุ่มที่ 2 รูปทรงที่คล้ายกับที่นั่งเล่น หรือม้านั่ง (ภาพที่8-13)

กลุ่มที่ 3 รูปทรงคล้ายตุ๊กตาสัตว์หรือของเล่น (ภาพที่14-17)

ส่วนภาพลายเส้นที่ไม่ได้นำมาคัดเลือกเพื่อสร้างรูปทรงนั้น ได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สีส้นและลวดลายติดประกอบผลงานให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และทำให้ลายเส้นที่เด็กๆ สร้างสรรค์ขึ้นนั้น ได้มีส่วนร่วมในผลงานเพื่อสร้างเป็นแรงเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นกับทุกคน เพราะการสร้างสรรค์งานในครั้งนี้เน้นเรื่องความสุขความผ่อนคลาย และการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มเด็กพิเศษและผู้วิจัย จึงทำให้การคัดเลือกลักษณะการนำไปใช้ให้เหมาะกับชิ้นงานที่ประกอบขึ้นกับส่วนใดแล้วลงตัวสวยงาม จึงมิได้เป็นการคัดเลือกขึ้นไหนไม่ดีหรือขึ้นไหนเขียนเส้นได้ดีกว่า เพราะการทำวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ไม่ได้ลงลึกถึงเรื่องการทำสถิติหรือต้องการเก็บข้อมูลความพึงพอใจ เพียงเพื่อการต่อยอดภาพลายเส้นให้เกิดเป็นงานสามมิติในรูปแบบประติมากรรมนุ่ม เน้นความจรรโลงใจ ความสุขใจเป็นหลักใหญ่ในการดำเนินการและเป็นทิศทางที่วางจุดมุ่งหมายไว้เป็นสำคัญ

2.2 ขั้นตอนการร่างภาพต้นแบบ

กลุ่มที่ 1 เส้นโค้งมน รูปทรงกลม

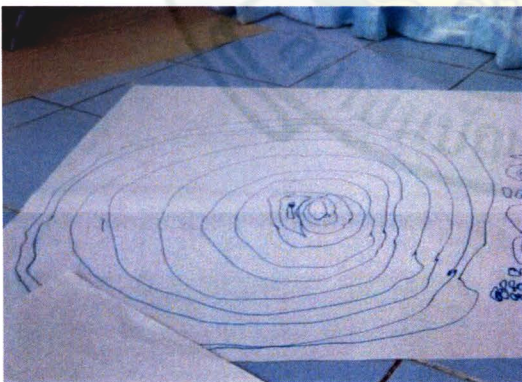
นำเส้นโค้ง และรูปทรงกลมที่คัดเลือกไว้นามาจัดวางองค์ประกอบใหม่ และร่างภาพต้นแบบให้เป็นในรูปแบบสามมิติ ใช้ทรงกลมที่มีขนาดต่างกันโดยมีทั้งแบบทึบตันและเปิดโล่งเพื่อให้รูปแบบขององค์ประกอบที่ลงตัว มีการลดหลั่นของรูปทรงและเมื่อมองรอบด้านก็จะเห็นลวดลายที่ไม่ซ้ำกันของการประดับประดาลายเส้นของเด็กๆที่นำมาแปะทับตัดเย็บ จนรอบด้าน โดยเน้นโครงสร้างสีสดใส (ภาพที่18-22)

กลุ่มที่ 2 รูปทรงที่คล้ายกับที่นั่งเล่นหรือเก้าอี้

รูปร่างรูปทรงในกลุ่มนี้ค่อนข้างกระจัดกระจายทั้งจริงกึ่งฝัน อาจเป็นกึ่งนามธรรมก็ได้ แต่ที่สำคัญกว่าอื่นใดคือมีความงดงามที่รูปทรง คล้ายกับเก้าอี้หรือที่นั่งในอวกาศ ถึงแม้อาจขาดความสมบูรณ์แต่มีความงาม ซึ่งสามารถนำเส้นและรูปทรงเหล่านั้นมาประติประต่อกันสร้างสรรค์องค์ประกอบให้สมบูรณ์ขึ้นเพื่อให้เกิดความงามทางด้านศิลปะร่วมกับการนำไปใช้ได้จริงควบคู่กันไป การนำมาต่อยอดยังคงเก็บรายละเอียดของเส้นแต่ละเส้นนั้นให้ยังคงอยู่หรือจัดให้ลงตัว เพื่อสร้างเป็นสามมิติในแบบประติมากรรมนุ่มได้ (ภาพที่23-32)

กลุ่มที่ 3 รูปทรงคล้ายตุ๊กตาสัตว์หรือของเล่น

นำรูปทรงที่ได้คัดเลือกในกลุ่มที่สามารถเขียนขึ้นมาประติประต่อกัน เป็นรูปเป็นร่างในแบบประณีตและฉับพลัน จัดวางองค์ประกอบต่อยอดจากภาพลายเส้นเพื่อให้เป็นงานลอยตัว ร่างต้นแบบประกอบด้วยภาพร่างคล้ายรูปปลาหรือคนใส่หมวก ที่มีขนาดใหญ่มีการสร้างมิติให้ยื่นลอยออกมาและมีภาพหนูดำภายใน รูปทรงจากสามเหลี่ยมป้านๆ เป็นฐานด้านล่างเพื่อรองรับน้ำหนักให้มีความมั่นคงแข็งแรงซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากต้นแบบมากนัก เพราะรูปทรงสมบูรณ์สามารถนำมาเป็นภาพต้นแบบและจัดการเพิ่มให้เกิดเป็นงานสามมิติได้โดยง่ายและตรงตามความต้องการของผู้วิจัยและเด็กๆ คือเป็นตุ๊กตาดัวใหญ่กอดได้นอนทับได้ ซี่ได้ เกาะได้ นุ่มนัม (ภาพที่34-35)

ภาพที่ 19 ลายเส้นวงกลม

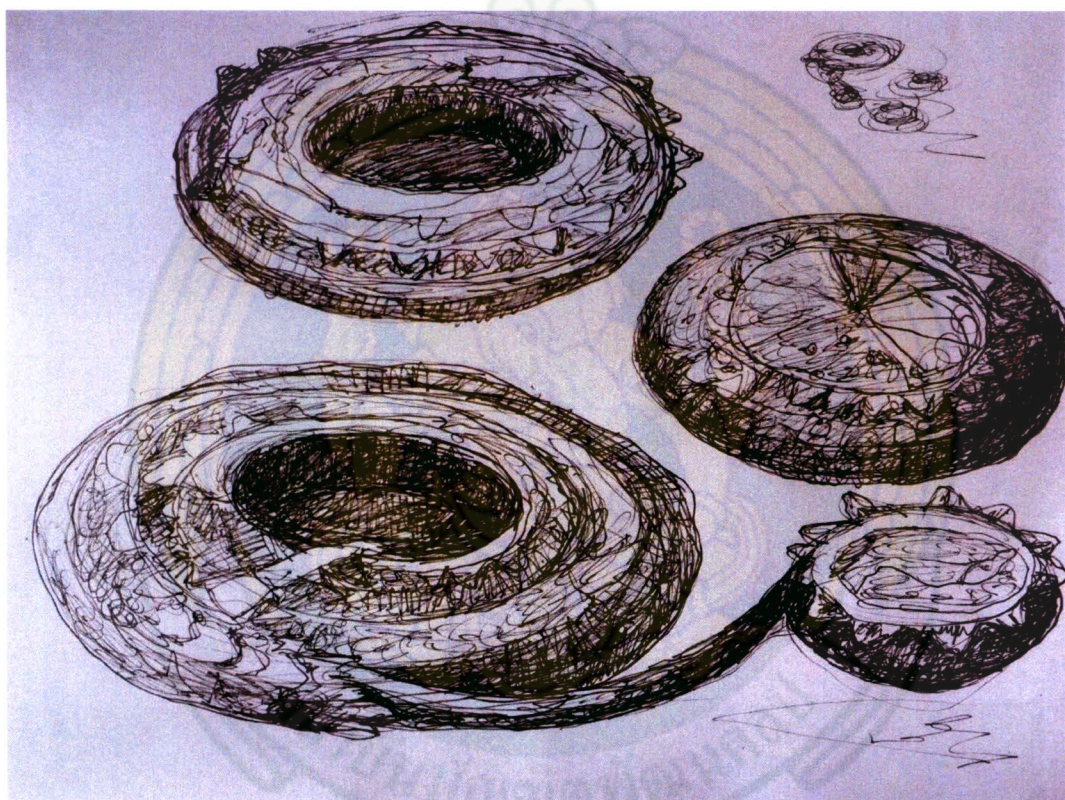
ภาพที่ 20 วงกลมแบบมีเรื่องราวภายใน

ภาพที่ 21 ภาพร่างด้านหน้า

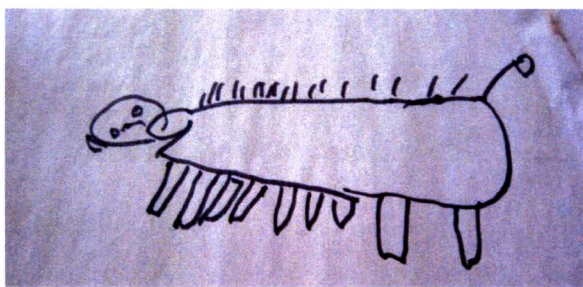
ภาพที่ 22 ภาพร่างด้านบน

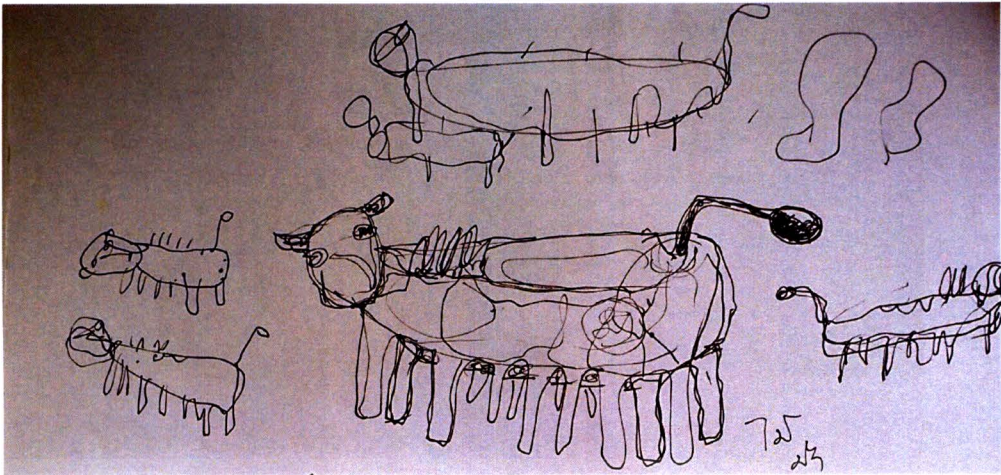
ภาพที่ 23 ภาพร่างลายเส้นขาวดำ

ภาพที่ 24 ม้านั่ง

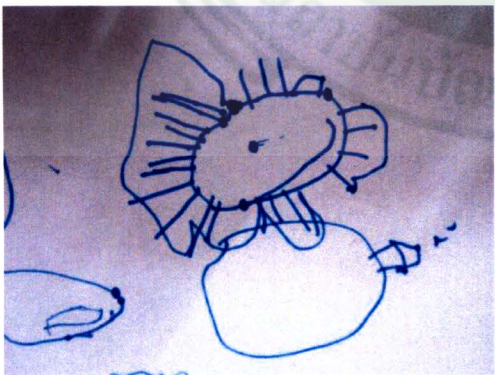
ภาพที่ 25 ม้านั่ง

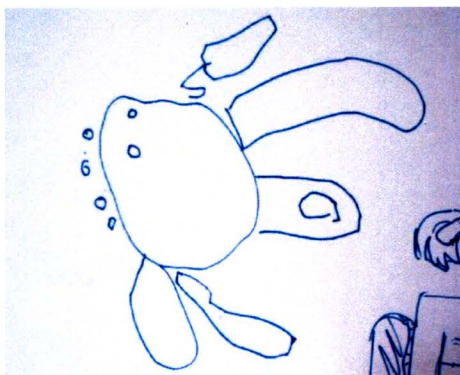
ภาพที่ 26 ภาพร่างลายเส้นการสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 2

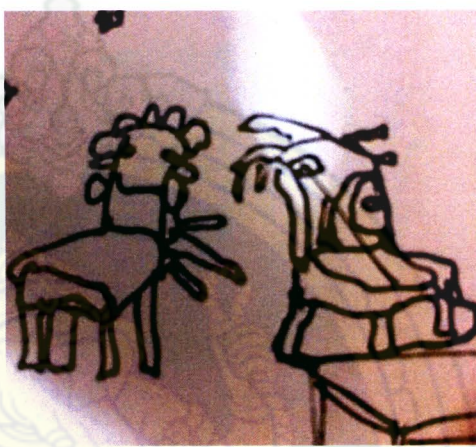
ภาพที่ 27 ภาพร่างสีการสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 2

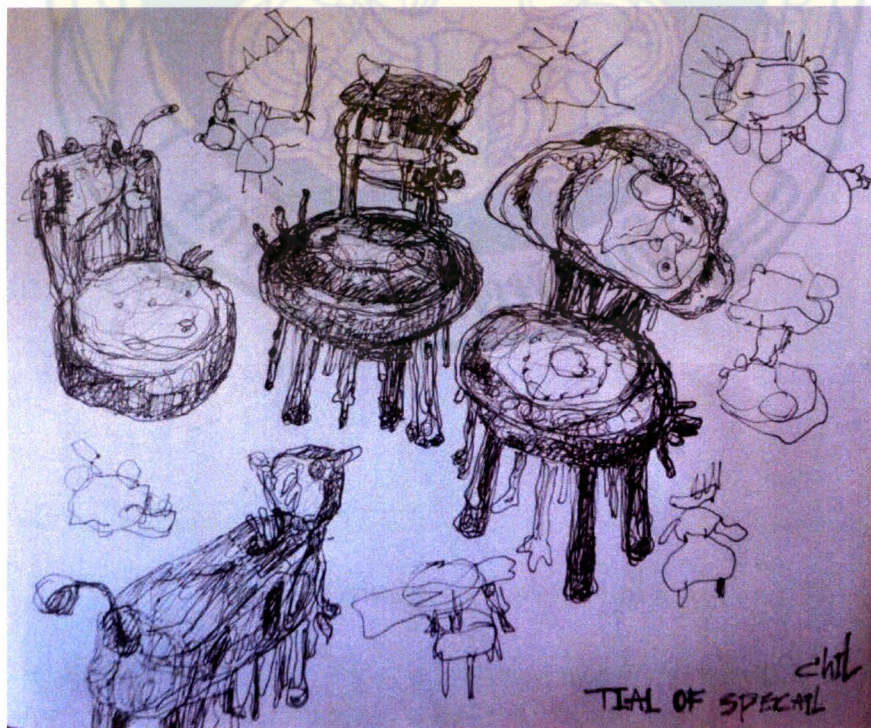
ภาพที่ 28และภาพที่ 29 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก

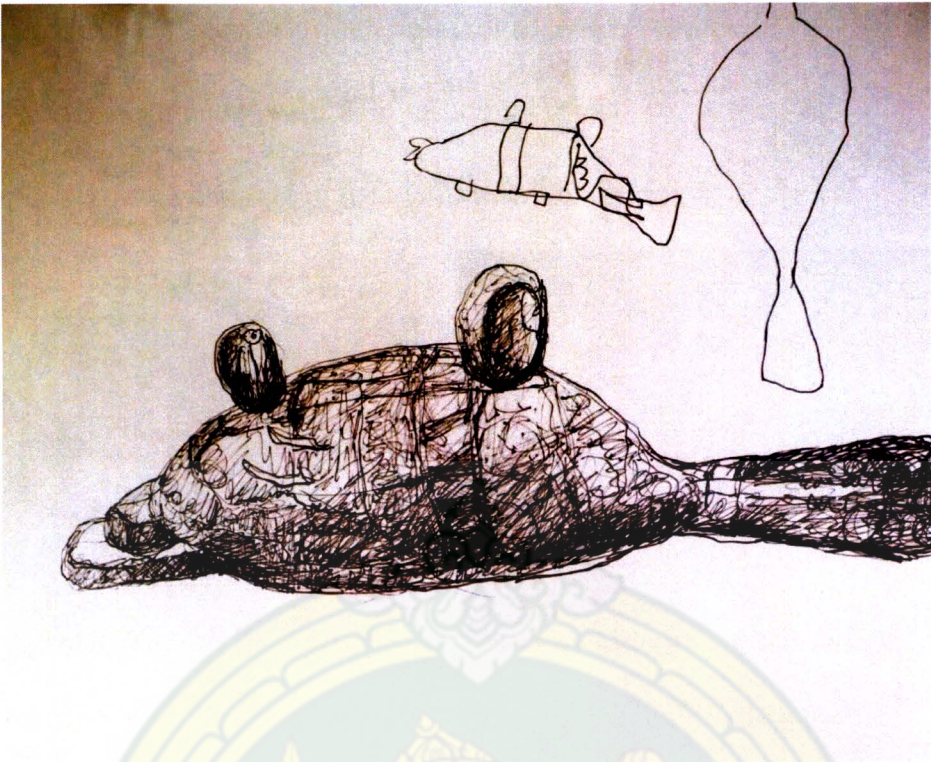
ภาพที่ 30 และภาพที่ 31 ภาพลายเส้นข้อมูลที่ถูกคัดเลือก

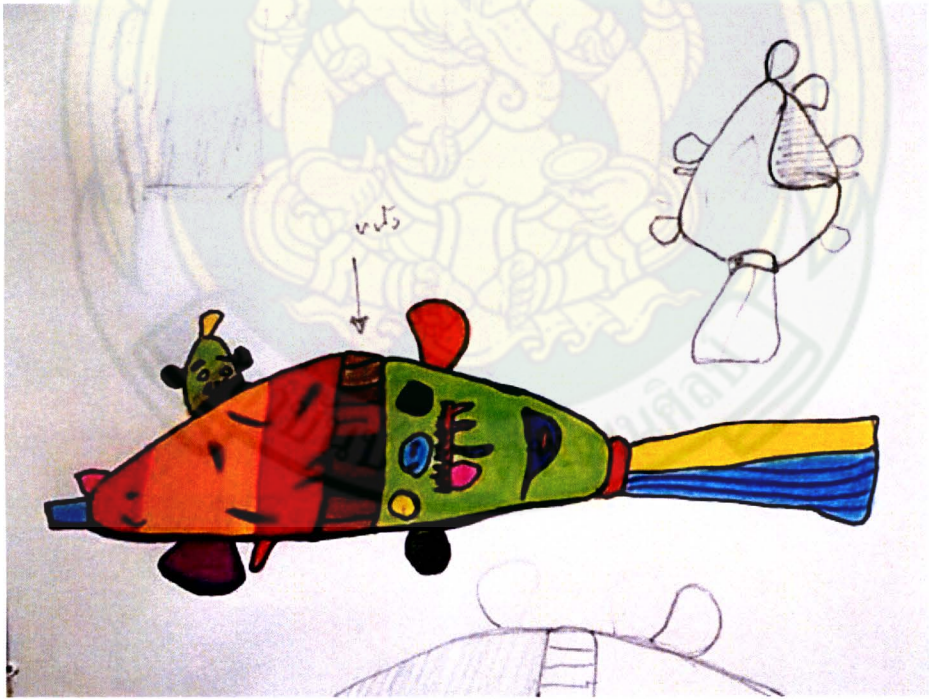
ภาพที่ 32 และภาพที่ 33 ภาพร่างต้นแบบ

ภาพที่ 34 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 2 “Tale of special child”

ภาพที่ 35 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 3

ภาพที่ 36 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดที่ 3

2.3 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีหลากหลายชนิด จึงจัดลำดับและเรียงหมวดหมู่ไว้ดังนี้

- อุปกรณ์ในการสร้างโครงสร้างได้แก่ อลูมิเนียม ไม้ เก้าอี้ ยางในรถยนต์
- อุปกรณ์การ ท่อ และหุ้มชั้นในได้แก่ โยสังเคราะห์ เศษผ้า
- อุปกรณ์ตกแต่งภายนอก ได้แก่ ผ้ากันไรฝุ่น หนังสือพิมพ์ เข็ม ด้าย จักเย็บผ้า กรรไกร

ภาพที่ 37 ยางในรถยนต์

ภาพที่ 38 นำไม้ต่อเป็นโครงสร้างม้านั่ง

ภาพที่ 39 เก้าอี้สำเร็จรูป

ภาพที่ 40 โครงสร้างไม้ระแนงและไม้

ภาพที่ 41 โยสังเคราะห์

ภาพที่ 42 ผ้าชนิดต่างๆ

ภาพที่ 43 หนังสือเย็บ

ภาพที่ 44 อุปกรณ์การเย็บผ้า

ภาพที่ 45 จักรเย็บผ้า

2.4 ขั้นตอนการสร้างผลงานประติมากรรมนุ่ม

2.4.1 ขยายภาพร่างเพื่อให้มีความชัดเจนในเรื่องของมุมมองที่ลอยตัวสามมิติ รวมทั้งกำหนดรูปทรงขนาดสัดส่วนของการประดับสีเส้นลวดลายลงไป ทั้งแบบเรียบและนูนมีมิติ หรือสร้างพื้นผิวให้มีความขัดแย้ง และกลมกลืนจนเป็นเอกภาพภายในผลงานนั้น

2.4.2 สร้างโครงสร้างของผลงาน โครงสร้างที่ใช้ ในผลงานชุดที่ 1 คือ ยางในรถยนต์ ซึ่งไม่ต้องทำขึ้นมาใหม่แต่ทำโครงสร้างให้แข็งแรงและนุ่ม ขัดล้างยางในรถยนต์ให้สะอาดและอัดด้วยเศษผ้าให้แน่นเพื่อสร้างโครงสร้างเบื้องต้นให้มีรูปทรงและความแข็งแรง ใช้เศษผ้าอัดข้างในเพราะผ้ามีน้ำหนักและมีความแน่นไม่อ่อนยวบง่าย

ส่วนภายนอก ชั้นแรกหุ้มด้วยผ้าเพื่อยึดรูปทรงให้แข็งแรง ส่วนใยสังเคราะห์นำมาหุ้มซ้ำต่อจากชั้นผ้า เพื่อให้เกิดความนุ่ม เมื่อเวลาสัมผัส เมื่อหุ้มด้วยใยสังเคราะห์เรียบร้อยแล้วใช้ผ้าและหนังสือเย็บเก็บ

รายละเอียดให้มีรูปทรงที่สวยงามจากนั้นตกแต่งรายละเอียดตามภาพร่างต้นแบบ ผลงานชุดนี้เน้นสีสดใสแบบธรรมชาติ รูปทรงหรือแผ่นผ้าที่เอามาปะนั้นสร้างเป็นเรื่องราวล้อมรอบผลงาน เพื่อสร้างจินตนาการ โดยรูปทรงเหล่านั้นนำมาจากลายเส้นของเด็กๆนำมาจัดเรียงสร้างองค์ประกอบใหม่ภาพที่ (20-22) ผลงานชุดที่ 1 ออกแบบให้มีการจัดเก็บได้ง่ายและจัดวางได้หลากหลายรูปแบบ เน้นการจัดวางที่มีอิสระ จัดทำเป็นกลุ่มหรือใช้ประโยชน์แบบชิ้นเดียว ก็สามารถทำได้ แล้วแต่สถานที่และสิ่งแวดล้อมนั้นๆ เน้นเรื่องของความงามทางศิลปะเพื่อฝึกให้เด็กๆเข้าถึงศิลปะ ฝึกการเรียนรู้และมีรสนิยมในเชิงศิลปะ ก่อเกิดจินตนาการร่วมกันในรูปทรงของลายผ้าและสีเส้นของผ้าที่นำมาปะติดปะต่อกัน ด้วยการเย็บมือซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและความพิถีพิถันในการสร้างสรรค์ผลงาน โครงสกรี่ใช้สีของผ้าและหนังเทียม รวมทั้งสีของเชือกและเส้นด้าย เย็บปะไปกับชิ้นงาน จัดองค์ประกอบให้ได้รูปทรงที่มีความหมายตามแนวทางที่วางแผนไว้ แสดงรูปทรงที่มีความอิสระประสานกันอย่างลงตัวประกอบเป็นชิ้นงานสามมิติที่แสดงถึงความงามและประโยชน์ใช้สอย ให้เหมาะสมกับเด็กชั้นปฐมวัยซึ่งประกอบด้วยโครงสกรี่สีสดใส เส้นและสีเน้นเรื่องราวของธรรมชาติ ที่เต็มไปด้วยเรื่องของจินตนาการที่เปิดกว้าง ผลงานชุดที่ 1 ประกอบด้วยผลงาน 3 ชิ้นงาน มีขนาดที่ลดหลั่นกัน มีรูปทรงเล็กและใหญ่สลับกัน 2 ชิ้นแรก เปิดที่ช่องตรงกลาง ของวงกลม เพื่อสร้างพื้นที่ว่างให้เกิดจังหวะกับรูปทรงข้างเคียงที่ปิดทึบ สร้างให้องค์ประกอบโดยรวมสมบูรณ์ ในทางศิลปะเป็นการจัดวางเรื่ององค์ประกอบในเรื่องการสร้างรูปทรง ส่วนด้านการใช้สอยนั้นเน้นที่ว่างเพื่อให้เข้าสัมผัสภายในได้

การตกแต่งภายนอก บางส่วนที่มีลวดลายเล็กๆใช้จักรเย็บในการ ตกแต่ง ซึ่งส่วนใหญ่การสร้างรายละเอียดต่าง ๆ นั้นใช้การเย็บด้วยมือ เพราะรูปทรงที่โค้งและรูปทรงอิสระนั้นต้องใช้การเย็บมือเท่านั้นจึงแข็งแรงและเกิดความประณีตสวยงาม ซึ่งระยะเวลาในการสร้างสรรค์ในแต่ละชิ้นงาน นั้นใช้เวลามากพอสมควร เพื่อให้เกิดคุณค่าของความงามทางด้านศิลปะ และการใช้สอยให้ควบคู่กันไป ผลงานในชุดนี้เป็นพื้นที่ที่มีวงกลม วางเรียงกัน หรือจับซ้อนกันได้ เพื่อสะดวกในการจัดเก็บ (ภาพที่58)

ภาพที่ 46 สร้างโครงสร้างให้แข็งแรงด้วยเศษผ้า

ภาพที่ 47 หุ้มชั้นแรกด้วยผ้า

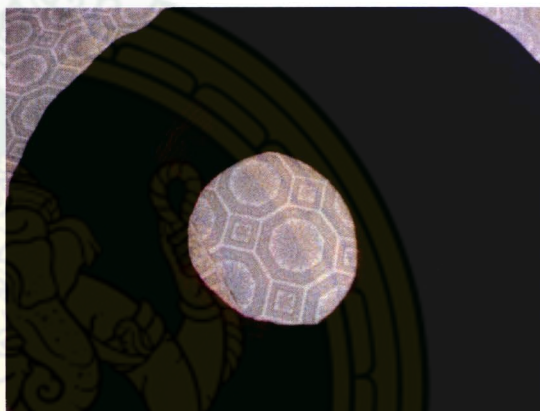
ภาพที่ 48 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยใยสังเคราะห์

ภาพที่ 49 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยใยสังเคราะห์

ภาพที่ 50 หุ้มชั้นที่3 ด้วยหนังเทียม

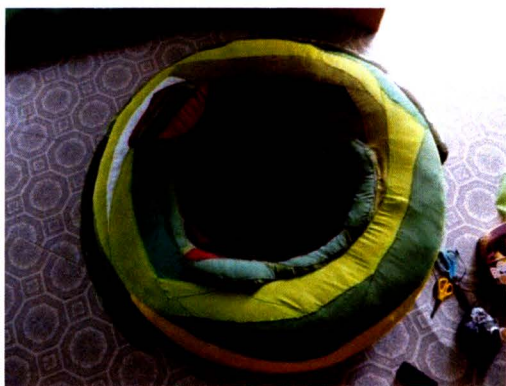
ภาพที่ 51 หุ้มชั้นที่ 4 ด้วยผ้าสีทึบ เพื่อเป็นการรองพื้นก่อนประดับตกแต่ง

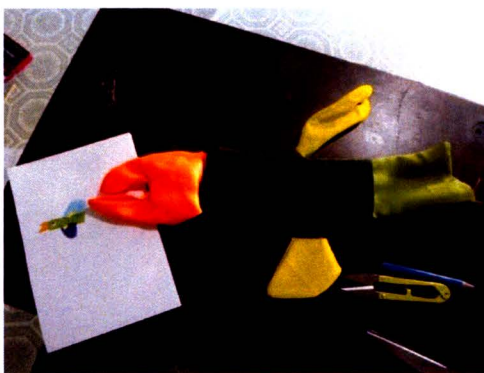
ภาพที่ 52 สร้างลายผ้าเพื่อนำไปตกแต่ง

ภาพที่ 53 เพิ่มพื้นที่ให้เกิดรูปทรงที่อิสระขึ้น

ภาพที่ 54 ต่อเติมรูปทรงให้มีความอิสระสีสันสดใส

ภาพที่ 55 สร้างงานหุ่นตัวประดับตกแต่งเพื่อเพิ่มมิติ

ภาพที่ 56 สร้างโครงสร้างสีสดใส

ภาพที่ 57 รูปทรงให้มีความต่อเนื่องกัน

ภาพที่ 58 เพิ่มรูปทรงให้เพิ่มเนื้อหาเรื่องราว

ภาพที่ 59 ผลงานที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้วสามารถจัดเก็บได้โดยไม่เสียพื้นที่

ภาพที่ 60 ผลงานที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้ว
ชื่อผลงาน Play with me ขนาด 200x300x40 เซนติเมตร
เทคนิค ประติมากรรมนูน

การสร้างสรรคผลงานในชุดนี้ได้ผลทางด้านการปะทะของรูปทรงเส้นและสี ในมิติที่สามารถสัมผัสได้สามารถจัดวางได้ตามแนวคิดและความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อม ที่ต้องการนำไปใช้ประโยชน์ และเพื่อประดับตกแต่งให้เกิดความจรรโลงใจ เสริมคุณค่าทางด้านจิตใจให้สดชื่นเบิกบาน ในการสร้างสรรคผลงานอย่างพิถีพิถัน เก็บละเอียดทุกขั้นตอน จัดองค์ประกอบ ด้วยรูปทรงที่โค้งมน หรือการใช้รูปทรงกลมที่เรียบง่ายภายในมีความนุ่มละมุน เพื่อแสดงถึงถึงความอ่อนโยน มีพลังเคลื่อนไหวและแสดงออกถึงความ เป็นมีมิตรไมตรี เชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสผลงานและผู้สร้างสรรค ในเรื่องของธรรมชาติที่มีความงดงาม และเป็นมิตรกับทุกสรรพสิ่ง ผลลัพธ์ที่ได้จากงานชุดนี้ทำให้เห็นขบวนการสร้างสรรคในแนวทางที่สามารถพัฒนาให้มีความลงตัวมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับการสร้างสรรคในชุดต่อไป (ภาพที่ 60)

การสร้างสรรคผลงานในชุดที่ 2 ประกอบด้วยผลงานจำนวน 4 ชิ้นงาน ผลงานชิ้นที่ 1 วัสดุ โครงสร้างเป็นวัสดุที่มีความแข็งแรงในตัว ด้วยโครงสร้างที่มีความแข็งแรงสมบูรณ์ ขั้นตอนการสร้างสรรคจึงไม่ซับซ้อน เริ่มด้วยการหุ้มใยสังเคราะห์ให้เกิดรูปทรงและความนุ่มตามภาพร่าง (ภาพที่ 26,27) หุ้มทับด้วยหนังเทียมจากนั้นตกแต่งด้วยผ้า ที่มีสีและรูปทรงต่างๆตามแบบร่าง โดยใช้โครงม้านั่งที่ทำด้วยไม้ และโครงจากเก้าอี้ เพื่อให้เป็นที่นั่งแบบมีจินตนาการ รวบรวมว่าม้านั่งแต่ละตัวนั้นมีชีวิต ใช้การเย็บมือเก็บรายละเอียด ในรูปทรงของงานชุดนี้มีความสูงจากพื้นทำให้สามารถมองเห็นปริมาตรของกลุ่มก้อนชัดเจน จึงควบคุมเรื่องสีและการตกแต่งรายละเอียดให้มีองค์ประกอบที่ลงตัวสวยงามเพื่อให้เห็นมิติสามารถมองเห็นได้รอบด้าน และสร้างเสริมจินตนาการจากผู้เข้าชมสัมผัสและได้สัมผัสความงามทางด้านศิลปะเพื่อเกิดความเพลิดเพลินจำเริญใจ

ภาพที่ 61 โครงไม้ม้านั่ง

ภาพที่ 62 หุ้มใยสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปทรงเพิ่มเติม

ภาพที่ 63 ชั้นที่ 2 หุ้มด้วยหนังเทียม

ภาพที่ 64 ชั้นที่ 3 หุ้มด้วยผ้า รอกการตกแต่ง

ภาพที่ 65 และภาพที่ 66 การตกแต่งเสร็จสมบูรณ์ “Pick you up”

ผลงานชิ้นนี้ ประดับตกแต่งเก็บรายละเอียดด้วยการเติมภาพลายเส้นของเด็กๆเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปทรงที่แปรให้มิติ สามารถจับต้องได้ นั่งเล่นได้ ใช้โครงสีสลับกันสองในวรรณะ รูปทรงองค์ประกอบโดยรวมเป็นเสมือน ม้านั่งในจินตนาการ หรือได้ขี่ม้าวิเศษ ต่างๆนาๆแล้วแต่ผู้สัมผัสนั้นจินตนาการ

ผลงานชุดที่2 ใช้โครงเก้าอี้ สำเร็จ มีด้วยกัน 3 ชิ้นงาน ใช้เก้าอี้ในการขึ้นโครง เพื่อให้ตรงกับแนวความคิดและการแสดงออกของเด็กจากที่บันทึกไว้ในลายเส้น หุ้มโครงเก้าอี้ด้วยใยสังเคราะห์และห่อหุ้มชั้นที่2 ด้วยหนังเทียมและผ้า ในการใช้โครงเก้าอี้ชิ้นนี้มีส่วนที่เป็นรายละเอียดมาก การหุ้มจึงต้องทำทีละส่วน โครงเก้าอี้มีความสูงที่ต่างกันเพื่อให้มีการลดหลั่นของรูปทรง ภายในรายละเอียดสร้างเรื่องราวให้ดูเหมือนว่าเก้าอี้มีชีวิต ซึ่งอาจคล้ายตุ๊กตาหรือตัวการ์ตูน สามารถนั่งได้ เล่นได้ โดยจัดเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวก็สามารถทำได้ โครงสีที่วางเป็นโครงสีสลับ เก็บรายละเอียดด้วยการเย็บมือ ในการเย็บด้วยผ้าและหนังเทียม การเดินเส้นสายให้มืองค์ประกอบที่หลากหลายนั้น เพื่อเพิ่มรูปทรงให้มีความสมบูรณ์และอิสระมากขึ้น

เมื่อผลงานเสร็จสมบูรณ์สารถนำไปจัดวางและประกอบติดตั้งเป็นผลงาน1ชุด ประกอบด้วยผลงาน 4 ชิ้นงาน ผลงานชื่อ “Tale of special child need” (ภาพที่ 73)

ภาพที่ 67 เก้าอี้โครง

ภาพที่ 68 หุ้มใยสังเคราะห์

ภาพที่ 69 หุ้มชั้นที่ 2 ด้วยผ้า

ภาพที่ 70 The little Prince

ภาพที่ 71 ยอดมนุษย์สุดขอบฟ้า

ภาพที่ 72 Angels

ภาพที่ 73 ผลงานชุดที่ 2 “Tale of special child” ขนาด 200x300x40 เซนติเมตร หรือผันแปรตามพื้นที่ เทคนิค ประติมากรรมนุ่ม

การสร้างสรรคผลงานในชุดที่ 3 ผลงานชุดนี้คัดเลือกลายเส้นของเด็กที่มีรูปทรงค่อนข้างสมบูรณ์นำมาปรับเพิ่มและร่างภาพให้เกิดมิติใหม่ โดยการร่างภาพลายเส้นและการสร้างโครงสร้าง ผลงานชุดนี้ได้กำหนดให้มีขนาดใหญ่และสามารถรับน้ำหนักได้ดี การสร้างโครงสร้างจึงเน้นความแข็งแรงและความนุ่มนวลไปพร้อมกัน ใช้แผ่นไม้จริงขึ้นโครงสร้างภายใน ไม่มีน้ำหนักเบาและสามารถรับน้ำหนักได้ดี เสริมความแข็งแรงด้วยการหุ้มใยสังเคราะห์และเศษผ้าหลายชั้น จนได้รูปทรงตามภาพร่างต้นแบบ ในรูปทรงแรกคือวงรีอ้วนๆ นุ่มๆแต่ไม่อ่อนยวบ เพราะออกแบบมาเพื่อต้านแรงปะทะ หลังจากนั้นหุ้มด้านนอกด้วยหนังเทียมและเก็บรายละเอียดต่างๆด้วยการเย็บมือ ผ้าสีต่างๆตัดแต่งรูปทรงตามลายเส้นของเด็กๆ รูปทรงเหล่านั้นเป็นในแบบตัดทอน วางโครงสร้างสลับกันและมีน้ำหนักลดหลั่นกันเคลื่อนไหวไปตามรูปทรงใหญ่ เย็บไหมพรม และเชือก ให้เกิดเส้น หรือการเดินเส้น เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการเชื่อมโยงรูปทรงให้มีความกลมกลืนกัน และสร้างความเป็นเอกภาพให้กับผลงาน การหุ้มหนังเทียมก่อนการเย็บมือ ทำให้เกิดความแข็งแรงและทำความสะอาดได้ง่าย กันน้ำเข้าไปภายใน ซึ่งจะทำให้ชิ้นงานมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น รูปทรงอื่นๆนำมาประดับประดาตามแบบร่าง ประกอบกันขึ้นเป็นรูปทรงคล้ายปลาตัวใหญ่ แต่ในการวาดเส้นครั้งแรกของเด็กนั้นเขาอธิบายว่าเขาวาดคนใส่หมวกและยิ้มกว้าง แต่ในมุมมองเพื่อนๆมองเห็นเป็นรูปปลา ผลงานชิ้นนี้มีมุมมองได้หลายแบบ ทำให้สามารถจินตนาการได้อย่างกว้างขวาง จึงได้รับการคัดเลือกนำมาสร้างสรรค์ในผลงานชุดนี้ ไม่ว่าจะจินตนาการออกมาเป็นรูปใดในมุมมองที่ต่างกันก็ดี ไม่ว่าจะเป็นปลา

อ้วนตัวใหญ่ หรือคนใส่หมวกยักษ์ การแสดงออกของผลงานยังคงสื่อสารถึงความเป็นมิตรภาพความอบอุ่นใน
 แบบการสัมผัสที่นุ่มนวลอ่อนโยน

ภาพที่ 74 และ ภาพที่ 75 การขึ้นโครงสร้างและหุ้มวัสดุชั้นที่ 1

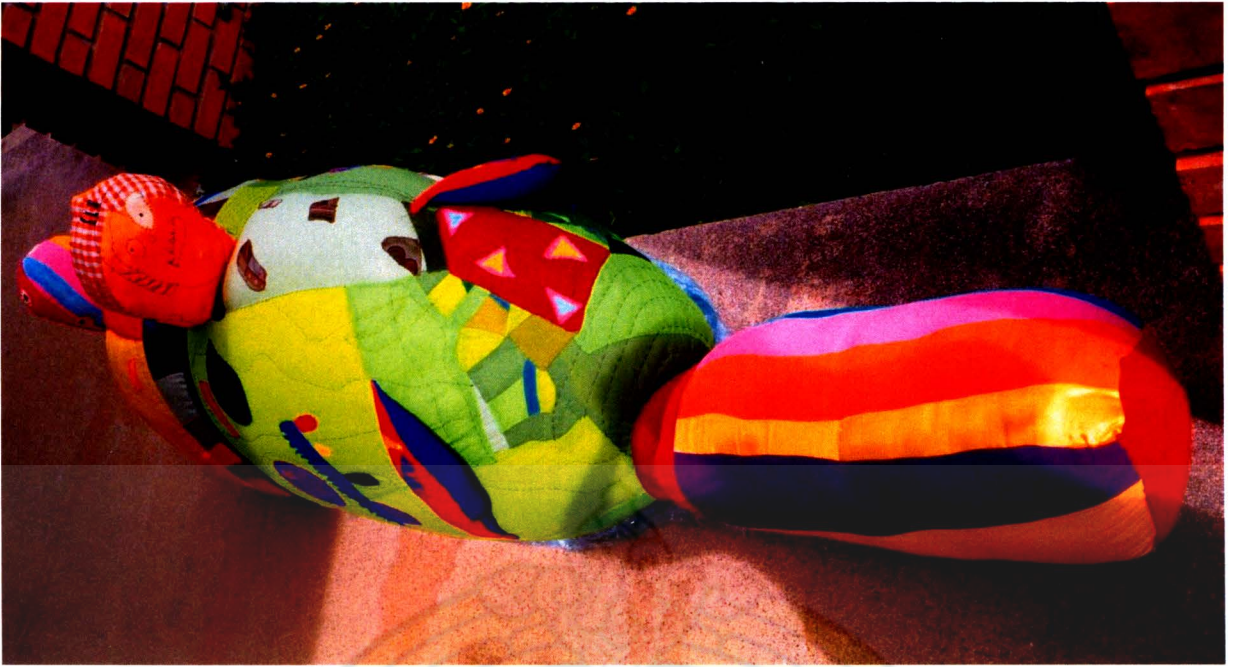
ภาพที่ 76 หุ้มวัสดุชั้นที่ 2

ภาพที่ 77 การตกแต่งรายละเอียดชั้นนอกด้วยผ้าสี

ภาพที่ 78 และ ภาพที่ 79 การตกแต่งรายละเอียดด้วยการเย็บมือ

ภาพที่ 80 ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “Come together” ขนาด 300x90x60 เซนติเมตร หรือผันแปรตามพื้นที่ เทคนิค ประติมากรรมนุ่ม

บทที่ 4

บทวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ได้ผลงานทั้งหมด 3 ชุด จำนวน 8 ชิ้นงาน ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะสร้างสรรค์เพื่อความงามทางศิลปะและนำผลงานทางศิลปะที่สร้างขึ้นนั้น ไปปรับใช้กับเด็กพิเศษโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล และโรงเรียนในชุมชนใกล้เคียง แนวทางการสร้างสรรค์จึงประกอบด้วยความงามและประโยชน์ใช้สอยอย่างง่าย ๆ ไม่จริงจังมากนัก เน้นการเรียนรู้และการเข้าสัมผัส ความเพลิดเพลินความสุข โดยใช้หลักของการออกแบบตามมาตรฐานของเฟอร์นิเจอร์ในแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน สร้างสรรค์ขึ้นมาให้ดูคล้าย ที่นั่งเล่น ที่นอน หรือของเล่น ขึ้นใหญ่ ๆ อนุโมะอะไรก็ได้ที่เด็กได้จินตนาการ ในพื้นที่ของตน ที่เด็ก ๆ ในกลุ่มตัวอย่างได้จินตนาการไว้ในลายเส้น ลายเส้นถูกสร้างสรรค์ใหม่ให้เกิดมิติที่สามารถเข้าสัมผัสได้ มีมวล ปริมาตร และสีสดใส เหมาะกับวัยเด็ก และสภาพแวดล้อมที่นำไปจัดวาง

ในการสร้างสรรคงานศิลปะจำเป็นต้องมีหลักขององค์ประกอบศิลป์ ซึ่งหลักใหญ่มีทั้งเนื้อหาเรื่องราว และรูปทรงแต่ละส่วนล้วนแล้วแต่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างสรรคผลงานศิลปะ เมื่อมีองค์ประกอบอันใดอันหนึ่งเกิดขึ้นก็มักจะมียุคองค์ประกอบสำคัญติดตามมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง และอื่นๆ มาประกอบกันให้เป็นความงามความสมบูรณ์ เป็นไปตามแนวคิดที่ดำเนินการสร้างสรรคผลงาน งานวิจัยสร้างสรรค เรื่อง “จินตภาพจากลายเส้นของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล” ได้สร้างสรรคผลงานโดยใช้หลักดังกล่าว ซึ่งอธิบายและเรียงลำดับแนวคิดและวิเคราะห์ทางทัศนธาตุดังนี้

ผลงานชุดที่ 1 ชื่อผลงาน play with me (ภาพที่ 96)

ผลงานชุดนี้เกิดจากลายเส้นของเด็ก ออทิสติก ชั้นประถมปีที่ 1 เส้นบรรจบกันเป็นรูปทรงกลม เมื่อมองโดยรวมแล้วเด็กต้องการแสดงออกถึงสิ่งที่ชอบ หรือฝังใจ หรือสนใจต่อสิ่งนั้น มานาน เขาวาดวนๆ ซ้ำๆ จนเกิดการซ้ำกันของรูปทรง มีวงเล็กรวมใหญ่ จากความซับซ้อนของการแสดงออก จึงคัดเลือกมาเพื่อ นำมาคลี่คลายรูปทรงให้เกิดความเรียบง่าย โดยใช้แนวความคิดจากวงกลม ที่อาจเป็นวงจรของเกม หรือส่วนหนึ่งของจิตใต้สำนึกเบื้องต้น สร้างเป็น พื้นที่กลมๆ มีมิติ มีสีสันที่สดใส แสดงพลังเรื่องการจัดของสี ภายในวงกลมๆ ของแต่ละชิ้นงาน ประกอบด้วยลายเส้นของเด็กพิเศษ คนอื่นภายในกลุ่มร่วมด้วย รวม ทั้งวงกลมเล็กๆ ของเขาก็รวมอยู่ด้วย แสดงให้เห็นถึงการรวมกลุ่ม การอยู่ร่วมกัน ในพื้นที่แห่งหนึ่ง และพื้นที่แห่งนี้ พวกเขาสามารถ สัมผัสได้ เล่นด้วยกันได้ ใน สัมผัสที่นุ่มๆ แต่ไม่อ่อนยวบจนเกินไป พื้นที่แห่งนี้ พวกเขามองเห็นสี เห็นลายเส้นเขาได้ขีดเขียนไว้ในกระดาน แต่ถูกบันทึกไว้ในของเล่นชิ้นใหญ่ๆ ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานและตื่นตากับสีสันและมิติที่เกิดขึ้น ศิลปะจึงเป็นที่ยอมรับ และเป็นเรื่อง ตื่นเต้นและประทับใจ กับพวกเขาและสร้างกำลังใจในการเรียนรู้ศิลปะได้อย่างมั่นคงและมั่นใจต่อไป

เรื่องราวเนื้อหา

ต้องการแสดงออกถึงจินตภาพจากลายเส้นของเด็กพิเศษที่มีความบริสุทธิ์ ความเป็นเดียวสา ความหับซ้อน ความเรียบ ความประณีต ที่พวกเขาแสดงผ่านลายเส้น นำมาปรับประมวลใหม่ให้เกิดเนื้อหาเชื่อมโยงกัน คือเรื่องพื้นที่แห่งความสุข ลักษณะของงานที่แสดงออกทางอารมณ์ของความสุข ช่วยเติมเต็มบางส่วนของด้านลบให้กลับกลายเป็นด้านบวก ให้มีความกล้าแสดงออกด้วยพลังทางศิลปะที่ช่วยคำชูจิตใจให้มีความเบิกบาน สดชื่น ผลงานเปรียบเสมือนของเล่นชิ้นใหญ่ หรือเป็นที่นั่งเล่นพักผ่อน ชีเล่นหรืออาจลงไปนอน นั่งอ่านหนังสือหรือนั่งเล่นิทาน ทำได้ทุกอย่างที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินจำเริญใจ ในยุคสมัยนี้ในแนวความคิดของผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานเชิงบวก เพราะช่วยขัดเกลาดตนเองและยังช่วยเติมเต็มให้กับผู้อื่นไปพร้อมกัน เพื่อให้ชีวิตมีพลังจิตพลังใจที่มีความมั่นคง สนุกทริยะ ทางอารมณ์เป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าในเด็กพิเศษ คนพิเศษ หรือคนธรรมดา ล้วนแล้วมีต้องการเช่นกัน

ผลงานชุด “Play with me” ใช้รูปวงกลม เป็นองค์ประกอบหลัก วงกลมที่มาจากจินตนาการของกลุ่มเด็กออทิสติกที่เขาได้สร้างสรรค์ด้วยลายเส้น โดยมีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของแผนวงจรของเกมต่างๆที่เขาสนใจ หรืออาจเป็นเรื่องราวที่ฝังลึกอยู่ในจิตใต้สำนึกของเขาก็เป็นได้ ที่มาของเนื้อหาเรื่องราวนั้นได้นำมาเชื่อมโยงกับแนวคิดและจินตนาการของผู้วิจัยซึ่งได้สร้างเรื่องราวของการเล่น หรือการสร้างของเล่น ในแบบสัมผัสได้ ซึ่งในเกมออนไลน์ เป็นการสื่อสารหรือการสัมผัสทางอารมณ์แค่ด้านเดียว ไม่มีการโต้ตอบใดๆ หรือผลของการสะท้อนกับ เกมทำให้ผู้เล่นไหลลึกเข้าไปข้างในฝังไปในจิตใจที่ไม่สามารถระบายออกมาได้ แต่หากมองย้อนกลับกันเราสร้างเกมหรือของเล่นที่เล่นง่ายๆ สัมผัสได้ มีความนุ่มละมุน สีสันสวยงามและเกิดความสุข ความเพลิดเพลินกับเนื้อหาเรื่องราวที่ถูกบรรจุไว้อยู่ในรูปทรงกลมแต่ละวงในรูปแบบสามมิติ ผู้ลงเล่นสามารถกดได้ สัมผัสมันได้ และเกิดมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนๆคนอื่นๆที่ร่วมเล่นด้วยทำให้เกิดการแบ่งปันอารมณ์ความรู้สึก รูปทรงที่กลมมนนั้นให้ความรู้สึกความอ่อนโยนเป็นมิตรไมตรีต่อกัน เชื่อมความเข้าใจเพื่อแผ้วเม้นน้ำใจซึ่งกันและกัน เล่นแบบมีมิตรภาพโดยไม่มีใครแพ้หรือชนะ และไม่มีการแบ่งแยกความเป็นมนุษย์

ซึ่งเพียงแค่มองเห็นสัมผัสแรกก็สามารถก่อให้เกิดจินตนาการที่สวยงามได้ ไม่ต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องหรือพลังงานขับเคลื่อน แต่ภายในผลงานที่สร้างสรรค์นั้นสามารถส่งพลังให้กับผู้สัมผัสให้เกิดความผ่อนคลาย ได้โดยง่าย ในรูปทรงที่ได้จัดทำขึ้นในผลงานชุดนี้ประกอบด้วยผลงานชิ้นย่อย 3 ชิ้น

ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับสีสันในธรรมชาติรอบๆ ตัว ตัดทอนรูปทรงจากผ้าสีเขียวแปะ ปะติด บางส่วนมีมิติโค้งนูน เพื่อการสัมผัสที่มีความแตกต่างกันระหว่างพื้นที่เรียบและพื้นที่นูนต่ำ เชื่อมต่อรูปทรง โดยเพิ่มวงกลมวงเล็กพ่วงเข้ากับวงใหญ่ขยายความเรื่องของการต่อเนื่องของเรื่องเล่าจากธรรมชาติหรือสีสันแบบผันๆ เพิ่มจินตนาการให้โลดเล่นไกลออกไป และสามารถนำวงกลมวงเล็กยกมาประกอบต่อให้เป็นวงกลมวงใหญ่ขึ้นเดียวได้เรื่องราวและโครงสร้างมีความสัมพันธ์กันและเป็นการจัดองค์ประกอบโดยรวมให้มีรูปทรงที่ลดหลั่นกันคลุมวรรณะของสีด้วยสีเขียวสดไล่แทรกสีต่างวรรณะเพียงเล็กน้อยเพื่อเพิ่มภาษาการสื่อสารของพลังของสีให้แสดงออกถึงความสนุกสนานมีชีวิตชีวา(ภาพที่93,95)

ผลงานชิ้นที่ 2 ใช้รูปทรงกลมที่มีขนาดเล็กกว่าผลงานชิ้นแรก เปิดวงกลมชั้นกลางให้โล่งมีอากาศเป็นจุดพักสายตา โครงสีคลุมด้วยวรรณะเย็น พื้นผิวเรียบและหยาบ นูนต่ำ สลับแบนราบ เนื้อหาเรื่องราวเน้นเรื่องความงามของสีสันธรรมชาติที่มีมิติและความอ่อนนุ่ม (ภาพที่ 91,92)

ผลงานชิ้นที่ 3 ผลงานชิ้นนี้รูปทรงกลมปิดทึบคล้ายกับที่นั่งกลมๆด้านบนที่ปิดทึบตกแต่งลวดลายที่มีเส้นรัศมีวิ่งหาจุดศูนย์กลาง แสดงให้เห็นถึงความเป็นสื่อกลางเชื้อเชิญให้มาร่วมวงหรือนั่งเล่นด้วยกันโครงสร้างสีอ่อนเน้นสีสดใส ทั้งนี้เมื่อนำไปประกอบติดตั้งโครงสร้างจะประสานกันอย่างลงตัวและสื่อความหมายโดยรวมได้อย่างมีเอกภาพ (ภาพที่ 93)

รูปแบบ

ผลงานในชุดนี้สร้างสรรค์ในรูปแบบประติมากรรมนุ่ม สร้างสรรค์ด้วยรูปทรงกลมตกแต่งด้วยรูปทรงแบบตัดทอน และเน้นความรู้สึกแบบศิลปะเด็ก โดยที่มาจากรูปทรงวงกลมที่มาจากการจินตนาการของวงจรของเกมนอนไลน์จากกลุ่มเด็กออทิสติก การสร้างสรรค์ในลักษณะประติมากรรมนุ่มนี้เพื่อต้องการชิ้นงานที่มีมิติสามารถเข้าสัมผัสได้แบบนุ่มนวล ละมุนละไม มองเห็นได้รอบด้านมีพื้นที่ในการสร้างสีสันและองค์ประกอบทางศิลปะที่มีปริมาตร

ทัศนธาตุทางศิลปะ

รูปทรง (Form)

รูปทรงถือเป็นหลักสำคัญในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้ เพราะได้สร้างสรรค์ในรูปแบบรูปทรงสามมิติ โดยเลือกรูปทรงที่เป็นทรงกลมในแบบเรขาคณิตมีความเรียบง่าย ทรงกลมแสดงออกถึงการขับเคลื่อนหากจับมันตั้งขึ้นเปรียบเหมือนการเริ่มเดินทาง และอาจนึกถึงการติวงล้อของเด็กในสมัยก่อน แต่ในครั้งนี้ได้นำวงกลมหรือทรงกลมวางลงในแนวระนาบ เพื่อแสดงถึง การติวงล้อ การรวมกันของสรรพสิ่ง หรือเป็นวงน้ำที่มีมิติ ซึ่งสามารถจินตนาการได้กว้างไกล ในทรงกลมที่เปิดช่องตรงกลางนั้นเปิดเพื่อให้มีที่ว่าง เว้นจังหวะของการมอง และในแง่มุมของการสัมผัสให้เกิดความใกล้ชิดซุกตัว เข้าพิง ให้รู้สึกได้อยู่ภายในถูกโอบล้อม ในส่วนที่ปิดทึบ ช่วงการสัมผัสอาจนอนพาดตัวหรือนั่งพิงกัน ให้เกิดการสัมผัสในอีกรูปแบบหนึ่ง ชิ้นงานเป็นรูปทรงแบบลอยตัว มีมุมมองที่สามารถมองได้รอบด้าน ทุกพื้นที่ของแต่ละด้านมีความสำคัญในการบอกเล่าเนื้อหาและความหมายที่ต้องการแสดงออก รูปทรงที่นำมาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นนี้โครงหลักใหญ่คือทรงกลม มีความหนาโค้งกลม สดส่วน มีขนาดลดหลั่นเล็กใหญ่ เพื่อให้เกิดความแตกต่าง และการเคลื่อนไหวมีความอิสระ ในรูปทรง การจัดวางในแต่ละครั้งสามารถปรับเปลี่ยนเรียงกัน หรือนำมาซ้อนกันได้ เพื่อให้มีกิจกรรมที่ไม่น่าเบื่อ และเวลาจัดเก็บไม่สิ้นเปลืองพื้นที่

รูปทรงที่นำมาสร้างสรรค์นั้นนอกจากแสดงออกของเรื่องราวเนื้อหาแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับการสัมผัสทางกายทางสายตาในรูปทรงที่ลอยตัว มีมิติ ที่สามารถเข้าสัมผัสได้ ในผลงานชุดนี้ได้แบ่งรูปทรง ออกเป็น

3 ลักษณะ ซึ่งสามารถแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้

รูปทรงที่เกิดจากลายเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง การวาดเล่นหรือการวาดเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสิ่งแรกที่เป็นบ่อเกิดแห่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ลายเส้นที่ขีดเขียน คดเคี้ยว มีรูปทรงที่สมบูรณ์

และไม่สมบูรณ์ปะปนกัน เป็นความงามเป็นสุนทรียะที่แสดงออกที่มีความงามในความไม่สมบูรณ์แต่มีคุณค่า มีนัยที่สามารถนำมาสร้างสรรค์ต่อยอดให้เป็นชิ้นผลงานในครั้งนี้ได้ รูปทรงอันแรกที่มีความน่าสนใจคือ วงกลม วงกลมซ้อนๆ กันจากจินตนาการจากจิตใต้สำนึกเรื่องการเล่นเกมออนไลน์ ซึ่งหากดูผิวเผินรูปวงกลมนั้นก็เป็นรูปวงกลมธรรมดาไม่มีความหมายใดๆ บางรูปทรงที่สร้างเป็นวงกลมขนาดใหญ่บรรจุเนื้อหาภายใน ดูคล้ายเป็น อานาจักรของผู้วาด ผู้วิจัยจึงนำรูปทรงเหล่านี้มีเชื่อมโยงเข้ากับความรู้สึกตนเองและกลุ่มเด็ก เหล่านี้ สร้างสรรค์ผลงานโดยมีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องการสร้างพื้นที่การเล่นหรือ การพักผ่อน หย่อนใจ ที่มีที่มาจากรูปวงกลมในระนาบให้เกิดมิติที่สัมผัสได้จริงจับต้องได้ เป็นพื้นที่ ที่สามารถนั่งเล่นหรือเรียนรู้ เรื่องราวของศิลปะที่สัมผัสได้เพื่อและซึมซับรสนิยมเชิงศิลปะในอีกแนวทางหนึ่ง

รูปทรงเรขาคณิต (Geometric form) ในผลงานชุดนี้ได้นำมาใช้เป็นโครงสร้างและการขึ้นโครงของ รูปทรงหลัก เพื่อการจัดวางองค์ประกอบตามพื้นที่ต่างๆ รูปทรงที่นำมาใช้คือวงกลมในระนาบที่เป็นวงกลม ขนาดต่างกัน ตามแนวความคิดที่ต้องการใช้รูปทรงกลมที่เป็นรูปทรงแบบต่อเนื่องกัน และนำมาต่อยอด เพื่อให้เกิดรูปทรงอิสระในการสร้างสรรค์ต่อไป

รูปทรงอิสระ (Free Form) รูปทรงเหล่านี้เกิดจากภาพลายเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่มีทั้งสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์นำมาประกอบเป็นรายละเอียดให้กับผลงาน ซึ่งรูปทรงเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นรูปทรงที่บริสุทธิ์แสดง ในเรื่องอารมณ์ออกแบบใสซื่อ โดยใช้ผ้าและหนังเทียม สีต่างๆ ตัดให้เกิดรูปทรง ซึ่งรูปทรงที่ได้นั้นเป็นแบบ ตัดทอนในลักษณะศิลปะเด็ก ในบางช่วงจังหวะเสริมด้วยการเดินเส้นเชือก เส้นด้ายจากการเย็บมือ และ เย็บจักรเพื่อเพิ่มรูปทรงให้มีความหลากหลาย สร้างมิติและความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกันกับรูปทรงหลักและ การแสดงเนื้อหาเรื่องราว รูปทรงอิสระที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นรูปทรงย่อยมีเล็กมีใหญ่ บางรูปทรงเสริม ความหนาให้มีความนูนเพิ่มมิติวางสลับกับรูปทรงที่มีความแบนเรียบ เป็นการสร้างรายละเอียดและการจัด วางในรูปแบบขององค์ประกอบศิลป์ เพื่อการสัมผัสที่แตกต่างทั้งทางใจและทางกาย รูปทรงอิสระ จากการ วาดเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างนำมาตกแต่งประดับประดา จัดเรียงองค์ประกอบและสร้างสรรค์ต่อยอด เพิ่มให้เกิดมิติและค่าน้ำหนัก เย็บปะติดซ้อนกัน เกิดการประสานกันอย่างลงตัวในรูปทรงกลมที่เป็น รูปทรงหลัก เช่น บางส่วนที่มีรูปสามเหลี่ยมบิดเบี้ยว อาจจินตนาการถึงรูปบ้าน บ้านทั่วไป บ้านอินเดีย บ้านชนเผ่า หรือรูปทรงที่ไร้รูปแบบ หรืออาจมีรูปแบบ เช่นมีรูปทรงของสัตว์แบบตัดทอนโผล่มาบ้างหรือ เป็นรูปร่างในระนาบ ซึ่งแล้วแต่จะแปรผันไปตามจินตนาการของเด็ก ซึ่งเขาสามารถเดินรอบๆ และมองดูให้ เกิดจินตนาการเห็นภาพต่างๆ ได้ ซึ่งอาจดูคล้ายพื้นที่ที่รวมธรรมชาติรอบตัวไว้ด้วยกัน มีน้ำมีฟ้า ต้นไม้ ซึ่ง แล้วแต่การสร้างจินตนาการ เพื่อให้เด็กสามารถ นั่งเล่นได้ และดูรายละเอียดที่แต่งเติมไว้ภายใน การงอก นูน ปูดออกของพื้นผิว ทำให้เกิดมิติเพิ่มขึ้นจากรูปทรงกลม จุดสนใจและรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินเมื่อได้สัมผัสด้วยตา ในการได้สัมผัสเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนรู้ ของพื้นผิวและเนื้อหาเรื่องราวที่ได้สอดแทรกเอาไว้

สรุปได้ว่าในผลงานชุดที่ 1 นั้นได้นำรูปทรงกลมสร้างเป็นโครงสร้างหลัก ตกแต่งรายละเอียดด้วย รูปทรงอิสระที่มีมิติและแบบเรียบแบน ในหนึ่งชุดของผลงานนั้นมี 3 ชิ้นงาน

ผลงานชิ้นที่ 1 เป็นรูปทรงประธานของผลงานในชุดนี้ เพราะมีขนาดใหญ่และมีรูปทรงย่อยรวมอยู่ ด้วย เน้นรายละเอียดที่ตกแต่งด้วยรูปทรงอิสระที่มีมิตินูนยื่น ขนาดของรูปทรงมีการลดหลั่นกันไปตามความ

โค้งของวงกลม เสริมทับด้วยครึ่งวงกลมที่นูนยื่นออกมาด้านบนของชิ้นงาน ทำให้ลดทอนความแข็งของรูปวงกลมหลักให้มีความอิสระมากขึ้น ในส่วนรูปทรงกลมชิ้นเล็กที่ติดห้อยไว้นั้น ได้เป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมต่อรูปทรงให้มีความต่อเนื่องกัน เพื่อสร้างองค์ประกอบศิลป์ให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและสามารถแสดงออกในเรื่องราวที่ต้องการเสริมสร้างจินตนาการให้กับผู้สัมผัส หรือเข้ามานั่งเล่นภายในผลงาน สามารถนำรูปทรงย่อยที่เชื่อมไว้นั้นนำมาประกอบปิดช่วงว่างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและเพิ่มจินตนาการได้(ภาพที่82,83)

ผลงานชิ้นที่ 2,3 นำรูปทรงกลมสร้างเป็นโครงสร้างหลัก มีขนาดของรูปทรงที่มีความลดหลั่นไปจาก ผลงานชุดที่1 การลดขนาดลงเพื่อความงามทางด้านการจัดองค์ประกอบเมื่อนำไปจัดวางผลงานชิ้นที่ 2 เปิดช่องตรงกลางให้เป็นที่ว่าง เพื่อการสัมผัสที่เข้าสัมผัสใกล้ชิดอบอุ่น ตกแต่งด้วยรูปทรงอิสระเพียงเล็กน้อยผลงานชิ้นที่ 3 เป็นรูปทรงกลมแบบปิดช่องตรงกลางประดับตกแต่งด้วยรูปทรงของผ้าสีที่เป็นรูปสามเหลี่ยมวิ่งเข้าจุดกึ่งกลางของรูปทรงกลม รูปทรงมีพลังที่บั่นทอนหนักแน่น เมื่อนำไปจัดวางประกอบรวมกันเป็นชุดผลงานสามารถสร้างจังหวะให้กับองค์ประกอบที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (ภาพที่ 91,93)

พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวเป็นทัศนธาตุทางศิลปะที่สำคัญเช่นเดียวกัน เพราะการสร้างพื้นผิวที่มีความต่างกันภายในผลงานนั้น มีจุดหมายเพื่อเพิ่มเนื้อหาเรื่องราวเพิ่มความนุ่ม เพิ่มมุมมองให้เกิดจินตนาการได้มากขึ้น และยังสามารถเกิดพื้นที่สัมผัสที่แตกต่างกัน ในผลงานชุดนี้ ได้ใช้วิธีการเดินเส้นด้วยเชือกไหมพรม และเส้นด้ายสีต่างๆเสริมเพิ่มให้เกิดพื้นผิวที่ต้องการความละเอียดและเกิดความขรุขระ และประกอบด้วยพื้นผิวนุ่มสลับกัน พื้นผิวที่ต้องการให้เกิดความนุ่มนั้นเย็บผ้าและหนังเทียมเสริมรูปทรงทับซ้อนเข้าไป จากนั้นใช้ใยสังเคราะห์และเศษผ้าเป็นวัสดุรองรับรูปทรงนั้น เพื่อให้ได้พื้นผิวที่มีความนูนยื่นออกมา สร้างมิติให้กับผลงานสร้างความรู้สึกกับการสัมผัส ส่วนที่เป็นเศษผ้าจะมีความนุ่มหยุ่นน้อยกว่าส่วนที่เป็นใยสังเคราะห์ ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ใช้วัสดุทั้งสองอย่างสลับกัน เพื่อไม่ให้ส่วนประกอบที่สร้างสรรค์ชิ้นนั้นอ่อนยวบจนเกินไป โดยมีความบางความหนาในมิติที่แตกต่างกันออกไปตามรูปทรงที่ได้ออกแบบไว้แล้วนั้น พื้นผิวที่สร้างขึ้นนี้เป็นการเพิ่มจุดสนใจในรายละเอียดที่สร้างสรรค์ขึ้นมา เช่นรูปทรงของนกที่เกาะติดขอบบนของผลงานชิ้นที่1 นอกจากสร้างเนื้อหาเรื่องราวให้เกิดขึ้นแล้วยังสามารถทำให้เกิดมุมมองเสมือนจริงในโลกของนิทาน สามารถสัมผัสจับต้องได้บางส่วนที่เรียบแบนนั้นเป็นร่องเล่าที่นำพาโคลงเรื่องเล่าผ่านไปเรื่อยๆ ส่วนพื้นผิวที่นูนยื่นนั้นเทียบได้กับการเน้นตอนสำคัญของเนื้อเรื่องภายในรายละเอียดของผลงาน

การสร้างพื้นผิวในความราบเรียบของหนังเทียมและผ้า ให้มีความขรุขระและนูนออกมาบางส่วนนั้น เพื่อเสริมแรงของการจินตนาการในวัยเด็กและเพิ่มมิติให้มากยิ่งขึ้น เกิดการปะทะทางสายตา และการสัมผัส การจับ การคลำ การบีบ เส้นด้ายเล็กใหญ่ที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยการเย็บ เพิ่มพื้นผิวให้มีความหยาบ ปน ความนุ่ม สลับกันเป็นจังหวะการแทรกที่ให้เกิดความงาม แก่ความเรียบและเลี่ยนน่าเบื่อ ซึ่งในผลงานชุดนี้มีรายละเอียดของพื้นผิวที่แสดงไว้ด้วยการเย็บมือที่มีความพิถีพิถัน บางที่จัดเรียงอย่างมีระเบียบ บางที่ปล่อยให้มันเป็นจังหวะปะปะ ซึ่งให้ดูคล้าย บุคลิกของเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่ต่างกันปดังภาพวาดลายเส้นที่ได้แสดงออกไว้แล้วนั้น พื้นผิวกำหนดให้มีความแปรผันที่ค่อยเป็นค่อยไป จากหยาบไปละเอียด

จากแบบมีระเบียบถึงการสร้างแบบไร้ระเบียบ และในบางจุดใช้แบบขัดแย้งคือมีผิวเรียบและขรุขระ ในความหลากหลายในการสร้างพื้นผิวนั้นเพื่อฝึกประสบการณ์การสัมผัสให้กับผู้ชมผลงาน

สี (Color) และ น้ำหนัก(Value)

“สีสำหรับห้องเด็กเล่น ควรจะเป็นสีอ่อน(Warm Tonalities)เพราะช่วยเร่งเร้าให้เด็กได้เบิกบาน และให้เป็นทีพอใจของเด็กด้วย การใช้สีตัดกันโดยให้มีปริมาณมากน้อยกว่ากันก็นับว่าใช้ได้ดี เพราะว่าสีสดๆเป็นสีที่คล้ายคลึงกับสีในธรรมชาติ เช่นสีท้องฟ้า น้ำทะเล ดอกไม้ พืช ดวงอาทิตย์และสัตว์ สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ช่วยให้จิตใจเบิกบานและเหมาะสมกับภาวะของเด็กที่กำลังเจริญเติบโต” (น.ณ ปากน้ำ.2522:56) จากข้อมูลดังกล่าวไว้นั้น สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์โครงสีให้กับผลงานในชุดนี้ โดยการวางโครงสีสดตัดกันแบบปริมาณมากน้อยกว่ากัน สีเน้นสีที่แสดงออกถึงธรรมชาติ เพื่อความเบิกบานมีชีวิตชีวา ในแนวจิตวิทยาการใช้สีสำหรับเด็กในผลงานชิ้นนี้ ใช้โครงสีโดยรวม คือสีเขียว ซึ่งสีเขียวแสดงถึงการเจริญเติบโต ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ปลอดภัย สดชื่น สีส่งผลต่ออารมณ์ของเด็กได้เช่นกัน และยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสมองที่ดีขึ้น การเลือกสีสันทันจึงเป็นจุดสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ วางจังหวะสีสดจากผ้าตัดกันเป็นริ้วสลับกันไป เพื่อให้เกิดจังหวะการมองเห็นที่ชัดเจนและมีความงามความกลมกลืน การใช้ผ้าสี ผ้าลายเย็บปะทับซ้อนกันให้เกิดมิติของสี เพื่อดึงดูดความสนใจ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงศิลปะ

ผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 โครงสีโดยรวมค่อนข้างไปทางวรรณะเย็น สีของต้นไม้ใบหญ้า สีของน้ำทะเล สีจากท้องฟ้า เป็นโครงหลักใหญ่แทรกด้วยสีอ่อน สีแดง สีส้ม สีเหลือง ในปริมาณที่น้อยกว่าเพื่อให้เกิดความกลมกลืนและจัดแย้งกัน กระตุ้นให้รู้สึกสดชื่น ผ่อนคลาย เมื่อได้สัมผัส และมีชีวิตชีวา กับสีอ่อนที่แทรกสีไว้ด้วยสีสด เป็นช่วงจังหวะเพื่อให้เกิดความงามของโครงสี เพราะสีย่อมแสดงออกและมีบทบาททางอารมณ์ ส่วนในผลงานชิ้นที่ 3 นั้นวางโครงสีอ่อนหรือสีวรรณะร้อน เป็นโครงหลัก โดยใช้แดงสด แดงเข้ม ส้มสด และเหลือง สอดแทรกสีวรรณะเย็นเพียงเล็กน้อย ในแต่ละชิ้นงานได้วางแผนการสร้างโครงสีไว้อย่างลงตัว เพราะต้องคำนึงถึงโครงสีโดยรวมเมื่อประกอบติดตั้ง ดังนั้นผลงานชิ้นที่ 3 จึงเป็นสีวรรณะร้อนที่นำไปแทรกสีให้กับโครงสีหลักในวรรณะเย็นได้ ทำให้ผลงานดูไม่น่าเบื่อ จืดชืดด้วยสีวรรณะเย็น สีอ่อนที่แทรกไว้นั้นเพิ่มความมีชีวิตชีวากระตุ้นให้เด็กรู้สึกตื่นเต้นสนุกสนานและในขณะเดียวกันสามารถพักสายตา พักความรู้สึกให้เข้มขึ้นผ่อนคลาย

ค่าน้ำหนัก

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ค่าน้ำหนักที่ได้เกิดจากการเล่นค่าน้ำหนักความอ่อนแก่ของสีผ้าและหนังเทียมที่นำมาวางโครงสี เพื่อให้ผลงานเกิดค่าน้ำหนักที่มีความเชื่อมต่อกันระหว่างรูปทรงกับพื้นที่ว่างหรือรูปทรงย่อยที่นำมาเป็นรายละเอียด เป็นผลให้องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันด้วยความเหมาะสม

เส้น (Line)

เรื่องของเส้นเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยครั้งนี้ เส้นที่มีความอิสระของการลากเส้น การวาดเล่น ของเด็กพิเศษ นำมาผนวกกันจัดเป็นรูปทรงใหม่ จนเกิดเป็นโครงสร้างหลักใหญ่ที่สร้างสรรค์

งานสามมิติ เส้นโค้งถูกนำมาใช้ มากที่สุดในงาน เพื่อต้องการความเคลื่อนไหว ความเป็นอิสระให้แก่รูปทรง และแสดงความรู้สึก นุ่ม อ่อนโยน

พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่างในผลงานชุดนี้ มีพื้นที่ว่างภายในและพื้นที่ว่างภายนอกซึ่งมีความสัมพันธ์กันและก่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ พื้นที่ว่างทำให้รูปทรงมีความเคลื่อนไหวได้อย่างมีอิสระ พื้นที่ภายนอกที่สามารถรองรับรูปทรงผลงานนั้น ต้องใช้บริเวณกว้างขวางพอสมควร เพื่อรองรับรูปทรงและการแปรผันขององค์ประกอบศิลป์ ซึ่งจะส่งผลกับการจัดวางที่เห็นจุดเด่นของประธานและรองประธานของรูปทรงผลงาน พื้นที่ว่างทำให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผลงานในชุดนี้ได้ทดลองนำไปจัดวางในพื้นที่ที่มีต้นไม้บริเวณพื้นหลังในระยะใกล้และไกล เมื่อมองดูภาพรวม แล้วผลงานสามารถจัดวางได้และส่งผลให้ผลงานแสดงออกทางเรื่องราวเนื้อหาได้มากขึ้นและมีชีวิตชีวามากขึ้น การเปิดที่ว่างในรูปทรงช่วยให้ผลงานดูไม่แออัด ทำให้มีอิสระมากขึ้น และเป็นสิ่งที่สำคัญในการนำไปใช้จริง ซึ่งจากการทดลองให้เด็กได้เล่นและเข้าสัมผัสเด็กชอบที่ว่างที่เว้นไว้ เขามักใช้ประโยชน์จากที่ว่างโดยการผิง มุด ตัวเข้าสัมผัสให้ใกล้ชิดภายใน ซึ่งดูคล้ายมีดอกไม้ดอกใหญ่ หรือ บ้านหลังเล็กที่แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ(ภาพที่96)

วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางผลงาน

การจัดโครงสร้างของผลงานชุดที่ 1 นี้ วางโครงสร้างหลักเป็นรูปทรงวงกลม ที่มีทิศทางความเคลื่อนไหวในรูปแบบการลดหลั่นของรูปทรงที่มีขนาดต่างกัน ไหลคดเคี้ยววนกลับขึ้นมา ด้วยเส้น ปริมาตรที่ว่างและพื้นผิวประสานกันเข้าเป็นรูปทรงกลมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ การเคลื่อนไหวที่ต่อเนื่องเนิบๆ ไปเรื่อยๆเปรียบเสมือนการหมุนของวงล้อ การเริ่มต้นการจบลงของเกมของการละเล่นที่วนซ้ำไปซ้ำมาโดยภายในมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตัวแปรสำคัญของโครงสร้างคือ พื้นที่ที่จะทำการจัดวาง ต้องการพื้นที่ว่าง เพิ่มส่งเสริมให้โครงสร้างหลักมีความเด่นชัด และมีอากาศเข้ามาทำให้มวลและปริมาตรมีความเคลื่อนไหว เหล่านี้คือโครงสร้างหลักๆ ส่วนโครงสร้างย่อยคือการประดับลดหลั่นในแต่ละชั้นผลงานมีผลทำให้รูปทรงหลักมีความไหลลื่นเคลื่อนไหวได้อย่างมีอิสระ เส้นของผ้าและเส้นด้าย ที่วิ่งไปมาประสานกัน รวมเป็นรูปทรงล่อไปตามรูปทรงกลม ทำให้เห็นพลังความเคลื่อนไหวที่เป็นกลุ่มก้อน เส้นโค้งมน แสดงความรู้สึกของการเคลื่อนไหวอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน การจัดวางสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างย้ายไปได้โดยง่ายเนื่องจากรูปทรงเป็นทรงกลม หากเน้นประโยชน์ใช้สอยแล้วนั้น ผู้นำไปใช้สามารถ วางเรียงแบบประหยัดพื้นที่ จับเรียงเข้ามุมก็สามารถจัดทำได้ หรือแยกขึ้นเพื่อประโยชน์สูงสุดในเรื่องการใช้สอย แต่หากมองในเชิงความงามทางศิลปะแล้ว การจัดวางโครงสร้างหลักถือเป็นเรื่องสำคัญและต้องมีความพิถีพิถันให้ถี่ถ้วน ด้วยปัจจัยหลากหลายประการ ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น ผู้วิจัย สร้างโครงสร้างหลักเป็นรูปทรงกลมแบบ การซ้ำ แต่มีการลดทอนและเพิ่มรายละเอียด ของรูปทรงให้มีความนูน ยื่น บิดเบี้ยว ในบางส่วน เพื่อให้รูปทรงไม่แข็งกระด้างขัดตาจนเกินไปและเกิดความรู้สึกนุ่มนวลสัมผัส (ภาพที่ 96)

วิเคราะห์การจัดวางผลงาน

ดุลยภาพ (Balance)

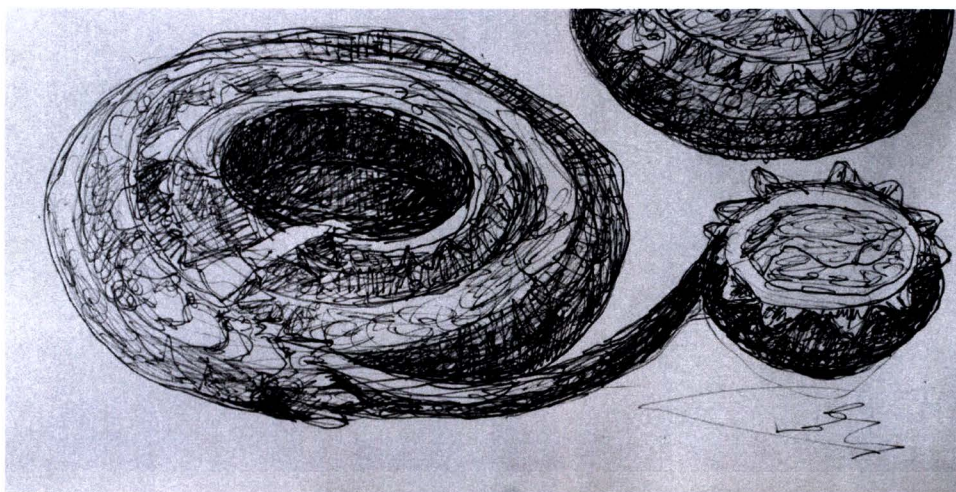
ดุลยภาพเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ที่มีความพอดีพอเหมาะของส่วนต่างๆ ในผลงานชิ้นหนึ่ง ผู้วิจัย สร้างสรรค์ผลงานชุดที่1 ประกอบขึ้นด้วยผลงานชิ้นย่อย 3 ชิ้นงาน ในแต่ละชิ้นงาน วางหลักดุลภาพหรือความสมส่วนไว้อย่างลงตัวในรูปทรงเรียบง่ายของรูปทรงเรขาคณิต และใช้วิธีเว้นที่ว่างในบางชิ้นงานเพื่อถ่วงดุลให้เกิดความลงตัว ในชิ้นที่1 ซึ่งมีขนาดใหญ่คือเป็นทรงกลมกว้างๆมีความลึกความหนา การแต่งการพอกให้รูปทรงเกิดความอิสระอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ จึงแก้ปัญหาด้วยการถ่วงดุลด้วยรูปทรงกลมวงเล็กที่พ่วงติดท้ายผลงาน จึงทำให้รูปทรงที่ใหญ่ไม่น่ากลัวเกินไปผ่านเส้นที่สร้างสรรค์เชื่อมต่อถึงรูปทรงกลมวงเล็ก(ภาพที่80) เมื่อนำไปจัดวางนั้นต้องคำนึงถึงความสมดุลของรูปทรงแต่ละชิ้นงานที่มีความลงตัวเหมาะสมจึงจะเป็นการจัดวางที่สมบูรณ์ โดยใช้ผลงานชิ้นที่ 1 เป็นโครงสร้างหลัก จากนั้นนำผลงานชิ้นที่ 2 และชิ้นที่ 3 เรียงต่อเนื่องกันไปโดยวางแบบสลับหรือเรียงกัน ซึ่งอาจแปรผันได้ตามพื้นที่ ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ได้จัดวางเรียงสลับโดยเว้นที่ว่างให้มีการเชื่อมโยงรูปทรงเข้าหากันจึงทำให้ภาพเกิดความสมดุล

ความเป็นเด่น (Dominance) และ ความเป็นรอง (Subordination)

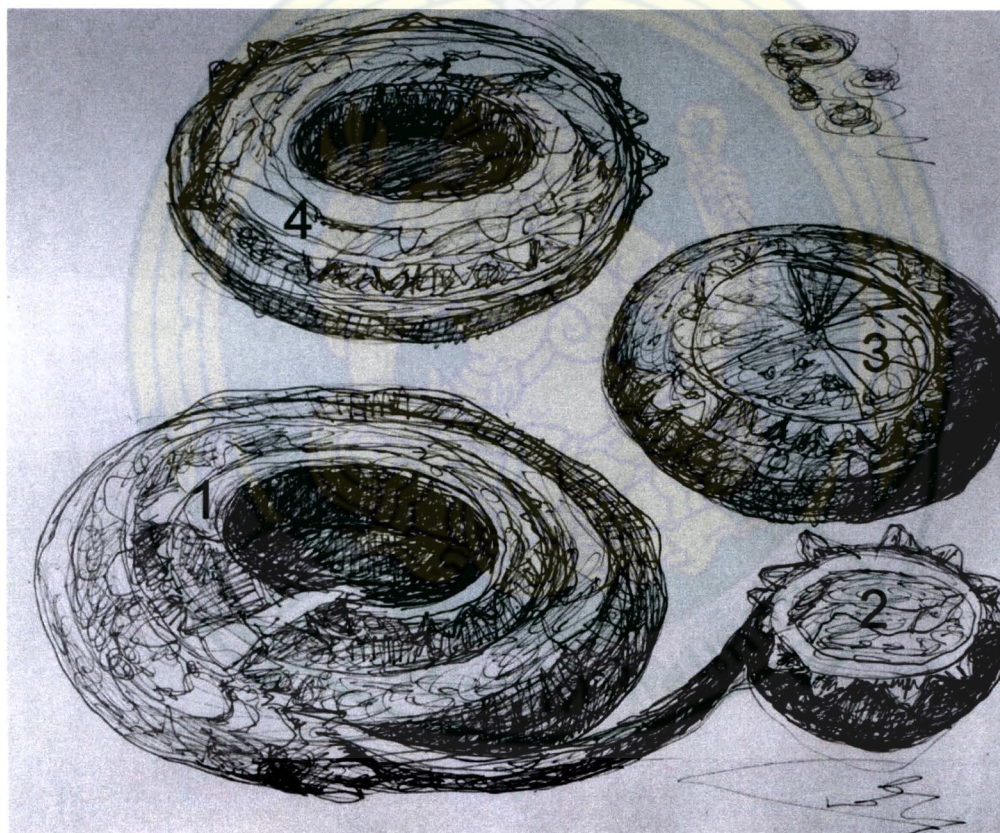
ความเป็นเด่นของผลงานชุดที่ 1 “ Play with me”เกิดขึ้นจากกลุ่มรูปทรงหมายเลขที่1 หมายเลขที่ 2 หมายเลขที่3และหมายเลข 4 โดยออกแบบให้รูปทรงหมายเลข 1มีขนาดใหญ่มากที่สุดในกลุ่มเพื่อให้เป็นรูปทรงหลัก ส่วนรูปทรงหมายเลขที่ 2,3,4 มีขนาดรองลงมา ด้วยการสร้างสรรค์ครั้งนี้เป็นประติมากรรมนุ่มมีลักษณะลอยตัวแบบสามมิติ สามารถเข้าสัมผัสได้จึงออกแบบรูปทรงที่มีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน รูปทรงที่ใหญ่ที่สุดและรองรองมานั้นมีความเป็นเด่นเป็นรองสอดคล้องไล่เรียงลดหลั่นกันไปตามขนาดของรูปทรง ซึ่งมีพื้นที่ว่างเป็นจังหวะการรองรับความเป็นเด่นความเป็นรองของผลงาน (ภาพที่ 81)

พลังความเคลื่อนไหว (Mobility)

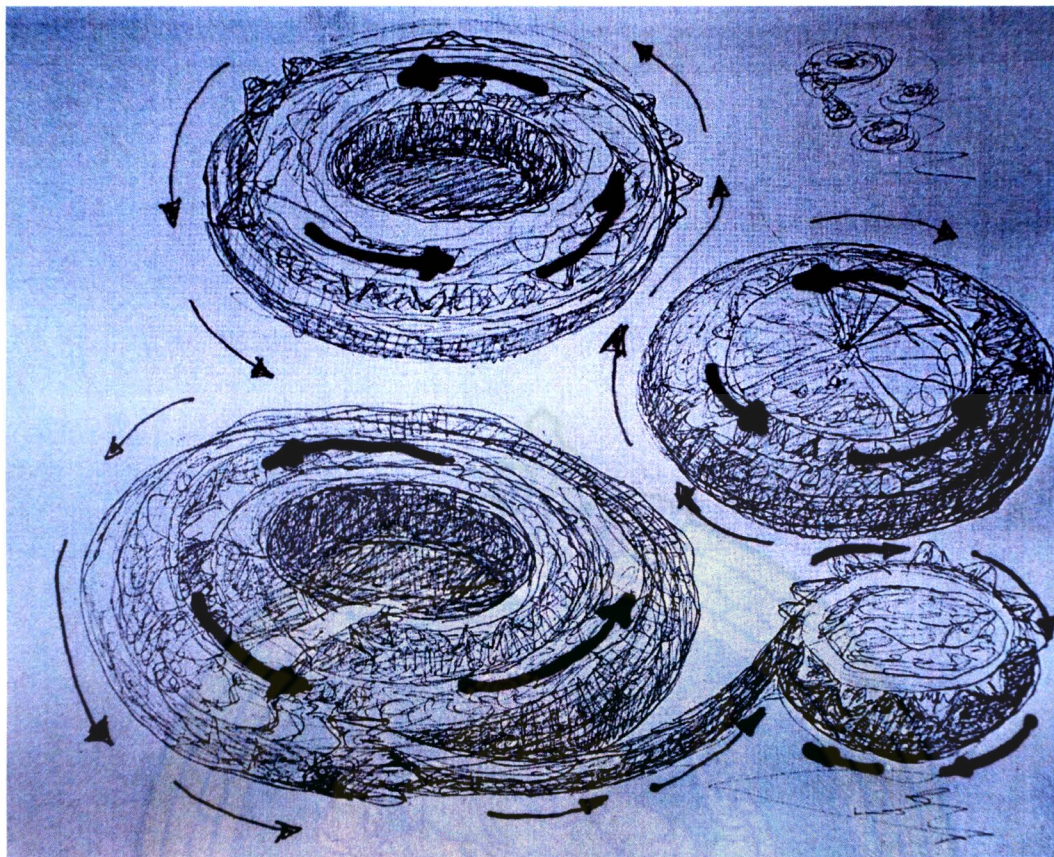
การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ นำรูปทรงกลมมาสร้างสรรค์ผลงานตกแต่งลวดลายด้วยผ้าและหนังเทียมสีสดใสสีโคร่งสีเหมาะกับวัยเด็ก วางทิศทางการเคลื่อนไหวของรูปทรงไว้ในรูปทรงกลมที่ว่างเชื่อมต่อกันด้วยโครงสีและที่ว่างพื้นผิวทิศทางนั้นเน้นการเคลื่อนไหวในแบบต่อเนื่องไม่ซ้ำไม่เร็วจนเกินไปเรื่อยๆ เพลินๆ ซึ่งให้ลักษณะแสดงออกถึงความผ่อนคลาย ความเพลิดเพลิน รวมทั้งได้จินตนาการผืนเพื่องไปพร้อมกัน การเคลื่อนไหวจึงเป็นแบบเวียนไปวนมา กลับไปกลับมา ถ่ายทอดรูปทรงหนึ่งเชื่อมโยงไปอีกรูปทรงหนึ่ง และเมื่อมีผู้เข้ามาสัมผัสหรือเข้ามาเล่น จะเกิดตัวแปรสำคัญ เพราะอาจมีการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนย้ายรูปทรงให้แปรเปลี่ยนไป ทำให้ทิศทางเคลื่อนไหวเกิดการเปลี่ยนแปลงไปได้ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นด้วยรูปทรงที่เป็นทรงกลม เป็นเรื่องง่ายต่อการจัดวางและการค้นหามุมมองทางศิลปะ จังหวะการเคลื่อนไหวแสดงออกถึงความนุ่มนวลอ่อนโยน รวมทั้งองค์ประกอบโดยรวม เรื่องเส้น สี น้ำหนัก ในแต่ละชิ้นงานมีความกลมกลืนแสดงถึงเรื่องราวของธรรมชาติ เป็นการเพิ่มบรรยากาศของพลังความเคลื่อนไหวภายในผลงาน(ภาพที่ 82)

ภาพที่ 81 การเชื่อมโยงรูปทรงกลมและการถ่วงดุลในผลงานชิ้นที่ 1

ภาพที่ 82 การจัดวางองค์ประกอบของผลงานชุดที่ 1

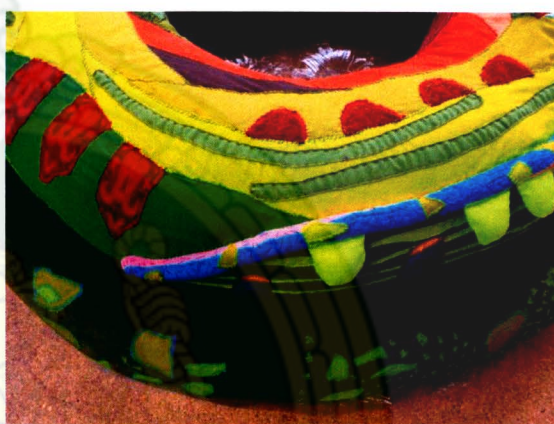
ภาพที่ 83 ทิศทางการเคลื่อนไหวของรูปทรง

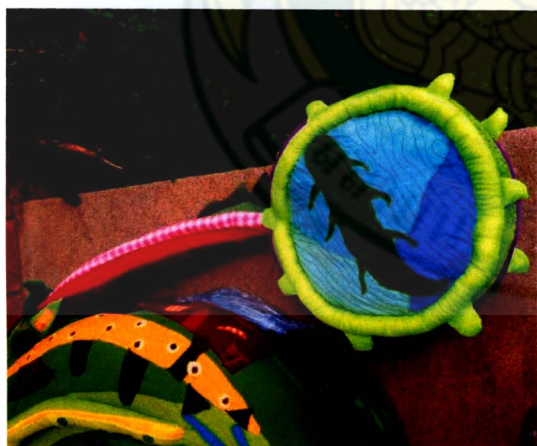
ภาพที่ 84 และ ภาพที่ 85 รูปทรงย่อขนาดนำมาปิดและเปิดช่องว่าง

ภาพที่ 86 และ ภาพที่ 87 ช่องว่างของรูปทรงเปิดให้เข้าไปนั่งเล่นภายใน

ภาพที่ 88 และ ภาพที่ 89 สร้างรายละเอียดเพิ่มพื้นผิวด้วยเชือกไหมพรมและเส้นด้าย

ภาพที่ 90 และ ภาพที่ 91 พื้นผิวที่ยื่นออกมาจากรูปทรงหลัก

ภาพที่ 92 และ ภาพที่ 93 ผลงานชั้นที่ 2 วรรณะสีส่วนรวมคือวรรณะร้อน

ภาพที่ 94 ผลงานชั้นที่ 3 ปล่อยที่ว่างภายใน สีสดสลับกัน

ภาพที่ 95 และ ภาพที่ 96 ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงโครงสัวรรณะเย็นที่มีการแทรกสัวรรณะร้อนในปริมาณที่น้อยกว่า

ภาพที่ 97 ผลงานชุดที่ 1 ชื่อผลงาน “Play with me” เทคนิค ประติมากรรมนูน ขนาด 130x 130 สูง 45 เซนติเมตร จำนวน 1 ผลงาน ขนาด 90x90x35 เซนติเมตร มีจำนวน 2 ชิ้นงาน ประกอบรวมกันเป็น 1 ชุดของผลงาน

ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child”

ผลงานชุดนี้เกิดจากลายเส้นของเด็กก้อทิสติก และกลุ่มเด็กบกพร่องทางปัญญา คือได้รูปทรงที่หลากหลายและมีความงาม ทั้งในแบบประติประต่อเป็นรูปร่างไม่เป็นรูปร่าง ล้วนแล้วแต่แสดงออกทางพลังของอารมณ์การแสดงออก ด้วยความใสซื่อ ลายเส้นเหล่านี้ประกอบเป็นรูปทรงที่บริสุทธิ์ การคัดเลือกรูปทรงและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้คือ ต้องการความต่อเนื่องจากชุดที่หนึ่งเรื่องของพื้นที่ร่วมกันเล่น หากแต่จะแตกต่างตรงที่มีความจริงจังกับการสร้างรูปทรงที่มีความเป็นสามมิติที่ชัดเจนมากขึ้น ในรูปทรงและจินตนาการของเด็กนั้น พวกเขามีจินตนาการกับมันมั่งมาโยก ที่นั่งในรูปทรงต่างๆ ซึ่งตรงกับแนวคิดของผู้วิจัยที่ต้องการทำที่นั่งเล่นเป็นแบบเก้าอี้ในนิทาน หรือที่นั่งมีชีวิตสามารถเล่าเรื่องราวของพวกเขาและสื่อสารกันได้เชื่อมโยงจินตนาการได้ ภาพลายเส้นที่เป็นรูปร่างในแบบที่ถือว่ามีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่งคือเป็นรูปคล้ายรูปสัตว์แต่มีขามากมาย ลายเส้นที่ง่าย ๆ มีความสุขและสามารถสร้างเนื้อหาเรื่องราวต่อยอดได้เป็นที่มาของผลงานชุดนี้ ที่สร้างขึ้นมาชิ้นแรกของผลงานในชุดนี้ ถ้าเปรียบเทียบกับอาจเหมือนตัวละครหลักในนิทานก็ได้ (ภาพที่ 97) ผลงานชิ้นที่ 2, ผลงานชิ้นที่ 3 และ 4 ได้นำรูปทรงที่บิดเบี้ยวมาประติประต่อกัน และสร้างองค์ประกอบใหม่ให้สามารถสร้างสรรค์เป็นผลงานสามมิติได้ด้วยความงามทางศิลปะและเรื่องของประโยชน์ในการนำไปใช้สอยต่อเด็กๆ และผลสำคัญของการต่อยอดผลงานคือ เรื่องความภาคภูมิใจในผลงานของเด็กๆ ที่ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานที่ลอยตัวเหล่านี้ รูปทรงที่มีความต่อเนื่องและได้คัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์งานชุดนี้ คือรูปทรงที่บิดเบี้ยว นำมาหมุนหาทิศทางและจัดองค์ประกอบใหม่ เพื่อการสร้างสรรค์ที่ตรงต่อแนวความคิดที่ต้องการสร้างเป็นม้านั่งหรือเก้าอี้มีชีวิต ที่พวกเขาต้องการเห็นมันเป็นงานสามมิติ (ภาพที่ 98,99,100) คือสร้างเป็นเก้าอี้หรือม้านั่งแบบมีโครงสร้างที่เป็นเก้าอี้ที่สามารถนั่งได้จริง ประกอบด้วย 3 ชิ้นงาน เป็นการสร้างเรื่องราวต่อจากผลงานชิ้นแรก ให้ดูมีเนื้อหามากขึ้นในแนวการเล่าเรื่องแบบนิทานเด็ก หรืออาจจินตนาการถึงพี่น้องและคนในครอบครัว นี่คือการสร้างสรรค์ในเชิงศิลปะแบบประติมากรรมนุ่มและต้องการนำไปจัดวาง และคำนึงถึงการนำไปใช้ โดยจัดไว้ในมุมอ่านหนังสือ ซึ่งอาจมีการจัดวางแปรเปลี่ยนไปจากเดิมและนั่นหมายถึงประโยชน์สูงสุดของผลงานที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความงามทางด้านศิลปะและประโยชน์ใช้สอยได้ และยังคงเน้นไปที่ความสำคัญเรื่องความสุขทางใจความสนุกเพลิดเพลินเป็นหลักสำคัญ โดยโครงสร้างที่แข็งแรงมั่นคงภายใน ตกแต่งภายนอกด้วยรูปทรงจากภาพลายเส้นให้มีรูปทรงที่อิสระและสีสดใส เหมาะสมกับวัยของเด็กเล็กและเด็กชั้นปฐมวัย

เรื่องราวเนื้อหา

เด็กธรรมดา หรือเด็กพิเศษหรือแม้แต่ผู้คนที่ทั่วไปล้วนแล้วแต่ต้องการ การพักผ่อนหย่อนใจ ใดๆ ช่วยให้เกิดความผ่อนคลาย เกิดความรื่นรมทางจิตใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในสังคมของโลกปัจจุบัน การสร้างสรรค์ผลงานชุด “Tale of special child” เป็นการแสดงให้เห็นถึงการบอกเล่าตัวตนของเด็กๆ ในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการมีพื้นที่ทางสังคม พวกเขาต้องการบอกเล่าถึงชีวิตและความต้องการทั้งความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่นจากคนอื่นๆ รอบนอก ที่ไม่ใช่ผู้คนในครอบครัวและในโรงเรียน พวกเขาสื่อสารให้เห็นว่าพวกเขาก็เป็นเด็กธรรมดาๆ ทั่วไป จากการที่ได้วางแผนการจัดวางให้มีเก้าอี้รายล้อมตัว ม้านั่งที่คล้ายสัตว์มีขามากมาย นั้น หรือจัดผลงานชิ้นที่ 2,3,4 ล้อมตัวผลงานชิ้นที่ 1 เหมือนกำลังมองดู ตัวประหลาดที่หลงเข้ามา

แต่ในทางกลับกันเก้าอี้มีชีวิตทั้งสามตัวนั้นก็เป็นตัวประหลาดเหมือนกันโดยไม่มีใครรู้ตัวตนที่แท้จริง การมองการตัดสินใจของคนส่วนใหญ่ที่คิดว่าตนเองเหนือกว่าหรือพิเศษกว่าคนอื่น นั้นภายในตนเองก็มีความไม่ธรรมดาเป็นความต้องการพิเศษได้เหมือนกัน คือต้องการมองหรือกดให้คนอื่นดูด้อยลงไปอีก ดังนั้นผู้ที่มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็เสมือนเหมือนผู้มีความต้องการพิเศษนั่นเองไม่ได้มีความแตกต่างกันแต่ประการใด นี่คือนิเวศของเก้าอี้ที่อยากนำเสนอ แต่อาจแค่แฝงไว้ภายใน และหยิบยกเรื่องราวคล้ายนิทานนำมาร้อยเรียงให้เกิดความผ่อนคลายสบายใจ เพื่อสร้างเรื่องราวเนื้อหาให้เหมาะสมกับเด็กๆ ด้วยสีสันและการตัดทอนรูปทรงให้มีความใสซื่อ ตรงไปตรงมาแบบเด็กๆ และสามารถนำไปจัดวางให้มีเนื้อหาสนุกสนานได้แล้วแต่การเอื้ออำนวยของสภาพแวดล้อมและสถานที่นั้น แค่มียุทธศาสตร์รูปทรงออกไปเนื้อหาเรื่องราวก็มีความแปรเปลี่ยนไปได้ ภาพลายเส้นที่ประติประต่อเป็นรูปทรงและปะติดปะต่อเรื่องราวไว้ในแต่ละชิ้นงาน มีหน้าที่รองรับการสัมผัสการมานั่งเล่นนั่งอ่านหนังสือมาดูชมเก้าอี้นิทาน ถือว่าเป็นเนื้อหาสาระในอีกแบบหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานในเชิงศิลปะต้องการแสดงออกถึงแนวความคิดที่แฝงไว้ เพื่อให้เกิดคุณค่าของผลงานและเนื้อหาของงานศิลปะที่มีความสมบูรณ์ และในการวิจัยครั้งนี้ผลงานสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับเด็กชั้นปฐมวัย รูปารูปทรงแต่ละชิ้นงานยังคงแสดงออกในแบบจินตนาการของเด็กๆ ได้โดยตัวของมันเองขึ้นอยู่กับการจัดวางและการกำหนดเนื้อหาเรื่องราว

การสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 ชิ้นงาน โดยในแต่ละชิ้นงานมีเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกทางลักษณะของงานดังนี้

ผลงานชิ้นที่ 1 (ภาพที่ 102) ได้นำรูปทรงของลายเส้นง่ายๆ ของเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่เขียนไว้แบบฉับพลันเป็นรูปเป็นร่างนำมาจัดแต่งองค์ประกอบและรายละเอียดเพิ่มให้เป็นผลงานสามมิติ (ภาพที่ 97,98) ในแบบประติมากรรมนี้ รูปารูปทรงคล้ายกับตุ๊กตาสัตว์ที่มีหลายขา และมีหน้าตาแปลกใสซื่อ เชื่อมโยงต่อยอดให้รูปทรงมีอิสระ ตามจินตนาการของเด็ก รูปทรงที่บิดเบี้ยวเมื่อสัมผัสมีความนุ่ม เป็นสัตว์ประหลาดที่สามารถขี่ได้เล่นได้ สีสันสดใส เก็บรายละเอียดด้วยการปักลายเส้นและเย็บแปะรูปทรงการวาดเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง

ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน (ภาพที่ 112) สร้างสรรค์ให้ดูคล้ายเป็นเก้าอี้ในแบบแฟนตาซีหรือแบบฝันๆ โดยแสดงออกด้วยบุคลิกของคนที่มีลักษณะสวยงาม คล้ายตุ๊กตาเด็กหญิง วางโครงสีสะอาดสดใส พนักพิงคล้ายใบหน้าที่มีดวงตา หลายดวง ใหญ่และเล็กปะปนกัน มีความนุ่มนวลทั้งตัวเพื่อให้เกิดการสัมผัสมีความรู้สึกผ่อนคลาย สามารถนั่งได้ อย่างมั่นคงแข็งแรง คล้ายเป็นที่นั่งของเด็กหญิงที่จินตนาการเป็นเจ้าของในนิทานก็ว่าได้

ผลงานชิ้นที่ 3 (ภาพที่ 115) สร้างสรรค์จินตนาการให้เป็นเก้าอี้แฟนตาซีในรูปแบบบุคลิกของเด็กผู้ชาย หรือคล้ายเป็นยอดมนุษย์ แสดงออกถึงความกล้าหาญชาญชัย หากใครได้นั่งหรือเข้าสัมผัสจะรู้สึกว่าเป็นยอดมนุษย์ ซึ่งตรงตามจินตนาการของเด็กและสามารถต่อยอดให้กับผู้อื่นที่จะมองหามุมมองในแบบอื่นก็สามารถจินตนาการได้ เพราะรูปทรงค่อนข้างเปิดกว้างเรื่องของจินตนาการ ความสำคัญของการเปิดกว้างของจินตนาการนั้นเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ที่มีความแตกต่างทางความคิดพื้นฐานในเด็กที่มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถทางความคิดและการจินตนาการ

ผลงานชิ้นที่ 4 (ภาพที่ 120) มีขนาดเล็กกว่าทุกชิ้นงาน รูปทรงตัดทอนเรียบง่ายมีพนักพิงที่เบา นั่งลดทอนส่วนที่เป็นขาวยาวห้อยพื้นออกไป ให้ความรู้สึกความเตี้ยสา ความเป็นเด็กเล็ก เหมาะสำหรับเด็ก เล็กที่เข้ามานั่งเล่นได้ง่าย มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับวัย ตกแต่งรายละเอียดด้วยสีสดใสสะอาดตา คล้าย ในแบบการ์ตูน มีความนุ่มเมื่อได้สัมผัส

รูปแบบ

ผลงานในชุดที่ 2 นี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมนุ่ม โดยใช้รูปทรงอิสระจาก ลายเส้นของเด็กในกลุ่มออกทิสติกและกลุ่มเด็กบกพร่องทางปัญญา ลายเส้นที่ต่อกันเป็นรูปทรงเรขาคณิตบ้าง เป็นรูปทรงอิสระบ้าง มีความงามแบบใสซื่อและมีพลังการสร้างสรรค์อยู่ภายใน ผู้วิจัยนำลายเส้นและรูปทรง นั้นจัดวางองค์ประกอบใหม่ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเมื่อมองเป็นรูปแบบของงานสามมิติแล้วเกิด ความสัมพันธ์กันระหว่างรูปแบบลายเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างและการสร้างสรรค์รูปทรงสามมิติ สามารถ มองเห็นได้รอบด้าน และเมื่อสัมผัสมีความนุ่ม มีพื้นผิวเรียบ และนูน สลับกัน ขึ้นโครงด้วยเก้าอี้ และม้านั่ง จากนั้นเก็บรายละเอียดด้วยการสร้างรูปทรงอิสระ แปะทับให้เกิดมิติและรูปทรงใหม่ที่มีสีสันและความนุ่ม ควบคู่กัน รูปแบบการสร้างสรรค์ในแบบประติมากรรมนุ่มช่วยเสริมจินตนาการให้สมจริงมากยิ่งขึ้น เพราะ จากลายเส้นที่ขีดเล่นแบบง่ายๆนั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นสามมิติ สามารถสัมผัสได้และเกิด มุมมองที่หลากหลาย เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเด็กๆในกลุ่มตัวอย่าง และผู้ที่ได้นำไปใช้ประโยชน์

ทัศนธาตุทางศิลปะ

รูปทรง (Form)

รูปทรงที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เป็นรูปทรงที่มีโครงสร้างจากวัสดุที่สร้างสรรค์ขึ้นไว้แล้ว และมีความชัดเจน ในมุมมอง โดยการนำรูปทรงของเก้าอี้เป็นโครงสร้างหลัก เก้าอี้ แบบมีพนักพิง 3 ชิ้นงาน และไม่มีพนักพิง 1 ชิ้นงาน รูปทรงเหล่านี้ มีความงามที่ลงตัวด้วยสัดส่วนและการออกแบบของผู้ออกแบบ เดิมอยู่แล้ว ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เป็นการเพิ่มรูปทรงอิสระเข้าประกอบให้มีลักษณะของ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กันกับเนื้อหาเรื่องราว โดยทำให้บางส่วนยื่นออกมาและมีมิติสูงขึ้น รูปทรงที่นำมา ตกแต่งเสริมเพิ่มลงไปนั้นส่วนใหญ่เป็นรูปทรงอิสระ จากลายเส้นของเด็กกลุ่มตัวอย่าง ประกอบกันให้ม ีความงามที่มีที่มาจากรูปทรงการร่างภาพลายเส้นของเด็ก ที่ขีดร่างไว้หลายมุมมองดูคล้ายเป็นม้านั่งหรือนั่ง เล่น การนำรูปทรงเหล่านี้มาสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เพื่อการจัดวางที่หลากหลายในการจัดนิทรรศการ และการจัดมุมเพื่อประโยชน์ใช้สอย การจัดนิทรรศการสามารถจัดให้เป็นเนื้อหาเรื่องราวที่สื่อสารออกมา ทางลักษณะของรูปทรงที่มีความหมายอยู่ในผลงานแต่ละชิ้นงาน แต่หากนำไปจัดวางเพื่อประโยชน์ใช้สอย นั้นก็สามารถแยกชุดหรือนำไปจัดเป็นชุดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ

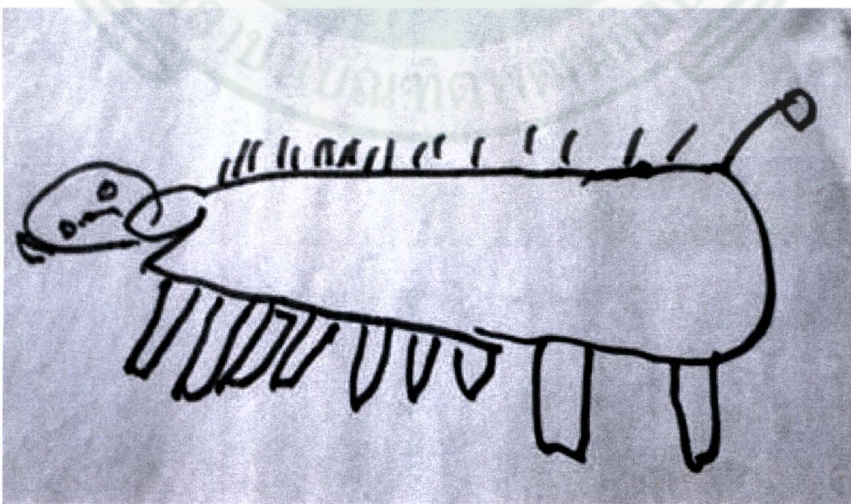
ผลงานชิ้นที่ 1 โครงสร้างจากรูปทรงเก้าอี้แบบนั่งพื้น ไม่มีพนักพิง ความยาวเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นเก้าอี้ไม้ เนื้อแข็ง รูปทรงสี่เหลี่ยมเรขาคณิต ต่อเติมรูปทรงให้เกิดเป็นรูปทรงอิสระในแบบลายเส้นของเด็กในกลุ่ม ตัวอย่าง ด้วยใยสังเคราะห์หุ้มเป็นรูปทรงกลมรี ต่อเติมวงกลมรีๆต่อเป็นส่วนหัวและใช้เส้นคล้ายท่อกลมยาว ต่อเติมเป็นส่วนขา ซึ่งมีหลากหลายสีเรียงซ้อนกัน ตามจินตนาการของผู้วาดเส้น เส้นที่มีมิติกลมรียาวๆ คล้ายท่อเล็กๆ เหล่านี้ นำไปตกแต่งส่วนที่เป็นคอเพิ่มเติม จึงทำให้รูปทรงเกิดความงาม ในแบบการ์ตูนแฟน

ตาซีแฝงด้วยความโลซี้อ ประดับตกแต่งและเก็บรายละเอียดด้วยลายเส้นของเด็กๆในกลุ่มตัวอย่าง การเพิ่มรูปทรงที่สร้างจากผ้าและใยสังเคราะห์ให้เกิดเป็นท่อนยาวๆนั้นๆ นำมาประกอบเย็บติดกับส่วนที่เป็นขา เป็นการเพิ่มองค์ประกอบของตัวชิ้นงานให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น แสดงเนื้อหาเรื่องราวที่เป็นไปตามแนวคิดของผู้วาดเส้น และส่งผลให้รูปทรงมีความเป็นอิสระมากขึ้น การตกแต่งครอบคลุมไปถึงส่วนคอของตัวการ์ตูนสัตว์ มีขนคอหลากสีเหมาะสำหรับเป็นตุ๊กตาสัตว์ในนิทาน

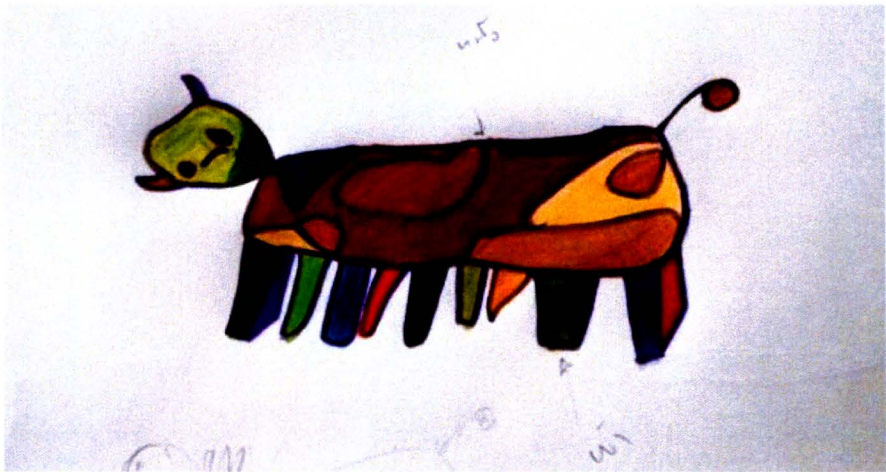
ผลงานชิ้นที่ 2 (ภาพที่ 112) รูปทรงหลักที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์คือเก้าอี้ที่มีพนักพิงมีขนาดสัดส่วนที่ลงตัว เลือกรูปทรงจากการวาดเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่สร้างสรรค์ไว้เป็นรูปทรงอิสระคล้ายรูปเก้าอี้ในการสร้างสรรค์ผลงาน (ภาพที่ 99) จากนั้นนำผ้าที่หุ้มด้วยใยสังเคราะห์แล้วนั้นมาเย็บประติดประต่อกันจนเกิดรูปทรงที่มีความอิสระมากขึ้นแต่ยังคงความเป็นเก้าอี้สำหรับนั่งพิง ภาพรวมของรูปทรงแสดงให้เห็นถึงเก้าอี้นั่งเจ้าหญิงในนิทาน โครงสีเน้นสีสดใสคลุมบรรยากาศด้วยสีอ่อน

ผลงานชิ้นที่ 3 (ภาพที่ 115) เป็นการนำรูปทรงหลักของเก้าอี้ที่มีพนักพิงเป็นโครงสร้างของรูปทรง ซึ่งเกิดจากแรงบันดาลใจจากภาพลายเส้นของเด็กกลุ่มตัวอย่าง (ภาพที่ 100) นำมาปรับองค์ประกอบใหม่ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นแต่คงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ใสซื่อในแบบศิลปะเด็ก ตกแต่งรูปทรงเพิ่มเติมด้วยผ้าที่หุ้มใยสังเคราะห์และเศษผ้าเพื่อให้เกิดรูปทรงที่มีความอิสระมากขึ้น เพิ่มจุดสนใจ ด้วยรูปทรงที่ดูคล้ายที่นั่งของยอดมนุษย์ ตกแต่งสีเส้นด้วยการตัดทอนรูปทรงเย็บแปะเกิดการสอดสลับของโครงสร้างที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

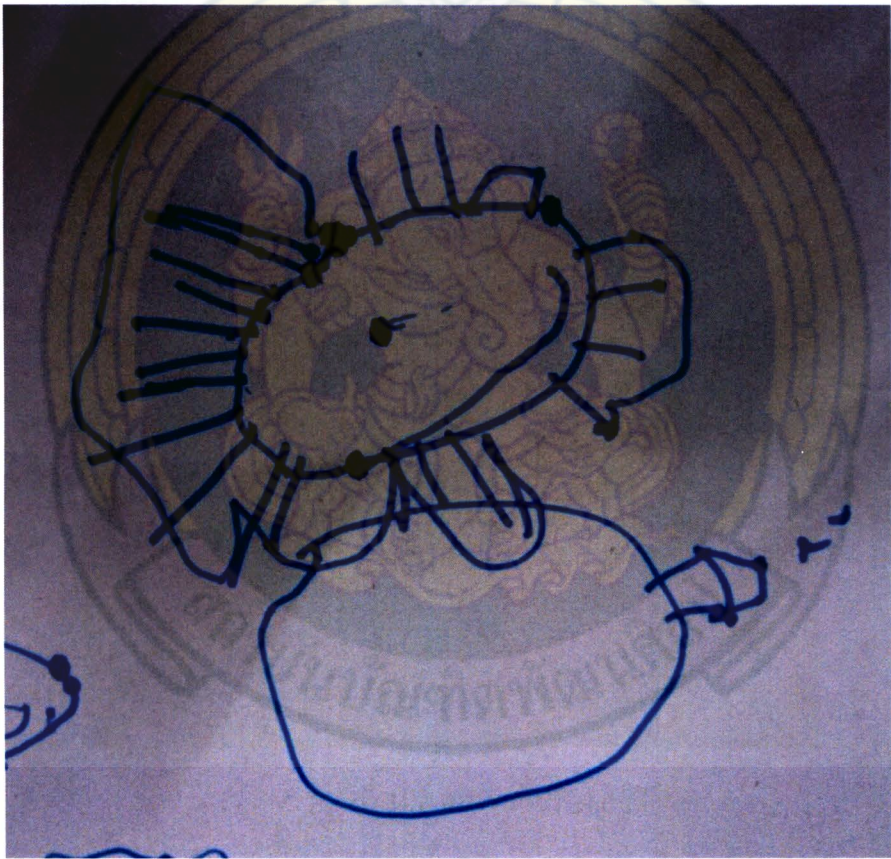
ผลงานชิ้นที่ 4 (ภาพที่ 120) สร้างสรรค์จากรูปทรงการวาดเส้นของเด็กที่มีความงามในความไม่สมบูรณ์ (ภาพที่ 101) โดยนำมาปรับองค์ประกอบและใช้โครงสร้างหลักเป็นเก้าอี้แบบมีพนักพิงและเบาะนั่งมีขนาดเล็กที่สุดในผลงานชุดนี้เพราะได้ตัดทอนส่วนที่เป็นขาของเก้าอี้ออกไป เพื่อให้มีขนาดเล็กแสดงถึงความไร้เดียงสาและมีความอ่อนวัยเหมาะสำหรับเด็กเล็กๆ สีเส้นคลุมด้วยสีชมพูแสดงถึงความอ่อนโยนและวัสดุที่หุมนั้นมีความอ่อนนุ่มชวนสัมผัส

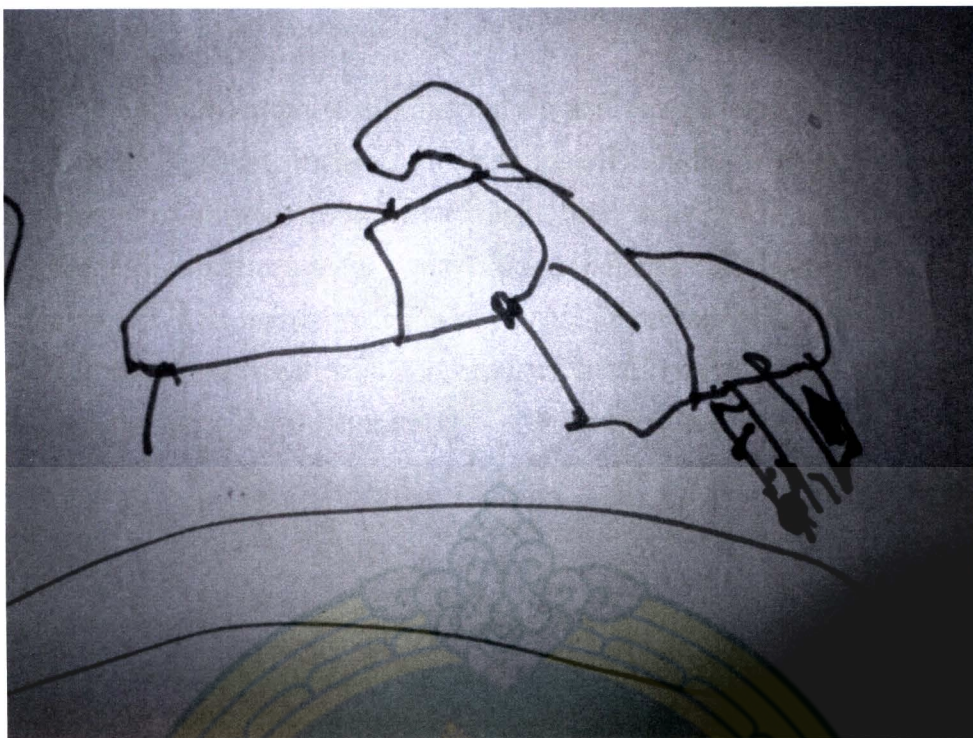
ภาพที่ 98 ภาพลายเส้นของเด็กออทิสติก

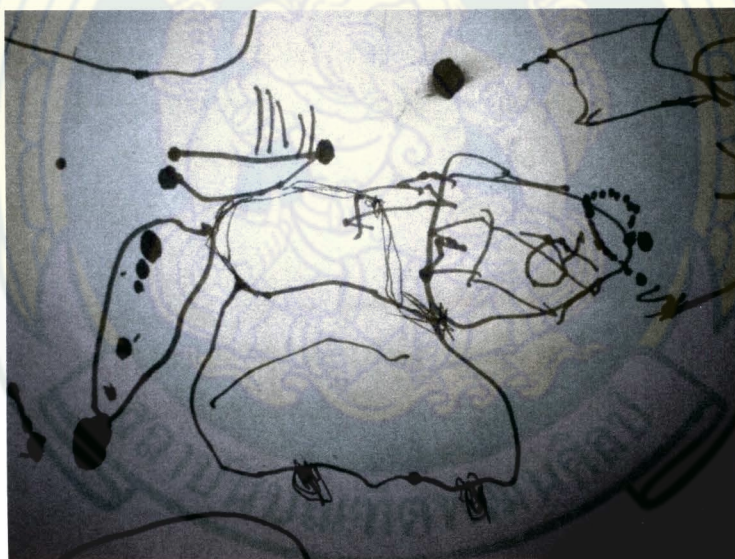
ภาพที่ 99 ภาพร่างเพื่อกำหนดรูปทรงและโครงสร้างโดยรวม

ภาพที่ 100 ภาพลายเส้นที่มีรูปทรงคล้ายมัน้ำนัง

ภาพที่ 101 ผลงานชิ้นที่ 3

ภาพที่ 102 ผลงานชิ้นที่ 4

รูปทรงในผลงานชุดที่ 2 นี้ สามารถจัดวางเป็นกลุ่มเพื่อแสดงเนื้อหาเรื่องราวให้เกิดการสอดคล้องกับแนวความคิดในเชิงศิลปะ ต้องการแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้คนที่สามารถมีพื้นที่อยู่ทางสังคมที่เท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งความแตกต่างทางด้านร่างกายและความผิดปกติใดๆ ส่วนการจัดแบบแยกส่วนแบบเดียวกันก็สามารถนำไปจัดได้ตามสภาพความต้องการของสถานที่นั้นๆ โดยในที่นี้ระบุให้เป็นห้องเรียนเด็กเล็กและห้องสมุดเด็ก

พื้นผิว (Texture)

การสร้างพื้นผิวที่มีความนุ่มนวลสัมผัสเป็นส่วนสำคัญหลักในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ในผลงานชุดที่ 2 นี้ พื้นผิวรอบรูปทรงเน้นให้เกิดความนุ่มละเดินเส้นเย็บด้วยเชือกและด้ายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงและเพิ่มรายละเอียดในผลงานรวมทั้งสร้างพื้นผิวให้เกิดความหลากหลาย เส้นเชือกหรือด้ายที่นำมาใช้เย็บเลือกเส้นใยที่มีความนุ่มเช่นกัน เพราะต้องการให้เกิดสัมผัสนุ่มๆ ในผลงาน เนื่องด้วยรูปทรงโครงสร้างเป็นรูปทรงที่มีความพอดีพอมะกาะกับสรีระร่างกาย มีส่วนที่ยื่นเพิ่มเติม เพียงเล็กน้อย พื้นผิวในผลงานชุดนี้จึงเน้นเพียงเรื่องความนุ่มเท่านั้น เพื่อให้เหมาะกับการใช้งานที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และเป็นการต่อเติมจินตนาการให้กับผู้ได้มาสัมผัสผลงาน อารมณ์การแสดงออกที่นุ่มนวลอ่อนโยนและดูเป็นมิตรภาพ

สี (Colour)

หลักการวางโครงสร้างสีในผลงานชุดที่ 2 นี้ ได้ใช้สีส่วนรวมเป็นโครงสร้างสีซึ่งแสดงถึงควมมีชีวิตชีวา กระฉับกระเฉง และมีความรู้สึกอบอุ่น เพิ่มสีวรรณะเย็นเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เกิดการขัดจังหวะทำให้ไม่เกิดความน่าเบื่อ และเมื่อวางสีใดสีหนึ่งมีปริมาณมากกว่าย่อมทำให้เกิดความเป็นเอกภาพภายในผลงานได้อย่างสมบูรณ์ นำสีชมพูและสีส้มเป็นโครงสร้างสีโดยรวมซึ่งสร้างความรู้สึกถึงการได้รับการปลอบประโลมให้จิตใจและความรู้สึกต่างๆ สงบลงในขณะเดียวกันก็ให้ความรู้สึกของการมีน้ำใจดี จิตใจกว้างขวาง อบอุ่นและทะนุถนอม และทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เหมาะกับการบำบัดผู้ที่อารมณ์แปรปรวนหรือไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ทำให้เกิดความเบิกบานและความรื่นเริงเป็นความรู้สึกที่อิสระและได้รับการปลดปล่อย โครงสร้างสีเกิดจากการเย็บแปะสีผ้าในรูปทรงที่ตัดทอนแบบอิสระ เย็บด้วยมือ และสีของเชือกและเส้นด้ายเป็นส่วนประกอบและตัวเชื่อมของโครงสร้างสีให้มีความประณีตมากยิ่งขึ้น

เส้น (Line)

เส้นเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เส้นในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้มาจากการวาดเส้นของเด็กในกลุ่มตัวอย่างดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การวาดเส้นที่ปะติดปะต่อกันแบบขยุกขยิกเกิดเป็นรูปทรงบ้างไม่เป็นรูปทรงบ้างนั้นล้วนแล้วแต่มีความหมายที่ผู้ขีดเขียนต้องการแสดงออก เส้นบางเส้นที่ขีดเขียนนั้นมีพลังมากมายมหาศาล และในบางเส้นมีความแผ่วเบาด้วยความรู้สึกทางด้านอารมณ์และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ลายเส้นบริสุทธิ์เหล่านี้นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่ และประกอบเป็นม้านั่งสำหรับเด็ก ซึ่งได้ใช้เส้นอิสระมาประกอบเข้ากับโครงของเก้าอี้จึงได้รูปทรงที่มีความตัดทอนและเหมาะสมกับวัยเด็ก เส้นในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพราะการสร้างสรรค์งานที่เกี่ยวข้องกับเด็กโครงสร้างของเส้นเป็นหัวใจหลัก ที่จะสร้างสรรค์ต่อให้เกิดรูปทรง เส้นโค้งมนถูกนำมาใช้เป็นส่วนตกแต่งที่เบาบางและพริ้วพิ้ง ส่วนเส้นตรงเส้นดิ่งใช้ประกอบที่ขาเก้าอี้ เพื่อแสดงถึงความมั่นคงแต่ในขณะเดียวกันสลับเส้นอิสระเข้าไปด้วยเพื่อแก้ความแข็งกระด้าง และเพิ่มลีลาและจังหวะของการจัดองค์ประกอบศิลป์

พื้นที่ว่าง (Space)

ที่ว่างเป็นส่วนหนึ่งของการจัดองค์ประกอบศิลป์และการนำไปจัดวาง ผลงานในชุดที่ 2 นี้ สร้างสรรค์ผลงาน 4 ชิ้นงาน ประกอบเข้าเป็นผลงาน 1 ชุด ผลงานในชิ้นที่ 1 และชิ้นที่ 4 องค์ประกอบเน้นการเป็นกลุ่มก่อนปริมาตรแบบตันๆ รูปทรงทึบ ไม่มีการเว้นที่ว่างในรูปทรง ส่วนผลงานชิ้นที่ 2 และผลงานชิ้นที่ 3 มีการเว้นที่ว่างภายในรูปทรงหลักในผลงานชิ้นที่ 2 ช่วงล่างที่เป็นส่วนขาของเก้าอี้ เว้นจังหวะช่องว่างมีความโปร่งไม่ทึบตันคือส่วนที่เป็นทรงขาเก้าอี้ที่เป็นเส้นตรงเป็นเส้นแกนหลักของโครงสร้าง สลับด้วยเส้นผ้านูนรูปทรงเล็กใหญ่สลับประกอบให้ที่ว่างช่วงล่างเกิดการเคลื่อนไหว และถ่วงน้ำหนักด้านหนักพิกที่มีขนาดใหญ่ให้ดูเบาขึ้น ส่วนผลงานชิ้นที่ 3 นั้น สร้างที่ว่างทั้งช่วงบนและช่วงล่างของผลงานด้านบนคือส่วนที่เป็นพนักพิง ใช้เส้นเฉียงเส้นตรงไขว้สลับกันให้เกิดที่ว่างเพื่อแสดงออกถึงความปราดเปรียวว่องไวแบบยอดเยี่ยม และมีรูปร่างรูปทรงเพรียวบาง ช่วงล่างมีการเชื่อมโยงเรื่องของเส้นเพื่อให้องค์ประกอบเป็นเอกภาพที่สมบูรณ์ในผลงาน โดยมีแกนโครงสร้างเป็นขาเก้าอี้หลัก และเพิ่มเส้นห้อยติ่งเพื่อให้เกิดจังหวะและลีลาถ่ายเทรูปทรงด้านบนถึงช่วงล่างให้มีความสอดคล้องกัน ที่ว่างที่เกิดขึ้นนั้นเป็นที่ว่างที่ไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับมุมมอง ส่วนพื้นที่ว่างภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุดในการจัดวางผลงาน เพราะผลงานชุดนี้ต้องการที่ว่างที่มีพื้นที่โล่งสะอาดตา สามารถทำให้รูปทรงมีความเด่นชัด เกิดความงามเกิดมิติที่สมบูรณ์ได้ ตัวแปรคือพื้นที่ที่นำไปจัดวางในการแสดงงาน หรือการนำไปใช้ประโยชน์ หากมองในแนวทางการจัดวางเพื่องานศิลปะหรือการนำไปจัดนิทรรศการ แล้วพื้นที่ว่างภายนอกมีความสำคัญมาก ในการจัดวางผลงานชุดที่ 2 นี้ ซึ่งเมื่อมีที่ว่างที่พอเหมาะจะทำให้ผลงานสื่อสารส่งสารได้เป็นอย่างดี และมุมมองต่างๆ ที่สามารถดูได้รอบด้านนั้นก็ต้องการพื้นที่ที่เหมาะสมเช่นกันพื้นที่ว่างที่เหมาะสมคือมีบริเวณมีพื้นที่ และมีความสะอาดสะอาด มีคามนิ่งสงบ ผลักดันพลังของสีและรูปทรงให้เกิดการสั่นไหว ดึงดูดให้ผู้ชมเข้ามาสัมผัส

วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางของผลงาน

การจัดโครงสร้างของผลงานชุดที่ 2 นั้นเป็นการสร้างทิศทางความเคลื่อนไหวให้พุ่งเข้าหาศูนย์กลาง (ภาพที่ 125) เพื่อสร้างให้เกิดความหมายและเกิดคำถามข้อติดค้างให้มีการค้นหาคำตอบภายในผลงาน และเป็นจุดนำสายตามองผ่านรูปทรงได้โดยง่ายไม่มีทิศทาง การจัดวางที่ซับซ้อนเพราะต้องการสื่อความหมายที่มีคำถามคำตอบที่ได้ตอบกันเองภายในผลงาน โดยมีเส้นพุ่งในแนวทางเดียวกัน ให้แสดงการปะทะความรู้สึกเปรียบเหมือนมีการแสดงอาการของอารมณ์ในห้วงความคิดหนึ่งของมนุษย์ที่จะคิดเชิงบวกหรือลบก็เป็นได้ ซึ่งในประสบการณ์แรกของผู้ชมในแต่ละคนที่มองเห็นเด็กพิเศษ อาจมีความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งแล้วแต่ประสบการณ์ทางความคิดและการตัดสินใจ ในภาพสะท้อนของการสร้างสรรค์นั้นเน้นย้ำความคิดของเด็กพิเศษเขาต้องการให้ผู้คนเห็นเป็นเรื่องเชิงบวก แต่ในการสะท้อนความคิดของคนทั่วไป กับงานศิลปะก็อาจมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงก็ได้ เพราะความคิดของมนุษย์มีความแตกต่างกัน เส้นโครงสร้างหลักที่จัดวางไว้นั้นเป็นแค่ตัวบ่งชี้ตัวนำเส้นทางความรู้สึกอาจมีผลทางจิตบวกรกเกิดขึ้นก็เป็นได้ เพราะถ้าหากได้มองแล้วย้อนคิดก็สามารถเห็นความหมายภายในได้อย่างชัดเจน การจัดวางและสร้างจุดสนใจเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำพาผลงานที่สร้างสรรค์ให้เกิดความหมาย และการแสดงออกเป็นไปตามแนวทางความคิดของผู้สร้างสรรค์ได้ ส่วนการนำไปจัดวางในเรื่องการนำไปใช้สอย ความหมายหรือนัยที่เคลือบแฝงทางอารมณ์ความรู้สึกอาจไม่มีความจำเป็น อาจจำเป็นแค่เรื่องคุณสมบัติที่สามารถใช้ได้จริงมีความเหมาะสมกับผู้ใช

สอย มีสีสันสดใส ทำให้เด็กๆที่ได้ใช้สอยมีความตื่นเต้นสนุกสนาน การจัดวางก็เป็นเรื่องที่เรียบง่าย เช่น จัดเป็นมุมเล็กๆไว้เป็นที่นั่งอ่านหนังสือ หรือนำไปจัดทำอุปกรณ์ประกอบฉากละครเวทีเด็ก ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้นำไปใช้สอย สิ่งนั้นเป็นเรื่องที่ต่อยอดในผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ ดังนั้นการประกอบการจัดวางในทิศทางใดก็ขึ้นกับประโยชน์ทางการใช้สอย แล้วแต่สถานที่และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น

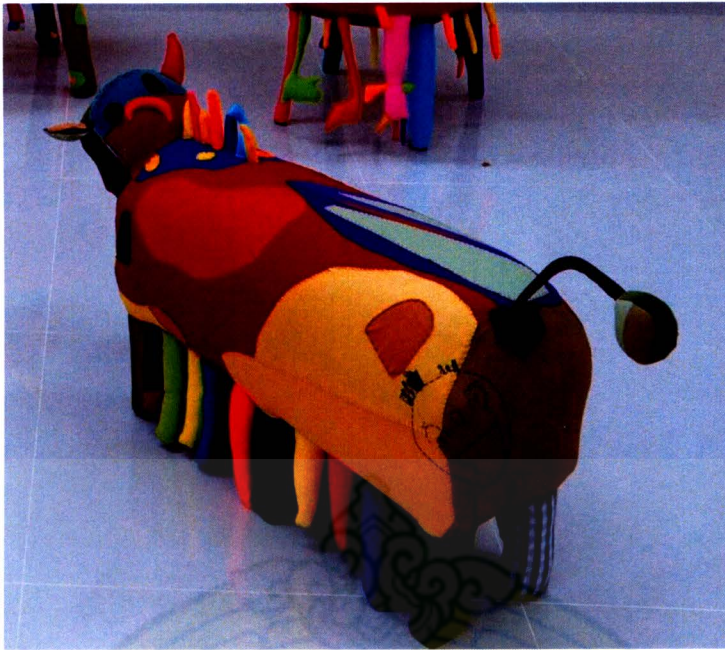
ดุลยภาพ (Balance)

ผลงานในชุดที่ 2 “Tale of special child” ของความสมมาตร สมส่วนมั่นคงแข็งแรงมีความงาม และความหมายพร้อมกันนั้นเหมาะสมกับการนำไปใช้สอย ในแต่ละชิ้นงาน มีโครงสร้างหลักที่มีความสมดุลกันโดยใช้เครื่องเรือนจริงส่วนในบางชิ้น ที่ต้องการความแข็งแรงและความสมส่วนให้มากขึ้นนั้น ได้ทำการขยายแบบเพิ่มความหนาของวัสดุโครงสร้างภายใน ที่กล่าวมาคือการสร้างดุลยภาพในแต่ละชิ้นงาน ความสมดุลในองค์ประกอบศิลปะนั้น มีการลดหลั่นตัดทอนรูปทรงและการวางโครงสร้างสีให้มีความพอเหมาะพอดีในหลักองค์ประกอบ โครงสร้างโดยรวมคือสีวรรณะร้อน และแทรกสีวรรณะเย็นในปริมาณที่น้อยกว่าเพื่อถ่วงดุลของโครงสร้างสีให้มีความงามที่ประณีตขึ้น การสร้างรูปทรงหลักด้วยการนำรูปทรงอิสระเข้าประกอบนั้น ออกแบบให้มีความสมดุลและสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง มีการเพิ่มและตัดออกเพื่อให้มีสัดส่วนที่สวยงามเหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวและผู้ใช้ประโยชน์

การสร้างดุลยภาพในการจัดวาง เพื่อประกอบเป็นผลงานชุดที่ 2 ผลงานชุดนี้ประกอบด้วย แก้วอ๊อฟ 3 ตัว ม้านั่ง 1 ตัว แก้วอ๊อฟทั้งสามตัวมีขนาดรูปทรงที่ลดหลั่นจากใหญ่ไปเล็ก ส่วนตัวม้านั่งมีขนาดกลางเมื่อนำจัดวางแก้วอ๊อฟตัวเล็กสุดเป็นจุดถ่วงดุลให้รูปทรงมีการลดหลั่นของสัดส่วน ทั้งด้านความสูงต่ำนั้นมีระดับแบบขึ้นลงสลับกันเป็นจังหวะ จึงทำให้องค์ประกอบโดยรวมของผลงานมีความสมดุลกัน

ความเป็นเด่น (Dominance) และ ความเป็นรอง (Subordination)

ความเป็นเด่นของผลงานชุดนี้ คือผลงานชิ้น ที่ 2 เป็นแก้วอ๊อฟขนาดใหญ่ที่มีพนักพิงใหญ่คือมีรูปทรงที่ใหญ่กว่าชิ้นงานอื่นและวางโครงสร้างสีสว่างทั้งตัวงาน จึงทำให้เกิดความเด่นชัด ส่วนรูปทรงที่เป็นรองนั้นมีขนาดเล็กกว่าเช่นผลงานชิ้นที่ 4 ที่เป็นแก้วอ๊อฟตัวเล็กที่สุดแต่มีโครงสร้างสีสว่างเท่ากับชิ้นที่ 2 แต่มีความเป็นรองในเรื่องของขนาดส่วนผลงานชิ้นที่ 1 และชิ้นที่ 3 นั้นลดความสว่างของสีลงเพื่อส่งผลให้ชิ้นที่ 2 มีความเป็นเด่นทำให้ผลงานมีความเป็นเด่นเป็นรองภายในผลงาน เกิดความเป็นเอกภาพภายในชุดผลงานชุดนี้

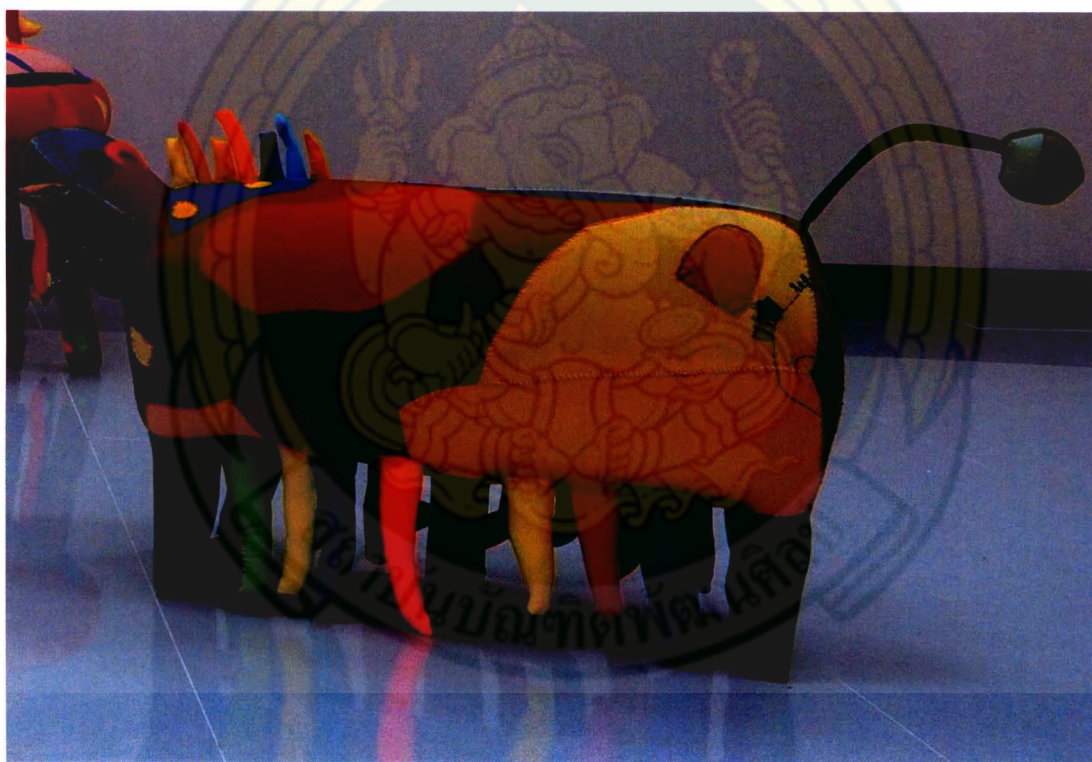
ภาพที่ 103 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “Pick you up” ขนาด 90x 45x40 เซนติเมตร
เทคนิคประติมากรรมนุ่ม

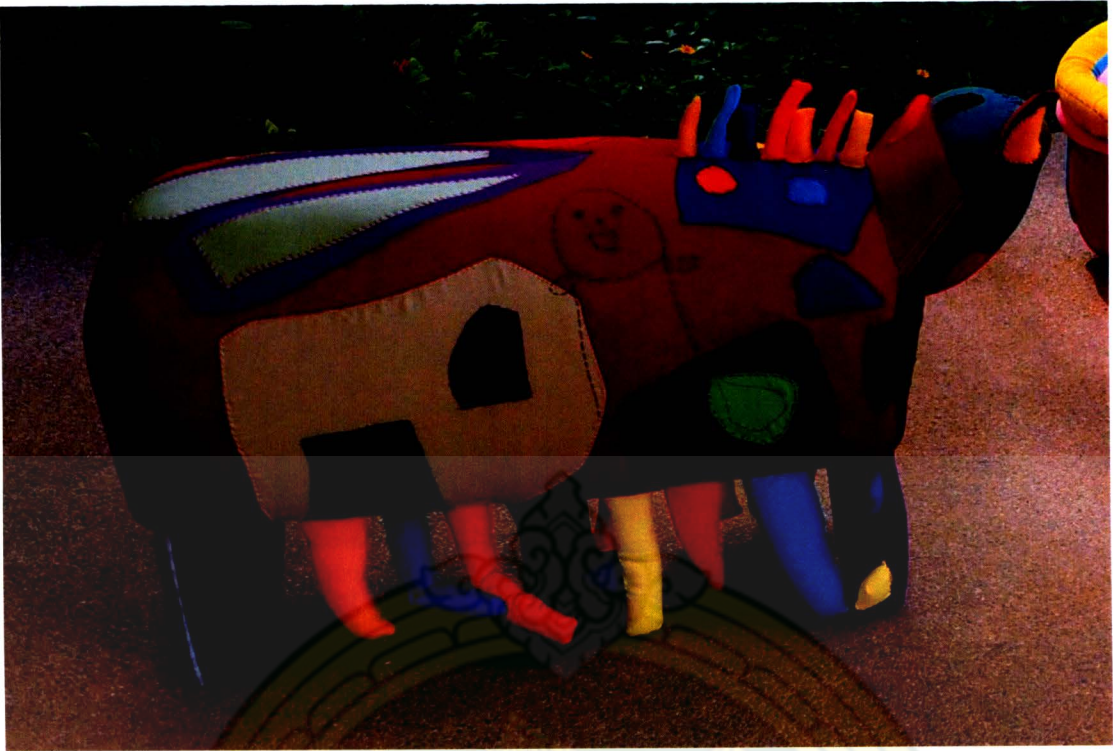
ภาพที่ 104 และ ภาพที่ 105 มุมมองด้านหลังและด้านบน

ภาพที่ 106 และ ภาพที่ 107 มุมมองด้านหน้า

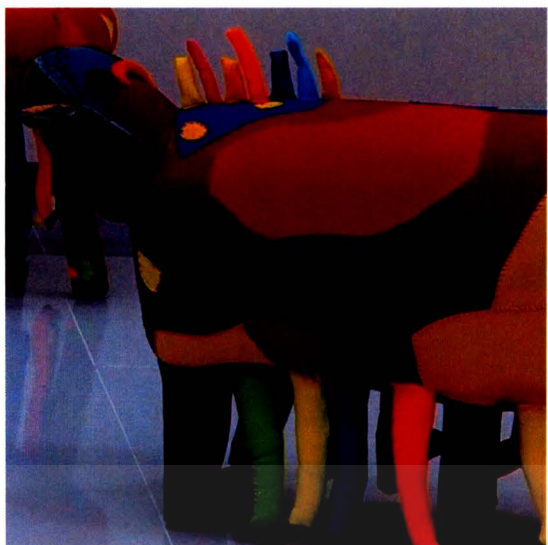
ภาพที่ 108 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 109 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 110 การเก็บรายละเอียดในผลงาน

ภาพที่ 111 และ ภาพที่ 112 การเก็บรายละเอียดในผลงาน

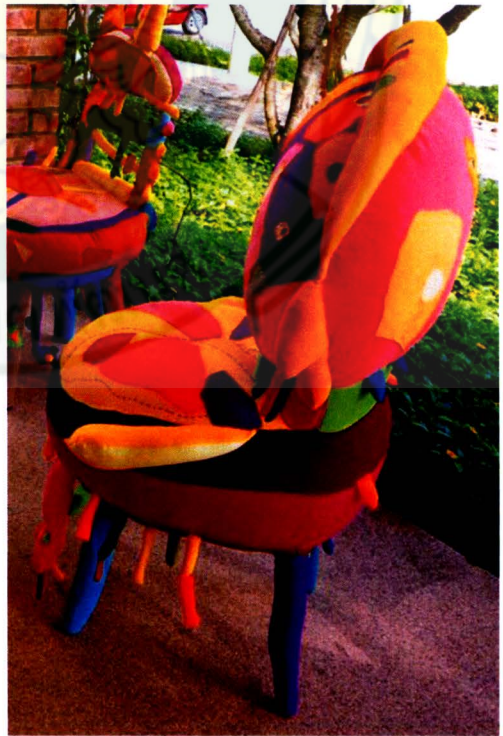
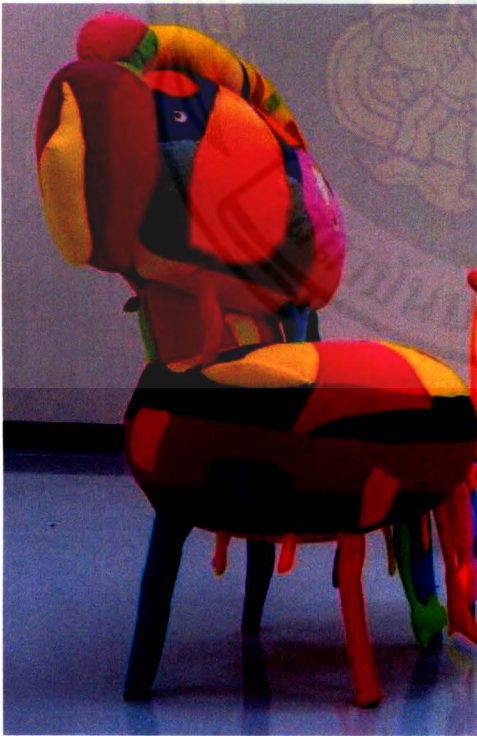

ภาพที่ 113 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “Angels” ขนาด 50650x75 เซนติเมตร

เทคนิคประติมากรรมนุ่ม

ภาพที่ 114 มุมมองด้านหน้า

ภาพที่ 115 และ ภาพที่ 116 มุมมองด้านข้าง

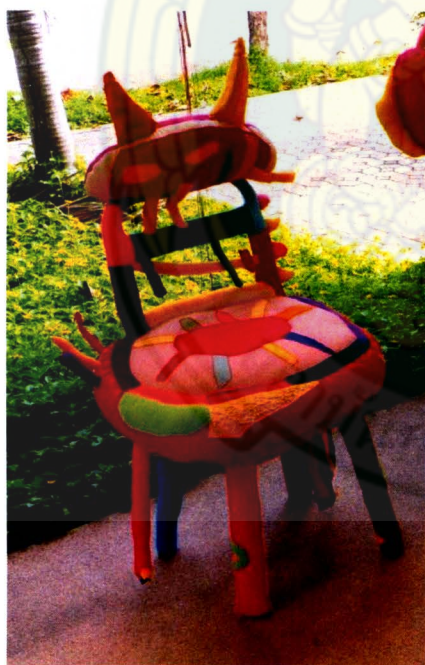
ภาพที่ 117 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ยอตมนุษย์สุดขอบฟ้า” ขนาด 55X60X75 เซนติเมตร
เทคนิคประติมากรรมนุ่ม

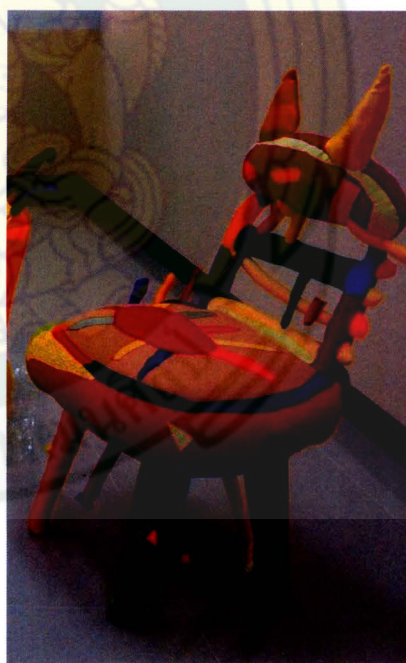
ภาพที่ 118 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 119 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 120 มุมมอง 45 องศา

ภาพที่ 121 มุมมอง 45 องศา

ภาพที่ 122 ผลงานชุดที่ 2 ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “The little Prince” ขนาด 40x40x50 เซนติเมตร

เทคนิคประติมากรรมนุ่ม

ภาพที่ 123 มุมมองด้านหลัง

ภาพที่ 124 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 125 มุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 126 มุมมองด้านหน้า

ภาพที่ 127 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child” ขนาด 200X150X60 เซนติเมตร

ภาพที่ 128 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “Tale of special child” ขนาด 200X150X60 เซนติเมตร

ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “Come together”

ผลงานชุดนี้เกิดจากลายเส้นของเด็กกอธิสติก ที่วาดเส้นแบบรวดเร็วในแนวการ์ตูน มีรูปร่างคล้ายปลาตัวใหญ่มีรูปร่างที่สมบูรณ์และรูปทรงเหมาะแก่การนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานสามมิติ ที่มีความนุ่มสำหรับโอบกอดรัด พัดเหวี่ยงหรือขี่เล่น นอนเล่น และสามารถกระโดดลงเล่นได้ รับแรงกระแทกได้ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ให้เหมาะกับประโยชน์ใช้สอยในชั้นเด็กเล็ก ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล กระบวนการสร้างสรรค์ครั้งนี้เน้นเรื่องสีสันความนุ่มพิเศษ ซึ่งมีความนุ่มมากกว่าชิ้นงานอื่นๆ ที่สร้างสรรค์ ขนาดของผลงานมีขนาดใหญ่ เพื่อต้องการสร้างแรงบันดาลใจทางอารมณ์ความรู้สึกแรกที่พบเห็น และเกิดความตื่นตันทันอยากเข้าเล่นเข้าสัมผัส ปลาตัวอ้วนใหญ่มีความอ่อนโยน เสริมสร้างจินตนาการ เป็นดั่งพาหนะให้นำพาไปท่องเที่ยวไปในโลกกว้างแล้วแต่เรื่องของการจินตนาการของผู้เข้ามาสัมผัส หรืออาจแค่สร้างมิตรภาพและความอบอุ่นให้ชุมชนภายในจิตใจก็ถือว่าเป็นผลสำเร็จในการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ เด็กในโรงเรียนแห่งนี้ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีฐานะไม่มั่นคง และไม่มีเวลาให้การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ของเล่นต่างๆ มีจำกัด เหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดแนวคิดการสร้างสรรค์ตุ๊กตาตัวใหญ่นี้ขึ้นมา หรืออาจเรียกว่า การสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มในรูปแบบศิลปะเด็ก เพื่อเด็กได้นำไปใช้ประโยชน์ เป็นแนวความคิดที่เรียบง่าย ไม่มีความซับซ้อน เน้นทางด้านประโยชน์ใช้สอยและความพึงพอใจเป็นหลักสำคัญ ขั้นตอนการทำจากรูปทรงที่เรียบง่ายและชัดเจนนี้ ทำให้การจัดวางองค์ประกอบการสร้างสรรค์มีความรวดเร็ว แต่หากเสียเวลากับการเน้นโครงสร้างด้านในที่ต้องทำชั้นรองรับหลายชั้น เพื่อทนต่อแรงกระแทกและมีความนุ่ม ความยืดหยุ่น พอดีพอเหมาะ ผลงานการสร้างสรรค์ผ่านขั้นตอนที่ง่ายไปจนถึงยาก เพราะเนื่องจากที่ใหญ่มากการเย็บมือเก็บรายละเอียดจึงต้องกระทำแบบค่อยเป็นค่อยไป มูลเหตุที่ต้องการสร้างด้วยมือ เพื่อต้องการให้ผลงานมีคุณค่าต่อผู้สร้างสรรค์และสามารถส่งพลังนี้ถึงผู้รับเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดควบคู่กันไปเป็นเสมือนการสร้างสุขสันต์พื้นฐานให้เกิดแก่จิตใจซึ่งกันและกัน

เรื่องราวเนื้อหา

การเล่นเป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาทางด้านจิตใจให้ร่างเร็งแจ่มใส เด็กพิเศษในแต่ละประเภทมีความสนใจและการเล่นที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสภาวะของความไม่สมบูรณ์นั้น บางประเภทสามารถจินตนาการได้และบางรายไม่สามารถมีจินตนาการร่วมได้ หรือมีปัญหาเรื่องของกล้ามเนื้อที่ไม่แข็งแรงในหลายๆ ประเด็นที่ได้จากการค้นหาข้อมูล จึงได้แนวคิดในการสร้างสรรค์ของเล่นชิ้นใหญ่หรือตุ๊กตาตัวใหญ่ที่ใครๆ ก็เล่นได้ อย่างเช่น นอนทับ ขี่เล่น อิง จับ ลูบคลำ มองดู หรือทุบเล่น อาการเล่นที่แตกต่างกันแต่สามารถเล่นร่วมกันได้โดยสร้างเป็นแบบกลางๆ ไม่เจาะจงกับเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่พวกเขา ได้ไม่มากนักน้อยเป็นไปตามสภาพและสถานการณ์ในขณะนั้น ความนุ่มสามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่อบอุ่นผ่านไปถึงผู้ได้สัมผัส ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและผ่อนคลาย สีสันสดใสในโครงสร้างช่วยสร้างบรรยากาศให้รู้สึกมีพลัง อบอุ่น สนุกสนาน และดึงดูดความสนใจได้ดี เน้นเรื่องความอบอุ่นความมีมิตรภาพระหว่างผลงานและผู้เข้าสัมผัสที่มีความหลากหลาย เพื่อให้พวกเขาสามารถเล่นด้วยกันได้ในบางช่วงบางขณะหนึ่งของแต่ละสภาวะแวดล้อมในขณะนั้น หากมองในความงามความหมายหรือคุณค่าในทางศิลปะ

นั่นเป็นเรื่องของการแสดงออกถึงการดึงดูดด้วยรูปทรงและสีสันทาจากผลงานที่มีความเป็นศิลปะเด็ก ในรูปทรงคล้ายตุ๊กตาตัวใหญ่ที่ได้เพิ่มขนาดให้ผิดแผกจากของจริงแสดงอารมณ์และพลังของการแสดงออก เชื้อเชิญให้เข้าสัมผัส แบบอบอุ่น และสามารถสร้างพลังแห่งจินตนาการได้อย่างกว้างไกล หากจินตนาการให้เป็นปลาตัวใหญ่ใจดีมันก็นำพา แหวกว่ายไปได้ทุกที่ที่อยากไปด้วยความนุ่มนวลในแบบจังหวะการว่ายน้ำของปลา หรืออาจเหนือจริงโชนทะยานขึ้นท้องฟ้า ซึ่งก็แล้วแต่จินตนาการที่ล่องลอยไปในขณะที่เข้าสัมผัส และอาจท่องเที่ยวไปตามเนื้อหาของรูปทรงที่นำมาปะติดปะต่อประดับประดาทั่วทั้งรูปทรงใหญ่ซึ่งแวดล้อมไปด้วยเรื่องราวของธรรมชาติ

รูปแบบ

ผลงานในชุดที่ 3 นี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมนูน โดยใช้รูปทรงจากลายเส้นของเด็กในกลุ่มอนุบาลที่มีประสบการณ์และมีรูปแบบที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นของเล่นที่มีขนาดใหญ่ให้กับเด็กได้ สีสันสดใสเพื่อดึงดูดความสนใจ การสร้างสรรค์สร้างจากรูปทรงที่มีรูปแบบที่สมบูรณ์จึงไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงองค์ประกอบที่แตกต่างจากต้นแบบมากนัก เพื่อสร้างความปลอดภัยของผู้ที่ทำการออกแบบ จากเส้นระนาบสองมิติสร้างเป็นงานสามมิติสามารถสัมผัสได้และมองได้รอบด้าน เป็นการกระตุ้นให้เด็กมีความตื่นตากับผลงานที่มีมิติเกินความคาดหมาย และทำให้พวกเขามีความสนใจสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมากขึ้น แต่สิ่งที่มีความสำคัญคือความปลอดภัย ดีใจกับการได้เห็นการแปรค่าของผลงานให้มีรูปแบบสัมผัสได้ทั้งตนเองและเพื่อนๆ

ทัศนธาตุทางศิลปะ

รูปทรง (Form)

โครงสร้างหลักทางองค์ประกอบศิลป์ สร้างรูปทรงหลักใช้วงรีเป็นปริมาตรที่ทอดยาวโดยมีรูปทรงย่อยประดับตกแต่งรอบรูปทรงหลักเพื่อให้รูปทรงโดยรวมมีความอิสระมากขึ้นไม่แข็งเป็นก้อนใหญ่ที่บดบังการแสดงออกตามเนื้อหาเรื่องราวได้จัดรูปทรงหลักเป็นแนวนอนซึ่งมองคล้ายรูปปลา หรืออีกมุมหนึ่งเป็นคนที่นอนหงาย คล้ายรูปภาพคนเหมือนครึ่งตัว รูปทรงคล้ายปลาในจินตนาการของเด็กๆภายในกลุ่มส่วนตัวผู้วาดเส้นนั้นเล่าว่าเขาวาดคนใส่หมวกและยัม จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจโดยนำจินตนาการผู้วาดเส้นและผู้ร่วมจินตนาการรวมไว้ด้วยกันและนำมาสร้างเป็นรูปทรงที่คล้ายคนนอนใส่หมวก หรืออีกมุมหนึ่งเป็นรูปปลาซึ่งแล้วแต่การจินตนาการ ปุ่มที่ยื่นด้วยรูปทรงกลมเล็กๆช่วยให้องค์ประกอบที่ที่บดบังมีความผ่อนคลายลง และในเรื่องประโยชน์ใช้สอยที่สามารถเป็นที่จับยึดเวลาเด็กได้เล่น ตกแต่งรายละเอียดรูปทรงของตัวผลงานให้ดูมีชีวิต รูปกลมรีที่นำมาติดประกอบนั้นเปรียบเสมือนมีใบหน้าคนเพิ่มโผล่ขึ้นมาเด็กสามารถพูดคุยโต้ตอบ สื่อสารต่างๆในแบบเด็กๆได้หรืออาจเล่านิทาน แล้วแต่ที่พวกเขาจะใช้ประโยชน์จากมัน รูปทรงอิสระที่นำมาประดับตกแต่งล้วนแล้วแต่สร้างสรรค์จากความรู้สึกในรูปแบบศิลปะเด็ก และตามลักษณะของรูปทรงที่เด็กได้สร้างสรรค์ไว้แล้วนั้น นำมาจัดวางให้เกิดจังหวะลีลาที่เกิดความงามทางด้านของรูปทรงและสีสันทาที่เชื่อมโยงกัน ถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาภายในรูปทรงใหญ่

พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวในผลงานชิ้นนี้เน้นพื้นผิวที่มีความนุ่มและเรียบ รอยต่อของลายผ้าที่ใช้การเย็บมือทำให้มีพื้นผิวขรุขระเพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางการสัมผัสของพื้นผิว ซึ่งในความขรุขระนั้นไม่มีความแข็งกระด้างหรือเป็นอันตรายแต่อย่างใด เพราะเลือกใช้เส้นด้ายและเส้นไหมที่มีความนุ่มมาเย็บประกอบกัน พื้นที่ได้โดยรวมนุ่มเรียบ เพื่อให้เกิดความอ่อนโยนเมื่อได้สัมผัสและเด็กสามารถฝึกการสังเกตพื้นผิวที่มีพื้นนุ่มและขรุขระในบางส่วนของตัวสลัไว้ เพื่อให้มีความแตกต่างกันของพื้นผิว

สี (Colour)

สีในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ใช้โทนสีอ่อนเป็นสีส่วนรวมแทรกสีด้วยสีวรรณะเย็นเป็นจังหวะเพื่อให้มีความสดใส เกิดแรงกระตุ้น และเพิ่มประสบการณ์ทางการมองเห็น สีที่นำมาปะติดให้เกิดจังหวะและลีลาที่ทำให้องค์ประกอบหมุนวนเคลื่อนไหวนั้น ได้นำรูปทรงบางส่วนของกรวดเส้นของกลุ่มตัวอย่างมาเรียงจัดองค์ประกอบใหม่โดยรอบตัวผลงาน เป็นสีเส้นที่เลียนแบบธรรมชาติ เพื่อให้ธรรมชาติอยู่แวดล้อมตัวผู้ที่ได้เข้าสัมผัส

เส้น (Line)

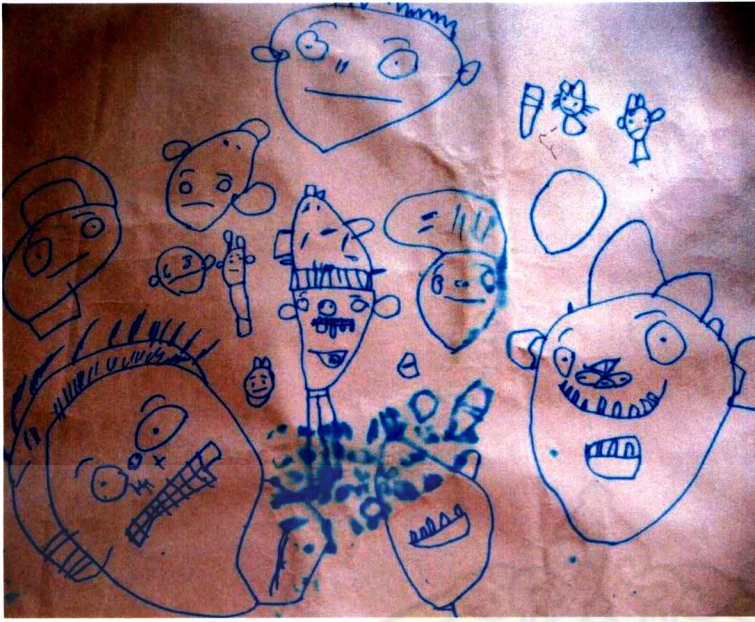
ในการสร้างสรรค์งานชุดนี้ได้คัดเลือกลายเส้นจากกลุ่มเด็กออกทิสติก เป็นลายเส้นที่มีอารมณ์บ่งบอกถึงความเบิกบานในการวาดเส้น รูปภาพที่เขียนออกมานั้นเป็นลักษณะอาการอ้าปากยิ้มเห็นฟันในเส้นรอบล้อมของรูปใบหน้าคน และภาพคนใส่หมวก กำลังยิ้มเป็นภาพที่แสดงถึงการวาดที่มีจินตนาการและมีรูปทรงสวยงาม ในจินตนาการของเด็กๆหลายคนบอกว่าเหมือนรูปปลา ถ้าเอียงภาพในแนวนอน ภาพลายเส้นของเขาสามารถมองได้หลายมุมมอง แต่เป็นเรื่องราวที่มีความเบิกบานสดใส(ภาพที่127,128) จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานสามมิติที่มีขนาดใหญ่เพื่อรองรับการสัมผัสของพวกเขาได้ ส่วนเส้นโครงสร้างหลักใช้เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอ่อนโยน เส้นที่นำมาประดับตกแต่งเพิ่มรายละเอียดและเนื้อหาในพื้นผิวภายนอกรูปทรงนั้น ใช้การเดินเส้นเย็บด้วยมือ คล้ายเป็นคลื่นไหลวนภายในรูปทรงใหญ่เพื่อเป็นจุดนำสายตาและทำให้รูปทรงมีความอิสระมากขึ้นและเป็นการเชื่อมโยงรูปทรงอิสระและรูปทรงเรขาคณิตให้มีความกลมกลืนกัน เดินทางไปสู่โลกแห่งจินตนาการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งขอบฟ้าและสุดสายปลายรุ้ง ดวงอาทิตย์ ซึ่งแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตามเส้นด้ายที่เย็บให้เกิดเส้นปะโค้งวนไหลไปทั่วรูปทรงหลักนั้น

ที่ว่าง (Space)

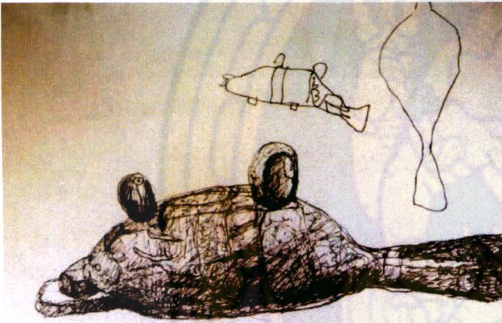
การสร้างสรรค์ผลงานที่มีขนาดใหญ่รูปทรงตันทึบ และมีเพียงรูปทรงที่มีขนาดเล็กมาติดประกอบ ให้เกิดเป็นรูปทรงที่มีส่วนประกอบครบ รูปทรงเล็กเหล่านี้ ช่วยให้เกิดที่ว่างที่แหวกอากาศไว้ได้บ้างในส่วนหนึ่ง ผลงานชิ้นนี้ไม่มีที่ว่างที่เว้นไว้หรือเปิดโล่งภายในของรูปทรงหลัก เพราะฉะนั้นที่ว่างที่สำคัญจึงเป็นที่ว่างภายนอกที่สามารถส่งผลให้ผลงานมีความเด่น มีจุดสนใจ ของรูปทรง ซึ่งที่ว่างที่มีพื้นที่มากจะช่วยให้ผลงานมีพลัง มีแรงดึงดูดได้เป็นอย่างดี และด้วยรูปทรงที่มีขนาดใหญ่ที่ว่าบนพื้นผิวที่คลุมรูปทรงนั้นมีมาก การนำรูปทรงอิสระและรูปทรงเรขาคณิตมาสร้างรายละเอียดช่วยให้มีความน่าสนใจและสามารถเพิ่มเนื้อหาเรื่องราวให้มีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างรูปทรงหลักและรูปทรงย่อยที่นำมาเก็บรายละเอียดเพื่อให้เกิดที่ว่างที่แบ่งย่อยบนรูปทรงหลักรวมทั้งการเดินเส้นปะด้วยเชือกและด้ายในที่ว่างช่วยเพิ่มจังหวะแลเชื่อมต่อรูปทรงให้มีความเคลื่อนไหววนไปมาในรูปทรงหลักและสอดคล้องกับที่ว่างที่คั่นจากรูปทรง (ภาพที่ 135,136)

วิเคราะห์การจัดโครงสร้างและการจัดวางของผลงาน

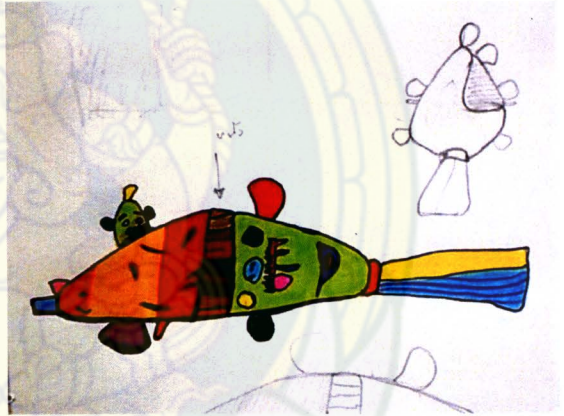
การจัดโครงสร้างของงานสร้างสรรค์ชุดนี้ เป็นโครงสร้างที่วางหลักองค์ประกอบไว้แบบเป็นเส้นโค้ง โอบเป็นวงรีแบบสามมิติ และเป็นโครงเส้นแนวนอน ทั้งราบยาว ให้ความรู้สึกอ่อนโยน เส้นโครงสร้างโค้งนูน คล้ายเนินเขาเตี้ยๆ ในความหมายที่ต้องการแสดงออกคือหากจะเดินขึ้นมาก็ปลอดภัยหรือปีนเล่นก็สามารถทำได้เพราะไม่สูงชัน เส้นโครงสร้างโค้งมน ประกอบด้วยรูปทรงกลมเล็กๆที่มีอยู่บนเส้นหลักนั้นแสดงให้เห็นถึงหลักยึดที่สามารถจับต้องได้ยึดไว้ได้ หากมาเล่นบนเนินเขา หรือ หลังปลาตัวใหญ่ตัวนี้จะมีความสุขสนุกสนานและปลอดภัย ส่วนการนำไปจัดวางเพื่อสร้างบรรยากาศให้ดึงดูดสายตาและต้องการแสดงทางด้านรูปทรงและความสดใสของสีแล้วนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาที่ว่างโล่งโปร่งสะอาดตา ดึงดูดการมองเห็นและเป็นจุดสนใจให้กับสถานที่นั้นที่นำไปจัดแสดงได้ โดยหากนำไปจัดเป็นห้องเด็กเล่นก็จะเหมาะสมกับผลงานและแนวคิดของผู้วิจัย เพราะในจุดมุ่งหมายของผลงานชิ้นนี้นั้นเน้นเรื่องของการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กโดยออกแบบไว้ใช้กับเด็กเล็กจนถึงปฐมวัย

ภาพที่ 129 และ ภาพที่ 130 ภาพลายเส้นที่คัดเลือกนำมาสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 3

ภาพที่ 131 ภาพลายเส้นต้นแบบ

ภาพที่ 132 การวางโครงสี

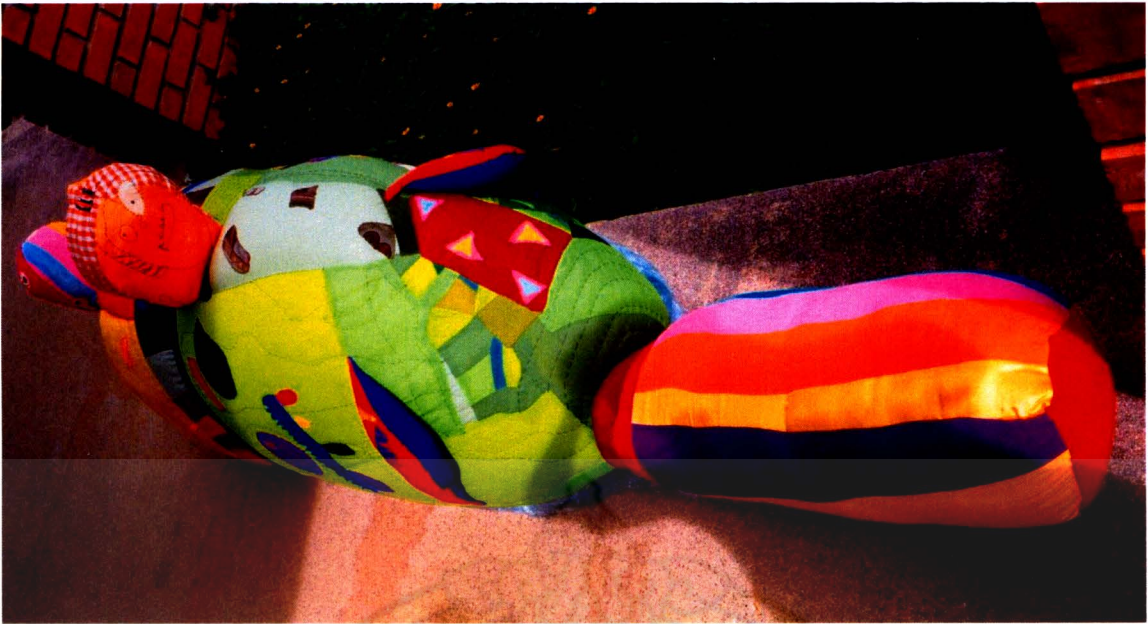
ภาพที่ 133 ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “Come together” ขนาด ขนาด 300x90x60เซนติเมตร หรือผืน
แปรรูปตามพื้นที่ เทคนิคประติมากรรมนุ่ม

ภาพที่ 134 ภาพมุมมองด้านหน้า

ภาพที่ 135 ภาพมุมมองด้านข้าง

ภาพที่ 136 ภาพมุมมองด้านบน

ภาพที่ 137 รูปทรงและสีสันท่านนำมาเก็บรายละเอียดเพื่อประดับตกแต่งผลงาน

ภาพที่ 138 รูปทรงและสีล้นที่นำมาเก็บรายละเอียดเพื่อประดับตกแต่งผลงาน

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

ในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “จินตภาพจากลายเส้นของเด็กชั้นปฐมวัยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายเส้นของเด็กพิเศษ ในกลุ่มเด็กออทิสติกและบกพร่องทางปัญญา สร้างสรรค์ต่อยอดแบบงานประติมากรรมนุ่มลอยตัวมองได้โดยรอบ มีความนุ่มซึ่งประกอบด้วยรูปร่างรูปทรงที่มีความอิสระ ใส่ชื่อในแนวศิลปะเด็ก แสดงออกตรงไปตรงมา เน้นคุณค่าทางจิตใจและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลและโรงเรียนในชุมชนใกล้เคียง ผลงานสร้างสรรค์ ด้วยการทำมือหรือแบบ (Handmade) สามารถสร้างพลังสร้างและเพิ่มคุณค่าของผลงาน การสร้างผลงานด้วยความพิถีพิถันตั้งใจจริงสามารถสื่อสารซึ่งกันและกันระหว่างการสร้างสรรค ลายเส้นของเด็กกลุ่มตัวอย่างกับผู้วิจัย ร่วมกันส่งสารเหล่านี้สู่ผู้คนที่เด็กและผู้ใหญ่ ให้เห็นความงามที่มีคุณค่าทางผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ด้วยความตั้งใจ รวมทั้งให้เกิดความคุ้มค่าในการนำไปใช้ประโยชน์ และมองเห็นคุณค่าของงานที่มาจากสร้างสรรค์ของเด็กกลุ่มหนึ่งที่สังคมเรียกกันว่าเด็กพิเศษ ให้เห็นความพิเศษมากมายที่มีในตัวตนของพวกเขา เด็กพิเศษมีพลัง มีความกล้าที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะได้อย่างมั่นใจ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจัง ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ต้องการใช้ศิลปะเชื่อมโยง กระตุ้นให้ผู้คนในสังคมร่วมกันค้นหาความพิเศษของเด็กพิเศษให้เขาได้มีความภาคภูมิใจและเป็นจุดเริ่มต้นของการดำรงชีพได้อย่างมั่นใจ เพราะในความพิเศษนั้นอาจมีได้มีแคในด้านศิลปะเท่านั้นยังมีอีกหลากหลายศาสตร์ที่พวกเขามีความสามารถ และมีความพิเศษที่ยอดเยี่ยม ในความต้องการดังที่กล่าวมานั้นเป็นแนวความคิดที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสังคมเป็นเรื่องในอนาคตที่คาดหวัง แต่ผลที่เกิดขึ้นจริงเป็นผลลัพธ์ที่สัมผัสได้คือเด็กได้เรียนรู้ศิลปะและมีความภาคภูมิใจในการสร้างสรรค์ผลงาน พวกเขาเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาและการทดลองเกี่ยวกับความสามารถและการต่อยอดในเชิงศิลปะ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้วิจัยได้พัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะที่มีรูปแบบประติมากรรมนุ่ม โดยได้ค้นคว้าหลักการและเรียบเรียงกระบวนการสร้างสรรค์ไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาและผู้สนใจ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางเลือกหนึ่งในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมร่วมสมัย ทางด้านการเผยแพร่ผลงานนั้นได้นำผลงานจัดแสดงนิทรรศการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้เน้นเรื่องความงามและเอื้อในประโยชน์ใช้สอยเข้าร่วมด้วย จึงเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้โดยวิธีการหนึ่ง และสามารถพัฒนาต่อยอดขยายผลไปสู่ชุมชนใกล้เคียงและผู้สนใจต่อไป ผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้สอยได้จริงนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการสำรวจความพึงพอใจและความเหมาะสม รวมทั้งความต้องการของผู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ ด้วยเวลาที่จำกัดนั้นทำได้แค่การสร้างสรรค์ผลงาน ส่วนการสำรวจความพึงพอใจและวิเคราะห์ผลเพื่อเก็บเป็นข้อมูลจะจัดทำในโอกาสต่อไป ซึ่งในครั้งนี้ได้ข้อสังเกตผลความพึงพอใจจากเด็กในกลุ่มเล็กๆซึ่งเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานและส่งผลในวงแคบและเป็นข้อมูลในส่วนตน ในการที่ต้องการขยายผลจึงมี

ความจำเป็นที่ต้องสำรวจข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางในการสร้างสรรค์ที่เป็นรูปธรรม และเกิดการพัฒนาการค้นคว้าวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มีคุณภาพและสามารถสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ที่มีแบบแผนไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่าย เพื่อการขยายผลสู่ท้องถิ่นอื่นๆให้มีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพราะในบ้านเมืองเรากำหนดศิลปะช่วยเหลือหรือแก้ไขอาการต่างๆของเด็กหรือที่เรียกว่าศิลปะบำบัด ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ความรู้ความเข้าใจและข้อมูลที่เผยแพร่มีความขาดแคลนและไม่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานหลัก การศึกษาเกี่ยวกับเด็กพิเศษมีผู้ทำตำรามีผู้วิจัยศึกษามากพอสมควรว่าด้วยเรื่องประเภท เรื่องสาเหตุ เรื่องชนิดของความรุนแรง และการดูแลใส่ใจเหล่านี้เป็นต้น แต่การนำศิลปะไปใช้ในการบำบัดอาการต่างๆและการพัฒนาจิตใจนั้นยังคงมีน้อยมาก และไม่มีหลากหลาย ในภาคเอกชนยังพอมืออยู่บ้างส่วนในภาครัฐบาลนั้นมีคุณครูบางท่านที่อุทิศตนสร้างสื่อและคิดค้นวิธีเพื่อแก้ปัญหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยการสื่อสาร หรือใช้สื่อศิลปะ เพื่อให้เขามีความพัฒนาขึ้นได้ด้วยทางกายและใจ ในปัญหาที่มองเห็นการเรียนการสอนในประเทศไทยนั้น มีการบรรจุข้าราชการที่ไม่ได้มีวุฒิทางการศึกษาทางศิลปะแต่ต้องลงไปสอนศิลปะหรือที่ก็มีก็มีส่วนน้อยมาก จึงเป็นปัญหาที่มีความโยงใยเกี่ยวเนื่องกัน แต่นั่นก็คือปัญหาที่มองเห็นสภาพในปัจจุบัน การวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการนำศิลปะเข้าสู่ชุมชนหรืออาจมีส่วนได้ประโยชน์มากกว่านั้น คือได้เข้าไปถึงกลุ่มเด็กที่ขาดโอกาสทางสังคมเพราะได้ชื่อว่า เป็นเด็กพิเศษ ในแนวคิดในครั้งต่อไปนั้นการสร้างสรรค์ผลงานอาจเน้นเรื่องความเรียบง่ายในรูปแบบรูปทรงที่ไม่ซับซ้อนและเลือกวัสดุที่เหมาะสม ดูแลเก็บรักษาง่าย และสามารถสร้างสรรค์ได้จำนวนมากขึ้นในงบประมาณที่ถูกลง เพื่อได้ขยายผลการวิจัยสร้างสรรค์ให้พัฒนาและเข้าถึงชุมชนให้กว้างขวางออกไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก.กรุงเทพฯ: ศุภสมาคมพรวัว,
2542.

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. โลกศิลปะศตวรรษที่20. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2552.

ชลุต นิมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ . ค่ายศิลปะเด็กพิเศษ Art for All. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรีเมียม, 2542.

น.ณ ปากน้ำ. หลักการใช้สี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. ศิลปะบำบัด ศาสตร์และศิลป์แห่งการบำบัด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสมาคมพรวัว,
2550.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2560). ออทิสติก.สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2560,จาก Available URL:

<http://www.happyhomeclinic.com/au02-autism.htm>

พรรณพิมล. หล่อจับพู่กัน - ปั่นดิน ฟันฟู “เด็กพิเศษ”.สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2560,จาก

<http://www.manager.co.th/QoL/ViewNews.aspx?NewsID=9510000047146>

วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะพิจารณา สี. กรุงเทพฯ: อีแอนด์ไอคิว, 2551.

สุนาท สร้อยจุ, “การออกแบบและพัฒนาของเล่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะเรื่องเส้น สี รูปร่าง

รูปทรงสำหรับเด็กออทิสติกช่วงอายุ3-5ปี”.ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิตสาขา

นวัตกรรมการออกแบบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2557.

อิทธิพล ตั้งโณลก. แนวทางการสอนและจิตกรรมขั้นสูง. กรุงเทพฯ: บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่งจำกัด
(มหาชน), 2550.

Museo Guggenheim Bilbao.[Online], Accessed on 20th August 2017, Available from

<https://www.guggenheim-bilbao.eus/en/works/floor-cake/>

Artnet.[Online], Accessed on 22th August 2017, Available from

<http://www.artnet.com/artists/ernesto-neto/>

Humanoids. Mini Berlin [Online], Accessed 25th August 2017, Available from

<https://mimiberlinblog.wordpress.com/2011/08/13/humanoids>

daisybarrellshearer. [Online], Accessed 25th August 2017, Available from

<https://daisybarrellshearerfineart.wordpress.com> Accessed 1 April 2017 s.com Seomi

International Contemporary Design/art. [Online], Accessed 26th August 2017, Available

<http://seomiinternational.com/joana-vasconcelos-installations>

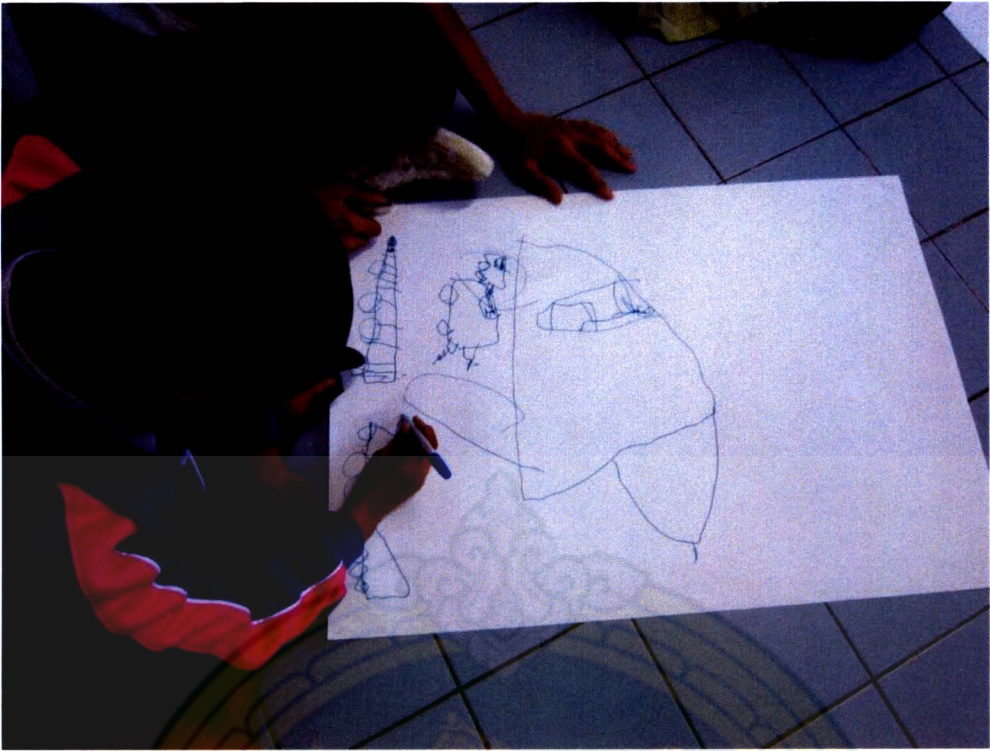
Amarin 34hd. [Online], Accessed 26th August 2017. Available from

<http://www.amarintv.com/news-update/news-update-oversea/news-3751/98240/>

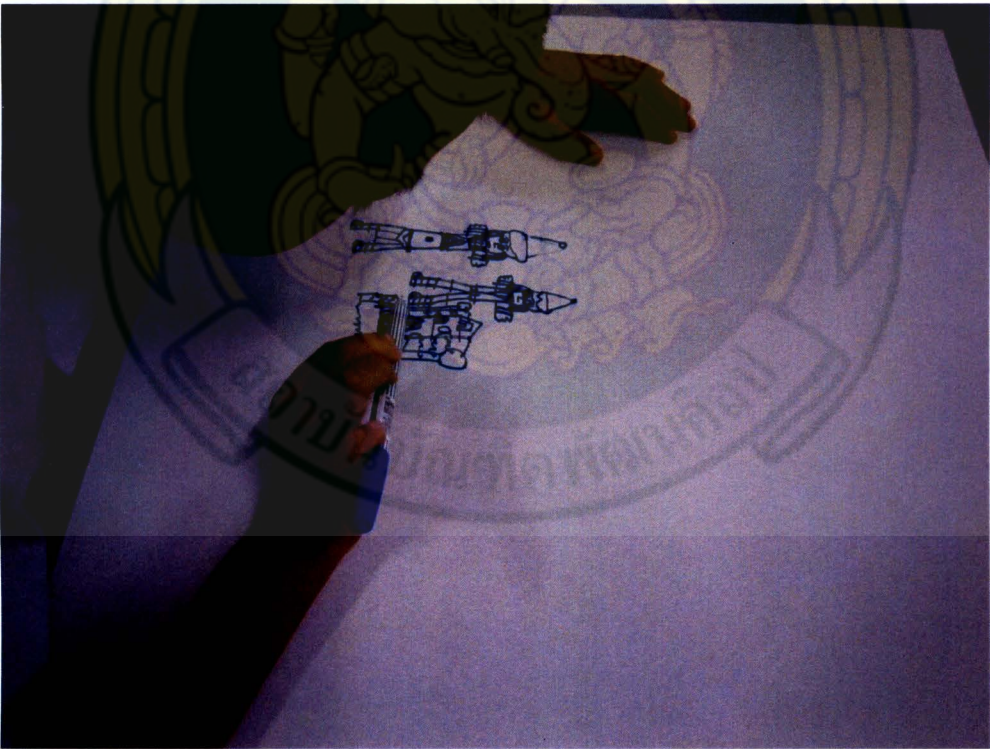

ภาคผนวก

การสร้างสรรค์ ภาพลายเส้นของเด็กกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

การสร้างสรรค์ผลงาน ของเด็กชายพอเพียง

การร่วมกันสร้างกิจกรรมทางศิลปะระหว่างนักเรียนวิทยาลัยช่างศิลป์และเด็กๆโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ

การร่วมกันสร้างกิจกรรมทางศิลปะระหว่างนักเรียนวิทยาลัยช่างศิลป์และเด็กๆโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ

การร่วมกันสร้างกิจกรรมทางศิลปะระหว่างนักเรียนวิทยาลัยช่างศิลปะและเด็กๆโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ส่งมอบผลงานสร้างสรรค์ให้กับเด็กๆ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

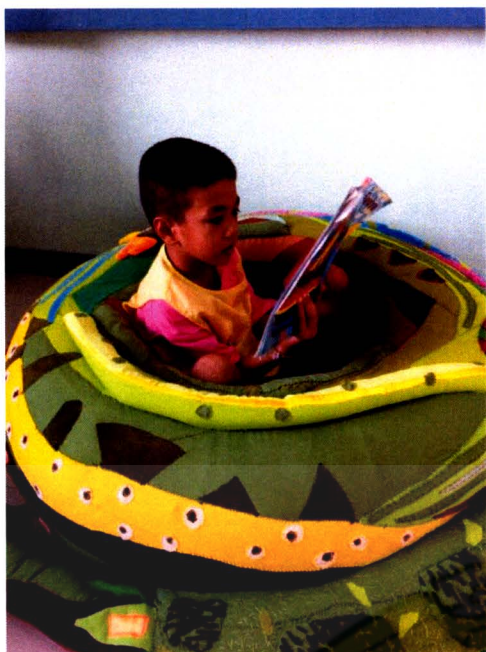

ส่งมอบผลงานสร้างสรรค์ให้กับเด็กๆ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ผลงานชุด play with me มอบให้โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

นักเรียนใช้เป็นมุนั่งเล่นและอ่านหนังสือ

ผลงานชุด “Play with me” มอบให้โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

นักเรียนใช้เป็นมุนั่งเล่นและอ่านหนังสือ

ผลงานชุด “Play with me” มอบให้โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ นักเรียนใช้เป็นมุนั่งเล่นและอ่านหนังสือ

ผลงานชุด “Come together” มอบให้โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ นักเรียนใช้เป็นมุนั่งเล่น

นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น และ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย

富山大学芸術文化学部
ハタナシン芸術大学
交流展

Faculty of Art and Design, University of Toyama
Exchange Exhibition with Bunditpatanasilpa Institute 2017

2017.12.9 SAT ⇒ 17 SUN 10:00~17:00 初日のみ11:00~ 入場 無料

会場：富山市ガラス美術館5F ギャラリー1・2
〒930-0062 富山県富山市西町5番1号

この展覧会は、富山大学芸術文化学部と、タイ王国ハタナシン芸術大学の交流関係を促進します。本学では、1971年にハタナシン芸術大学と学術交流協定を締結し、学生・大学が互いの国や地域での芸術・文化活動に参加し、国際的な交流を行っています。また、2005年の交流協定では、富山大学からハタナシン芸術大学の学生が、ハタナシン芸術大学の教員と、富山大学芸術文化学部の教員、本学の及び学生が参加による展覧会を開催します。要し開催します。

ผลงาน ชุด "Tale of special child" นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย "Faculty of Art and Design, University of Toyama Exchange Exhibition with Bunditpatanasilpa Institute 2017"

นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น และ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย

富山大学芸術文化学部
ハタナシン芸術大学
交流展

Faculty of Art and Design, University of Toyama
Exchange Exhibition with Bunditpatanasilpa Institute 2017

December 9 - 17, 2017
Gallery 1, 2, 5F Toyama Glass Art Museum

CHOLSUWAT Kanchana
Art Instructor, Bunditpatanasilpa College of Fine Arts, Bunditpatanasilpa Institute

Education
2004 Dokyume Art Education Kanchana National University, Japan
2019 U.F.A. Rattana Kingkongphut's Institute of Technology Ladkrabang

Awards, Scholarships and grants
2001 Award winner Double A Picture book contest
Encouragement prize Foundation of Children contest
2002-2004 Sponsorship of the Japanese Government (Mombu Kagakuro), Japan
2004 Encouragement Prize World Oshima hand made Picture book contest, Japan
2005 Grand Prize World Oshima hand made Picture book contest, Japan
2008 Fourth prize in the Aurora Environmental Picture book Competition Volume 6

สู่จิตรกรแสดงนทรรศการ"Faculty of Art and Design, University of Toyama Exchange Exhibition with Bunditpatanasilpa Institute 2017"

ประวัติผู้สร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อ-สกุล นางกาญจนา ชลสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด 13 เมษายน 2515
ที่อยู่ วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี 16 หมู่ 4 ต.รั้วใหญ่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
โทรศัพท์ 035-555370

ประวัติการศึกษา

- 2547 ประกาศนียบัตร ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยนานาชาติโยโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น
- 2551 ปริญญาโทศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2546 การแสดงผลงานศิลปกรรมเกี่ยวเทียน 5 หอวัฒนธรรมประเทศญี่ปุ่น
- 2547 การแสดงผลงานหนังสือภาพทำมือ หอศิลป์โอซิม่าประเทศญี่ปุ่น
- 2549-2552 การแสดงผลนิทรรศการอมตะอาร์ตอวอร์ด ครั้งที่ 34
 การแสดงผลนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 29
 การแสดงผลงานนิทรรศการศิลปกรรมพานาโซนิก ครั้งที่ 10
- 2555 การแสดงผลนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์สองวัฒนธรรมไทย-ลาว
 การแสดงผลนิทรรศการเดอะซันนี่เพลส ณ ประชาคมเมืองโทยามา ประเทศญี่ปุ่น
- 2556 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์สองวัฒนธรรมไทย-ลาว ครั้งที่ 2
 นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น
- 2557 การแสดงผลนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยไทย-เวียดนาม 1, 2

- 2559 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 2 (ทุนวิจัยสร้างสรรค์)
- นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-อินโดนีเซีย (ทุนวิจัยสร้างสรรค์)
- การแสดงนิทรรศการศิลปะ The Cooperation exhibition and workshop project Beyond the Boundary Hue University. Vietnam (ทุนวิจัยสร้างสรรค์)
- นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ทุนวิจัยสร้างสรรค์)

2560 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยไทย-เวียดนาม ครั้งที่ 3

นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย "Faculty of Art and Design, University of Toyama Exchange Exhibition with Bunditpatanasilpa Institute 2017"

เกียรติประวัติ

- 2545-2557 ทุนอบรมครูรัฐบาลญี่ปุ่น
- 2547 รางวัลยอดเยี่ยมหนังสือภาพทำมือหอศิลปะโอซึมา ประเทศญี่ปุ่น
- 2552 รางวัลชมเชยหนังสือภาพของสายการบินเอเอ็นเอ ประเทศญี่ปุ่น
- 2556-2560 ทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม